

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 29.

ΤΟΜΟΣ Γ΄.

22 ΜΑΪΟΥ 1894

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὰ γηθόντα κατὰ τὴν πρόσφατον διαρρῦθμιν τοῦ βουλγαρικοῦ ὑπουργείου, τὴν ἐπελθοῦσαν κατ' ἀκολουθίαν τοῦ γεγονότος, ὅπερ περιέστηεν εἰς σύγκρουσιν τὸν κ. Σταμπούλωφ πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργῶν κ. Σάβωφ, περὶ προσωρινῆς ἐξοικονομήσεως τῶν πραγμάτων, μέχρις οὗ ἐπανέλθῃ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ὁ πρίγκιψ Φερδινάνδος, ἐπληθύνσαν, ἢ δὲ ἀπὸ τῆς παρελθούσης τρίτης ὁ πολὺς τῆς Βουλγαρίας πρωθυπουργὸς ἔπαυεν ἰθύνων τὰς τύχας τοῦ βουλγαρικοῦ ἔθνους. — Ὁ κ. Σταμπούλωφ, δὲν προήλθε μὲν οὐδ' εἰς ὑπάντησιν τοῦ πρίγκιπος Φερδινάνδου, ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰς Σοφίαν ἐπανακάμψαντος, ἀμέσως δὲ τῇ ἐπαύριον ὑπέβαλε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ καὶ τῶν συναδέλφων, γενομένην ἀνευ ἀναβολῆς δεκτὴν. — Ὁ πρίγκιψ Φερδινάνδος ἐπειράθη κατ' ἀρχὰς τὸν περιορισμὸν τῆς ὑπουργικῆς μεταβολῆς εἰς μόνον σχεδὸν τὸν πρωθυπουργὸν καὶ πρὸς τοῦτο ἐκάλεσε τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν κ. Γραϊκῶφ, ᾧ ἀνέθετο τὴν ἀνασύστασιν τοῦ ὑπουργείου διὰ τῆς ἐν ἀνάγκῃ προσλήψεως μελῶν τινῶν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων μερίδων. Ἄλλ' οὗτος, φρονῶν, φαίνεται—καὶ ἴσως οὐχὶ παρὰ λόγον—ὅτι τὸ κυβερνητικὸν ἐν Βουλγαρίᾳ γόντρον χρήζει ριζικῆς ἀνακαινίσεως, ἀπέπατο τὴν ἐντολήν. — Οὕτως ὁ πρίγκιψ, καίπερ προτιμῶν τὴν συγκρότησιν μικτοῦ τινος ὑπουργείου, δι' οὗ νομίζει ὅτι θὰ κατάρθου τὴν προσέγγισιν τῶν μετριοπαθεστέρων στοιχείων τῶν διασταμένων πολιτικῶν μερίδων, μὴ ἐλπίζων δὲ, φαίνεται, ὅτι θὰ ἰδύνατο νὰ πείσῃ τὸν ἀρμοδιώτατον πάντων διὰ τὴν σύνοδιν καὶ τὴν μετριοπάθειαν αὐτοῦ κ. Νάδεβιτς, ἠναγκάσθη νὰ στραφῇ πρὸς τὴν δεδηλωμένην καὶ βδιάλλακτον ἀντιπολίτευσιν, καλέσας τοὺς κ.κ. Ραδοσλαύωφ, πρῶτον πρωθυπουργὸν, καὶ Στοίλωφ, πρῶτον ὑπουργῶν. — Τοῦτων ὁ κ. Στοίλωφ, νέος τελείως καθηρησιμὸς καὶ γλωσσομαθέστατος, ἀλλ' ἀνήρ

τοῦ γραφείου καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἥκιστα ἀρμυδιόεις τὸ λίαν δραστήριον καὶ περιπετειῶδες βουλγαρικὸν πρωθυπουργικὸν ἀξίωμα, ὀλίγας ἠδύνατο νὰ ἐχη πιθανότητος περὶ ἐξασφάλισεως τῆς ἀναγκαίας κοινοβουλευτικῆς ὑποστηρίξεως. — Εὐχερέστερον ἐφαίνετο ὅτι θὰ κατάρθου τοῦτο ὁ κ. Ραδοσλαύωφ, ἀνήρ ριζοσπαστικῶν ἀρχῶν καὶ αὐταρχικοῦ χαρακτῆρος, δυνάμενος τελείως ν' ἀναπληρώσῃ τὸν κ. Σταμπούλωφ. — Ἐν τούτοις οὐδὲ οὗτος ἠδυνήθη νὰ συγκεντρώσῃ ἰκανὴν κοινοβουλευτικὴν δύναμιν· οὕτω δὲ αἱ ἐλπίδες ἐστράφησαν αὐθις πρὸς τὸν κ. Γραϊκῶφ, περὶ οὗ λέγεται ὅτι θὰ συγκροτήσῃ τὴν νέαν κυβέρνησιν, μέλλουσαν ν' ἀκολουθήσῃ ἀπαρεγκλίτως κατὰ τὰς ἐκ Σοφίας τηλεγραφικὰς εἰδήσεις τῇ αὐτῇ τοῦ προκατόχου ὑπουργείου πολιτικῇ.

Ἡ ἐν Σερβίᾳ μεταπολίτευσις ἐξακολουθεῖ ἐφαρμοζομένη ἀνευ σπουδαιῶν ἀνωμαλιῶν, τοῦ βασιλέως μάλιστα λαβόντος ἰκανὰς ἐνδείξεις τῆς εὐνοϊκῆς ὑποδοχῆς, ἥς τὸ ριζικὸν τοῦτο μέτρον ἔτυχε παρὰ τῷ σερβικῷ λαῷ, ἀποκαμόντι, φαίνεται, πρὸς τὸν σάλον, ἢ οὐ ἢ χώρα ἐπὶ τοσαῦτα ἢ δὲ ἔτη ἀδιακόπως ἐκλυδωνίζετο διὰ τὴν ὑπὸ τῶν κομμάτων γινομένην καταστρατήγησιν τοῦ συντάγματος, ὑποληφθέντος μόνον ὡς μέσου πρὸς κορεσμὸν τῶν παθῶν καὶ τῆς φιλαυτίας τῶν πολιτευομένων, οἵτινες, ἐκμεταλλεῦσθαι τὴν πολιτικὴν ἀπειρίαν τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τῶν ἀτομικῶν αὐτῶν συμφερόντων ἐχρησιμοποιοῦν τὰ συνταγματικὰ αὐτοῦ δικαιώματα. — Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ θὰ ἰδύνατο τις νὰ εἴπῃ περὶ τῆς χρήσεως παντὸς συντάγματος, χρησιμοποιμένου εἰς λαὸν πρωτόπειρον ἐν τῷ κοινοβουλευτικῷ βίῳ — τοιοῦτοι δὲ εἶνε πάντες οἱ λαοὶ τῆς ἰλλυρικῆς χερσονήσου — ἡ δικαιολογία δὲν θ' ἀπέβαιεν ἐπαρκῆς πρὸς παρασκευὴν τῇ βασιλικῇ ταύτῃ πρωτοβουλίᾳ τοιαύτης ὑποδοχῆς, ἂν μὴ συνετῶς πάνυ καὶ ἐγκαίρως ἐπήρχετο ἢ ἐν τῇ προκηρύξει τοῦ βασιλέως ρητὴ ὑπόσχεσις περὶ τῆς ἐν δέοντι ἐκπονήσεως μετὰ τῶν ἀρμοδίων συμβούλων νέου χάρτου, συνταχθησομένου κατὰ τὰς ἐνδείξεις τῆς ἐξαετοῦς πείρας· ἢ ἐκτέλεσις δὲ τῆς

ὑποσχέσεως ταύτης μόνη ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ παγιώσῃ ἐπὶ ἀσφαλῶν θεμελιῶν τὴν νέαν κατάστασιν, ἐντὸς μὲν λογικῶν ὁρίων περιστέλλουσα τὸν ἄκρως βιαιοπαθῆ ἀγῶνα τῶν πολιτικῶν μεριδῶν, διὰ τῆς οὕτω δὲ χορηγούμενης τῇ χώρᾳ σχετικῆς διαρκοῦς γαλήνης ἀνακόπτουσα τὰς τόλμας τῶν ἐώλους ἀξιώσεις διατυπούντων καὶ αἰρουσα πάσαν εὐλογον ἀφορμὴν ἀπὸ τῶν ξένων, τῶν καρδοκοῦντων τὴν εὐκαιρίαν πρὸς ἀνάμειξιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ πράγματα τῆς χώρας. — Εὐτυχῶς μέχρι τοῦδε ἀπεσοδήθη ὁ κίνδυνος τῆς ξενικῆς ἐπεμβάσεως, ὅσον αὕτη ἐξηρτάτο ἐκ τῆς μεταπολιτεύσεως αὐτῆς καθ' ἑαυτήν. — Ἡ Ρωσία, ἥτις βλέπει τὴν φιλίαν πρὸς αὐτὴν διακειμένην πολιτικὴν μερίδα τοῦ βασιλείου περιπίπτουσαν διὰ τῆς μεταπολιτεύσεως ταύτης εἰς τελείαν ἀδυναμίαν, τηρεῖ ἐφεκτικὴν θέσιν, ἐν ἧ λέγει ὅτι θὰ παραμείνῃ ἐφ' ὅσον δὲν γίνεταί τι ἀπτόμενον ἀμέσως τῶν συμφερόντων αὐτῆς ἢ ἐξαιρετικῶς εὖνοοῦν τὰ αὐστριακὰ συμφέροντα· τοιαύτην δὲ στάσιν καὶ ὁ ἐν Βελιγραδίῳ ἀντιπρόσωπος αὐτῆς συμβουλεύει τοῖς ἡγέταις τῆς μερίδος ταύτης.

Ἡ ἐν Γαλλίᾳ ὑπουργικὴ κρίσις ἔληξεν, ἀφοῦ ἀπεδείχθη ὅτι οἱ ριζοσπαστικοί, ὧν ὁ μετὰ τῶν συντηρητικῶν συνασπισμὸς ἐπήνεγκε τὴν πτώσιν τοῦ ὑπουργείου Καζιμῖρ Περιέ, δὲν διαθέτουσι τὴν εἰς συγκρότησιν βιωσίμου κυβερνήσεως ἀναγκαίαν κοινοβουλευτικὴν δύναμιν καὶ ἀφοῦ ὁ τέως πρωθυπουργὸς κατ' οὐδένα τρόπον ἐπέισθη νὰ προδῆ εἰς τὸν ἀνασχηματισμὸν τοῦ ὑπουργείου. — Τὴν νέαν γαλλικὴν κυβέρνησιν ἀποτελοῦσι: Κάρολος Δουπουῖ, πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν, Ποαγκάρ ἐπὶ τῶν οικονομικῶν, Δελασὲ τῶν ἀποικιῶν, Φίλιξ Φῶρ τῶν ναυτικῶν, Γκερὲν τῆς δικαιοσύνης, Γεώργιος Λεῦγκ τῆς παιδείας, Ἰω. Λουδ. Μπαρτου τῶν δημοσίων ἔργων, Λουτριὲ τοῦ ἐμπορίου, στρατηγὸς Μερδιὲ τῶν στρατιωτικῶν, Βιζὲ τῆς γεωργίας· ὡς πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείον, τοῦτο προσκλήθη τῷ κ. Π. Καμπῶν, μετὰ τὴν ἀγνῶσιν δὲ αὐτοῦ τῷ κ. Ἀνωτῶ. — Ὁ κ. Δουπουῖ, πρῶν αὐθις πρωθυπουργός, τέως δὲ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, τυγχάνει ἐκ τῶν διαπρεπεστάτων γάλλων πολιτευτῶν, ἐξόχως δὲ διέπρεψε κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ προεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἰδίᾳ ἐν κρίσει τινὶ ὄρῳ, καθ' ἣν οἱ τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους ἀντιπρόσωποι ἐξετέθησαν εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον καὶ ὅτε διὰ τῆς ἀταραξίας αὐτοῦ κατώρθωσε νὰ περισώσῃ τὸ κινδυνεῦσαν γόντρον τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος· ἐπειδὴ δὲ καὶ μόνος αὐτοῦ ὑπελείπετο σήμερον δυνάμενος νὰ συγκεντρώσῃ ὅπωςδῆποτε περὶ ἑαυτὸν τὰ συντηρητικὰ τοῦ κοινοβουλίου στοιχεῖα, αὐτῷ ἐπὶ τέλους ἀνετέθη ἡ συγκρότησις τῆς κυβερνήσεως, ἥτις εἶνε πιθανὸν ὅτι θὰ προσκόψῃ αὐθις εἰς τὰς συγκρουόμενας ἀπαιτήσεις τῶν μεριδῶν, τὰς ἐπιβαλοῦσας τῷ πρῶν ὑπουργεῖῳ Δουπουῖ τὸν χαρακτῆρα ἐκείνου τῆς ἀσταθείας, ἐφ' ᾧ διεκρίθη, ἀλλ' ἡ ὁποία ἐλπίζεται ὅτι θὰ δυνηθῆ νὰ ἐνασκήσῃ τὴν ἀρχὴν μέχρι τοῦ προσεχοῦς τουλάχιστον νοεμβρίου, ὅτε διεξαχθήσεται ἡ προεδρικὴ ἐκλογὴ καὶ ὅτε διασαφηνισθήσεται ἡ κατάστασις.

Τὸ ἰταλικὸν κοινοβούλιον, ἐπιψηφίσαν ἦδη τὸν στρατιωτικὸν προϋπολογισμόν, ἐπελάβετο τῆς συζη-

τήσεως τῶν διαφόρων οικονομικῶν μέτρων, δι' ὧν ἡ κυβέρνησις φρονεῖ ὅτι θὰ δυνηθῆ καὶ τὰς ἀμειώτους διατηρουμένας στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς δαπάνας νὰ πραγματοποιῆ καὶ τὸ μέγα τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ ἔλλειμμα νὰ καλύψῃ. — Τὸ ζήτημα, ἀφορῶν, ὡς βλέπει πᾶς, εἰς τὴν παροχὴν τῇ κυβερνῶσιν τῶν ὑλικῶν μέσων τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος αὐτῆς, ἦν σπουδαιότατον· τούτου δ' ἕνεκα μακρόταται προηγγέλλοντο αἱ σχετικαὶ συζητήσεις, ἐννεύκοντα καὶ ἐνὸς ρητόρων ἐγγραφέντων. — Ὁ κ. Σοννίνος, ἀκραδάντως πεποιθὸς ἐπὶ τὸ τελεσφόρον καὶ ἀνύσιμον τοῦ προγράμματος αὐτοῦ, ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἐπιψηφίσιν αὐτοῦ ἀκραίως, περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἐλαττώσεως τῶν εἰς τοὺς πιστωτὰς τοῦ κράτους ἐκτινομένων τόκων· εἰς ὑποστήριξιν δὲ τῆς στάσεως αὐτοῦ ταύτης ἔμελλε νὰ προδῆ εἰς νέας δηλώσεις, ἀποκαλύπτων τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ ὅτι τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπὸ τῶν 155 ἑκατομμυρίων, εἰς ᾧ τέως συνεποσοῦτο, ἀνῆλθεν ἦδη διὰ τὴν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ δημοσίου ἐπελθοῦσαν μείωσιν εἰς τὰ 190 ἑκατομμύρια φράγκων. — Ἡ πληροφωρία αὕτη θὰ ἐξηγήσῃ βεβαίως ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὀργὴν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, πειθομένης οὕτω περὶ τῆς προΐουσης ἐντάσεως τῆς οικονομικῆς νόσου τῆς χώρας, ἥς ἡ θεραπεία ἐπιζητεῖται κατὰ τὴν ὁμοιοπαθητικὴν μέθοδον, διὰ περιττῶν δαπανῶν ἐπιδικωμένης τῆς βελτιώσεως τῆς ἐκ περιττῶν δαπανῶν πηγαζούσης καταστάσεως τοῦ δημοσίου ταμείου, διὰ νέων φόρων ἐπιχειρουμένης τῆς ἀνακουφίσεως τοῦ ὑπὸ τῶν ὑπερόγκων φόρων ἐξηντλημένου λαοῦ καὶ διὰ νέας ταπεινώσεως, τῆς ἀθετήσεως τῶν πρὸς τοὺς πιστωτὰς τοῦ κράτους ὑποχρεώσεων, ἐπιζητούμενης τῆς διασκεδάσεως τοῦ ἀπὸ πολλοῦ καλύπτοντος τὰ οικονομικὰ πράγματα τῆς χώρας ταπεινωτικοῦ πέπλου. — Ἐν τούτοις πιθανώτατον εἶνε ὅτι, ταῖς κυβερνητικαῖς ἐνεργεταῖς ἀποτραπέισης ἦδη τῆς ρητορικῆς ἀπεραντολογίας καὶ περατωθείσης τῆς γενικῆς συζητήσεως, ἐν τέλει θὰ κατισχύσῃ καὶ ἐν τούτῳ ἡ γνώμη τῆς κυβερνήσεως, ἀφοῦ ὁ κ. Κρίστις καὶ οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ τοσοῦτον δεσπόζουσι τῆς Βουλῆς, ὥστε ἦδη πολλοὶ τῶν βουλευτῶν, οὐδὲν θέλοντες ν' ἀκούσωσιν οὐδὲ νὰ διδαχθῶσιν ἐκ τῶν συζητήσεων, ἀπῆλθον εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ἐννοοῦντες νὰ ἐπανέλθωσι μόνον κατὰ τὴν κρίσιμον ἡμέραν τῆς μετὰ τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὀριστικῆς ψηφολογικῆς μάχης, ὅπως παράσχωσιν ἀνεξετάστως τὰς ψήφους αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ κυβερνητικοῦ νομοσχεδίου. — Ὁμοίᾳ νικῇ πιθανώτατα ἀναμένει τὴν κυβέρνησιν καὶ ἐν τῷ ἐπακολουθήσοντι ζητήματι τῆς χορηγίσεως τῷ πρωθυπουργῷ δικτατορικῆς ἐξουσίας πρὸς ἐκτέλεσιν διοικητικῶν τινῶν μεταρρυθμίσεων, καίτοι ἡ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου ἐκλεγείσα ἐννεαμελής κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπιψηφίσιν τοῦ μέτρου ἀπῆλθεν ὄρον, ὃν οὐδέποτε ἴσως θ' ἀποδεχθῆ ἡ κυβέρνησις· ὅπως δηλαδὴ τὸ δικαίωμα τοῦτο παῖρ ἰσχῶν εὐθύς ὡς τὸ κοινοβούλιον παύσῃ ὑφιστάμενον καὶ δυνάμενον νὰ ἐξελέγῃ τὴν χρῆσιν τῆς ἐξουσίας ταύτης. — Πάντοτε ὅμως ὑπολείπεται ζητούμενον τὸ τελικὸν κατάντημα τῶν ἀλλεπαλλήλων τούτων κοινοβουλευτικῶν νικῶν τοῦ κ. Κρίστιν.

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ:

Κύριε Διευθυντά τῆς Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως.

Ἡ ἠθικὴ ὑπόληψις, ἣν ὁσημέραι προσκτᾶται ἡ «Ἑβδομαδιαία Ἐπιθεώρησις», ἐνεκα τῆς σπουδαιότητος τῶν ἐν αὐτῇ δημοσιευομένων ποικίλης ὕλης θεμάτων, μὲ παροτρύνει νὰ κατάρξωμαι τῆς δι' αὐτῆς δημοσιεύσεως σειράς ἄρθρων θρησκευτικοῦ περιεχομένου. Ὑστεροῦντες ὡς πρὸς τοῦτο ἄλλων εὐτυχῶν ἐθνῶν, παρ' οἷς τὰ περιοδικὰ οἴηπερ φύλλων γενεὴ δημοσιεύονται καὶ καταναλίσκονται, δοξάσωμεν τὸν Θεὸν διότι τὸ γέ νυν δυνάμεθα νὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς πλείστας ὄσας πνευματικᾶς ἀνάγκας διὰ τοῦ ἐνὸς τούτου.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι λοιπὸν ὅτι θὰ ξενίσῃ εὐμενῶς ἐν ταῖς σελίδιν αὐτοῦ τὰ πενιχρά μου ἀρθρίδια διατελω

VETUS HOMO.

Πάντοτε ἡ ἅγια Γραφή ἔσχε τοὺς ἐχθροὺς τῆς· οἱ ἔθνη οὐ μόνον ἐγνώρισαν αὐτὴν καὶ τὴν ἐξύβρισαν. Πρῶτον δὲ μάλιστα οἱ ἱεροὶ Ἀπόστολοι κηρύξωσι τὸν Χριστιανισμόν εἰς τὸν κόσμον, ὁ μὲν γραμματικὸς Ἀππίων (Ἰώσηπ. κατὰ Ἀππίων.) ἐχλεύαζεν αὐτὴν, ἐν δὲ Πομπηίᾳ ζωγράφος τις ἐγελοιογράφει· θὰ ἔλεγε δὲ τις ὅτι μυστηριώδης τι ἐνστιγμα ἐγένετο τὸ προαίσημα παρὰ τοῖς λατρευταῖς τῆς πολυθείας τοῦ ὅτι ἐν μὲν ταῖς σελίδιν τῆς βίβλου ταύτης ἦτο κεκρυμμένη ἡ δύναμις ἢ ὅποια ἐμελλε νὰ κατασυντρέψῃ τὰ εἰδῶλα αὐτῶν καὶ ν' ἀνατρέψῃ τοὺς βωμοὺς των, ἐξ αὐτῶν δὲ θὰ ἀπεσπᾶτο ὁ ἀχειρόμητος λίθος, ὅστις θὰ ἐπιπτεν ἐπὶ τῆς πολυμετάλλου εἰκόνας τοῦ Ναβουχοδονόσορος καὶ θὰ μετέβαλλεν αὐτὴν εἰς κόνιν. Ἄμα ὁ Χριστιανισμὸς ἤρατο τὰς πρώτας νίκας αἱ προσβολαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν. Ἐκτοτε δὲ ὁ πόλεμος δὲν ἔπαυσεν αὐξανόμενος καὶ ἐπεκτεινόμενος. Ἀσεβεῖς, αἰρετικοὶ, σχισματικοὶ καὶ ἄπιστοι παντὸς εἴδους ἐφορῶσιν ἐναλλάξ κατὰ τῶν ἱερῶν βιβλίων. Τὸ γέ νυν ὁ ἀγὼν διατελεῖ ἐν τῷ Ζενίθ αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως ἡμῶν δὲν ἀριθμεῖται· αὕτη καταδικάζει πᾶν πάθος· κατ' ἀνάγκην ὁ ἔσμος τῶν παθῶν συνωμοτεῖ κατ' αὐτῆς.

Καὶ ὅμως ἂν οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εἶναι πολυάριθμοι, δοῖα τῷ Θεῷ καὶ οἱ ὑπερασπισταὶ αὐτῆς δὲν εἶναι ὀλιγώτεροι· Παρεπονείτο ποτε ὁ ζηλωτὴς ἐκεῖνος Ἡλιοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ὅτι μόνος οὐκ ἔκαμψε τὸ γόνυ τῷ Βάαλ μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν· ὁ Θεὸς παρηγορῶν αὐτὸν τῷ ἔλεγεν ὅτι ὑπολείπονται ἑξακισχίλιοι ὅμοιοι αὐτῷ λατρεύοντες τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀναριθμήτου στρατιάς, ἥτις κλίνει τὴν κεφαλὴν πρὸ τῆς Χιμαίρας τῆς ἀπιστίας, ἥτις, ἵνα καθ' Ὁμηρον εἶπω, πρόσθε λέων ὄπισθεν δὲ δράκων μέσση δὲ Χιμαίρα, ὑπάρχουσι λεγεῶνες πιστῶν τιμῶντες τὸν Σωτῆρα καὶ δημιουργὸν αὐτῶν καὶ μετὰ σεβασμοῦ μελετῶντες τὸν ἐν ταῖς ἁγίαις Γραφαῖς ἀποκεκλυμμένον θεῖον λόγον, καθὼς ἐτίμησαν αὐτὸν καὶ ἐ-

δοῦσαν ἐν τοῖς ἀθανάτοις αὐτῶν συγγράμμασιν ὁ χορὸς τῶν Πατέρων ἀπὸ τοῦ Πολυκάρπου καὶ Ἰγνατίου μέχρι τοῦ Λουκᾶρεως καὶ Γρηγορίου τοῦ Σ'.

Πόθεν ὅμως προέρχεται ἡ τοιαύτη διαίρεσις; Διατί οἱ μὲν νὰ πιστεύωσι οἱ δὲ νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τὰ «γλυκοὺς μεμεστομένους εἰσι;» Διατί τὸ αὐτὸ βιβλίον διὰ τοὺς μὲν νὰ ἦναι ὁ «θησαυρὸς πάσης γνώσεως καὶ σοφίας», διὰ τοὺς δὲ «σκάνδαλον καὶ μορία»; Εἰς τὴν ποιότητα τῆς διανοίας ζητητέον τὰ αἷτια τοῦ ψυχικοῦ τούτου φαινομένου; ἡ διάνοια δι' ἄλλων λόγων διαφέρει καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι διὰ τοὺς ἡριγένεις Γρηγορίου καὶ Φωτίου εἶναι ἀλήθεια, νὰ ἦναι πλάνη διὰ τοὺς Ῥενάν καὶ Στράους; ὁ ἥλιος ἀνατέλλει δι' ὅλους καὶ τοὺς πάντας φωτίζει· διατί καὶ ἡ ἅγια Γραφή δὲν διαφωτίζει τὴν διάνοιαν πάντων;

Οἱ λόγοι τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι πολλοὶ καὶ ποικίλοι· οἱ μὲν στηρίζονται ἐπὶ τοῦ νοῦ, οἱ δὲ ἐπὶ τῆς καρδίας. Δὲν θὰ ἐξετάσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὺς ἠθικοὺς λόγους τῆς ἀπιστίας οὐδὲ ὅποια ἡ εὐθύνη τῶν προσβεβλημένων ὑπὸ τοῦ κοινοτάτου τούτου μικροβίου αὐτῆς. Ἀρκούμεθα νὰ παρατηρήσωμεν μόνον ὅτι ὑπάρχουσι τυφλοὶ μὴ βλέποντες μὴδ' αὐτὸ τὸ ζωηρότατον φῶς· εὐρίσκονται ἄνθρωποι τινες ὑστερούμενοι τοῦ συναισθήματος τοῦ θρησκευτικοῦ, καθὼς ὑπάρχουσι καὶ τινες ὑστερούμενοι τοῦ ἠθικοῦ. Τούτων δὲ ἡ διάνοια ἐν παραλυσίᾳ διατελοῦσα ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ πᾶσαν ἀληθεῖαν καθισταμένη λεία τῆς ἀμφιβολίας ἐν τῷ κύκλῳ πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως· ὑπάρχει διανοητικὸς δαλτονισμὸς, καθὼς ὑπάρχει καιφυσικός· ὁ μαθηματικὸς οὗτος λ.χ. δὲν δύναται ἢ δὲν θέλει νὰ νοήσῃ τὸ κύρος ἠθικῆς τινος ἀποδείξεως· ὁ ἄπιστος ἐκεῖνος δὲν αἰσθάνεται τὴν ἠθικὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ὑπερφυσικὸν χαρακτῆρα τῶν Γραφῶν. Οὗτος διακριθεῖς τῶν κύρος τῶν αἰσθήσεων, διότι εἰς τινὰς περιστάσεις ἠπατήθη, αἰετοτε πρὸς τὸν λόγον ἀναφέρεται. Ἐκεῖνος τούαντιον ἀποφανόμενος περὶ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ λογικοῦ ἢ μόνον εἰς τὸ κύρος τῶν αἰσθήσεων περιορίζεται ἢ καταπίπτει εἰς τὸ βάραθρον τῆς ἀπολύτου ἀπιστίας.

Ἐν γένει εἰπεῖν, ὅποιοι εἶναι οἱ λόγοι τοῦ φιλοσοφικοῦ σκεπτισμοῦ, οἱ αὐτοὶ εἶναι καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ· οἱ ἄπιστοι νομίζουσιν ὅτι ἐν τῇ Γραφῇ διορῶσι κηλίδας τινάς· αὗται δὲ ἀποκρύπτουσιν ἀπὸ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῶν τὴν ὠραϊότητα ἢ τοῦλάχιστον ἀφαιροῦσι τὸν θεῖον χαρακτῆρα. Σημειοῦσιν ἀσφαρείας τινὰς ἐν αὐτῇ, συμπεραίνουσι δὲ ὅτι αὕτη ὁμοιάζει πρὸς τὰ ἀνθρώπινα ἔργα καὶ εἶναι καθαρῶς ἀνθρώπινον· ὁ εὐσεβὴς δὲν ἀρνείται τὴν ὑπαρξίν ἐν τε τῇ Π. καὶ Κ. Διαθήκῃ χωρίων δυσνοήτων διαφορῶν καὶ ἀλλοιώσεων μάλιστα προελθουσῶν σὺν τῷ χρόνῳ, ζητεῖ δὲ νὰ διασαφήσῃ αὐτάς. Δὲν μεταμορφώνει ὅμως τὸν σκώληκα εἰς ἐλέφαντα, οὐδὲ τὸ Ψαμμίον εἰς ὄρος. Ἐξακολουθεῖ δὲ διὰ τοῦτο νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν μεθ' ὅλας τὰς ἐνστάσεις τῶν ἀπίστων, καθὼς σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης ἐξακολουθεῖ πιστεύουσα τὸ κύρος τοῦ λογικοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν αἰσθήσεων μεθ' ὅλας τὰς ἐνστάσεις αἰσθητιστῶν καὶ ιδεαλιστῶν

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη ν' ἀπονεύμῃ τις εἰς τὴν θρη-

σκευετικήν ἀπιστίαν πλείονα σπουδαιότητα τοῦ φιλοσοφικοῦ σκεπτικισμοῦ. ὅμως καθὼς οἱ φιλόσοφοι ἀνασκευάζουσι τοὺς σκεπτικούς, εἶναι καλὸν καὶ οἱ εὐσεβεῖς ν' ἀνασκευάζωσι τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀπίστους ἀποδεικνύοντες ὅτι ἡ ὑπερκριτικὴ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν δὲν καταστρέφει τὴν ἀποκάλυψιν· οὕτω δὲ οὐ μόνον καταστασθήσονται σεβαστὴν τὴν ἀλήθειαν· ἀλλὰ καὶ διαλύσονται τὰ νέφη τὰ ἐπιπροσθούντα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς προκατειλημμένων τινῶν πνευμάτων. Ἐξεταστέον λοιπὸν πρῶτον ποῖαι εἶνε αἱ δυσκολαὶ αἱ προβαλλόμεναι κατὰ τῆς ἀγίας Γραφῆς, ὅποια ἡ ἱστορία αὐτῶν καὶ ὅποια ἡ λύσις καὶ διασαφῆσις τῶν δυσχερειῶν τούτων. Πρὸ παντὸς ὅμως ζητητέον τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς πηγάζουσιν αὐταί.

(Ἀκολουθεῖ).

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝ Τῆ ΔΙΑΛΕΚΤῶ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.*

Ἄρ' ἐχάρην¹ ἄρθωπον² κ' ἐπῆρεν τ' ἀνοιγάρᾳ κ' ἐπῆεν ἐκάτσειν³ ἔς σὺ ρδάκωνος⁴ τὸ παλάτ' κ' ἔτρωεν κ' ἐπινεν γούς τ' ἕναγ χρόνον. Ἄμα ἄμον τ' ἐστάμωσαν⁵ τὰ μῆνας⁶ κ' ἤρθεν ἡμέρα ντὸ θά ἔρχουντον⁷ ὁ ρδάκων, ἄρθωπον ἄσσο φόβον ἀτ'⁸ ἐνούνιζεν⁹ ὁ κἀμμένον¹⁰ ντὸ θά ἐντάζ.¹¹ τσίγκι¹² ντὸ θά ἐρώτανεν ἄτον¹³ πιλέ¹⁴, κ' εἶπεν ἄτον. Ἄμα ἕζάν¹⁵ Θεοῦ οἰκονομίαν¹⁶ ἔτον νὰ ἐγουρταρεύκουτον¹⁷. Ἐκεῖν' τῆ βραδὴν ἤρθον εἷνας γέρος ἐφτωχός κ' ἐπαρκαλέσεν νὰ μονάζ' ἄτον.¹⁸ Ἄτος πάλ'¹⁹ ἐπόνεσεν τὸν ἐφτωχὸν κ' ἐμόνασεν ἄτον καὶ αἶτε θά ἐθεῖνεν ἄτον²⁰ ἔς ἕναν ὀτάν.²¹ ἄτος κ'²² ἐθέλεσεν κ' εἶπεν. «Ἐγὼ ἀδά²³ ἔς σῆμ πόρταν ἀπ' ὀπίσ' θά κείμμι. Ἄρ' ἐφῆκεν ἄτον νὰ κείται ἔς σῆμ πόρταν ὀπίσ' καὶ κἀ²⁴ κ' ἐκεῖνος ἐπῆεν ἐπεσεγ κἀ²⁵. Τὴν νύχταν ἤθεν ὁ ρδάκων κιάπ' ἔξ' μεριά²⁶ ἐκούκ' σεν²⁷:

«Ἐναν τῖκαλον»²⁸.

Ἐφτωχὸν πάποπέσ'²⁹ εἶπεν:

«Ἐναν ὠβὸν³⁰ τῆς ὄρνης»³¹.

«Δύο τῖκαλα» ἐκούκ' σεν ὕστερα ὁ ρδάκων.

«Δίκερον ὁ κρίαρον³², ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης» εἶπεν ἐφτωχὸν.

* Ἰδε ἀριθ. 28, σελ. 543—545.

1) Λοιπὸν ἐχάρη. 2) ὁ ἄρθωπος. 3) ἐκάθισε. 4) εἰς τοῦ ρδάκωντος. 5) ὡς ἐπληρώθησαν. 6) οἱ μῆνες. 7) καθ' ἣν ἤθελεν ἔλθῃ. 8) ἀπὸ τὸν φόβον του. 9) ἐσκέπτετο. 10) κἀμμένος 11) τί θέλει πράξῃ. 12) διότι· ἡ λέξις Τουρκικὴ. 13) τὸ τί ἤθελε τὸν ἐρωτήσῃ. 14) ἀκόμη· ἡ λέξις Τουρκικὴ. 15) πάλιν. 16) ἡ αἶτ. ἀντὶ τῆς ὀνομ. 17) νὰ ἐσώζετο· τὸ ρῆμα γουρταρεύκουμαι ἔχει ρίζαν Τουρκικὴν ἀλλὰ κατάληξιν ἑλληνικὴν. 18) νὰ τὸν μονάζῃ, τ. ἔ. νὰ τῷ παράσχῃ κατάλυμα. 19) καὶ αὐτός. 20) καὶ ἐνῶ ἤθελεν τὸν βάλῃ. 21) εἰς μίαν κάμαραν. ἡ λέξις δὲ εἶνε Τουρκικὴ. 22) οὐκ, δὲν. 23) ἐδῶ. 24) ἀπ' ὀπίσω· τὸ σ' πρόφερε ὡς σπ. 25) ἐπλάγισσε. 26) κιάπ' ἔξω μεριά. 27) ἐφώναζε. 28) ἀντίκαλον, 29) καὶ ὁ πτωχὸς ἀπὸ μεσα. 30) ὠβὸν. 31) τῆς ὄρνιθος. 32) δίκερος ὁ κρίαρος.

«Τρία τῖκαλα» ἕζάν' ἐκούκ' σεν ὁ ρδάκων κ' ἐφτωχὸν πα ἀποπέσ' εἶπεν:

«Τρίποδο ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

«Τέσσαρα τῖκαλα» ἐκούκ' σεν ὕστερα ὁ ρδάκων κ' ἐφτωχὸν πα εἶπε:

«Τεσσαράποδον τὸ ἀελάδ',¹ τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

«Πέντε τῖκαλα» ἐκούκ' σεν ὕστερα² ὁ ρδάκων κ' ἐφτωχὸν ἔς ἀτό πα³ ἐδῶκεν τὴν ἀπάντησιν κ' εἶπεν:

«Πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ', τεσσαράποδον τ' ἀελάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

«Ἐξ τῖκαλα» κουύζ'⁴ ὕστερα ὁ ρδάκων ἀπ' ἔξ', κ' ἐφτωχὸν πα ἀποπέσ' λέξ'⁵:

«Ἐξ στούρια⁶ τούρανοῦ, πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ' τεσσαράποδον τ' ἀελάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

Ἐστερία ἕζάν' κουύζ' ὁ ρδάκων ἀπ' ἔξ':

«Ἐπτὰ τῖκαλα» κ' ἐφτωχὸν πα δι'⁷ τὴν ἀπάντησιν ἀποπέσ' καὶ λέξ':

«Ἐπτὰ δίπλας τούρανοῦ⁸ ἔξι στούρια τούρανοῦ, πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ', τεσσαράποδον τ' ἀελάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

«Ὀχτώ τῖκαλα» ἐκούκ' σεν ἕζάν' ὁ ρδάκων κ' ἐφτωχὸν πα εἶπεν:

«Ὀχτώ τσάφᾳ¹ τ' αἰτοῦ,² ἐπτὰ δίπλας τούρανοῦ, ἔξι στούρια τούρανοῦ, πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ', τεσσαράποδον τ' ἀελάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

«Ἐννέα τῖκαλα» ἐκούκ' σεν ὕστερα ὁ ρδάκων κ' ἐφτωχὸν πα εἶπεν:

«Ἐννέα μῆνας βαστάζ' ἡ κόρη τὸ παιδί' ν', ὀχτώ τσάφᾳ τ' αἰτοῦ, ἐπτὰ δίπλας τούρανοῦ, ἔξι στούρια τούρανοῦ, πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ', τεσσαράποδον τ' ἀελάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

Ἐστερα ἕζάν' ἐκούκ' σεν κ' ἐφτωχὸν παλ' εἶπεν:

«Δέκα τῖκαλα» κ' ἐφτωχὸν παλ' εἶπεν:

«Δέκα πάρθενες κοραὶ,³ ἐννέα μῆνας βαστάζ' ἡ κόρη τὸ παιδί' ν', ὀχτώ τσάφᾳ τοῦ αἰτοῦ, ἐπτὰ δίπλας τούρανοῦ, ἔξι στούρια τούρανοῦ, πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ', τεσσαράποδον τ' ἀελάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

«Ἐνδεκα τῖκαλα» κουύζ' ἕζάν' ὁ ρδάκων κ' ἐφτωχὸν πα λέξ':

«Ἐνδεκα μῆνας βαστάζ' ἡ φορδά τὸ πουλάρ', δέ-

1) Τὸ ἀελάδι, ἡ ἀγελάς. 2) ὕστερον. 3) καὶ εἰς τοῦτο· 4) τ. ἔ. κουύζει, φωνάζει. 5) λέγει. 6) ἔξ ἀστερία. 7) δίδει. 8) ἐπτὰ στρώματα τούρανοῦ.

1) Γάμφοι ὄνουες. 2) τοῦ αἰτοῦ. 3) παραλάσσει ὁ τοισμὸς ἐν τῷ δέκα πάρθενες κοραὶ—ἵνα συμφωνήσῃ πρὸς τὸν ρυθμὸν ἄλλων, οἶον τοῦ—πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ'—ἔξι στούρια τούρανοῦ—ἐπτὰ δίπλας τούρανοῦ—ὀχτώ τσάφᾳ τ' αἰτοῦ.

κα πάρθενες κοραί, έννέα μῆνας βαστάζ' ἡ κόρη τὸ παιδί'ν, ὄχτώ τσάφά τοῦ αἵτου, ἑφτά δίπλες τούρα-
νοῦ, ἐξιστούρα τούρανοῦ, πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπου, τεσσαράποδον τ' ἀγελάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκε-
ρον ὁ κρίαρον, ἕναν ὠβὸν τῆς ὄρνης».

«Δώδεκα τίκαλα» ἐκούκ'σεν ἀτότε ἄγρα ἄγρα¹
ὁ ρδάκων ἄμα ἑφτωχὸν ἀποπέσ' ἕξ'ν' ἔδωκεν τὴν
ἀπάντησιν κ' εἶπεν ἄτον:

«Δώδεκα μῆνας ἔχ'»² ὁ χρόνος ἐνῆεκα μῆνας β-
στάζ' ἡ φοράδα τὸ πουλάρ', δέκα πάρθενες κοραί, έν-
νέα μῆνας βαστάζ' ἡ κόρη τὸ παιδί'ν, ὄχτώ τσάφά
τοῦ αἵτου, ἑφτά δίπλες τούρανοῦ ἐξιστούρα τούρα-
νοῦ, πέντε δάχτυλα τ' ἀρθώπ', τεσσαράποδον τ' ἀε-
λάδ', τρίποδον ἢ τράπεζα, δίκερον ὁ κρίαρον, ἕναν
ὠβὸν τῆς ὄρνης».

Κιζμον³ τ' ἐτελείωσεν ἀτὸ τὸν λόγον ἑκατερέθεν⁴
τὸ ρδάκων κ' εἶπεν ἄτον ἀνά ἵνεσαι⁵ λιθρα' κιάπομέντς⁶
ἔς σὸν τόπο ς'» κ' ἐκείνος πα ἔς σὸ κίφλ' ἀπὴν⁷
ἑέντον⁸ λιθάξ' κ' ἐπέμ'νεν ἔς σὸν τόπον ἀτ'. Ἄμον
τ' ἡμέρωσεν⁹, ἑφτωχὸν ἔνοιξεν¹⁰ ἀγάλαγάλα¹¹ τῆμ
πύρταν κ' ἐπῆεν ἑδέθεν¹², σίτ' ἐκοιμοῦντον ἀκόμαν
ἀρθωπον, τίναν¹³ θά ἑτρων ὁ ρδάκων. Ἄτος πα¹⁴
ἄμον τ' ἐγνέφ'σεν¹⁵ κ' εἶδεν πῶς ἑφτωχὸν ἄλλο κ'
ἔτον¹⁶, κί ὁ ρδάκων πα ἔστεκεν λιθάξ', ἐγρίκ'σεν¹⁷
πῶς ὁ Χριστὸν ἔτον ἐκείνος π' ἐγουρτάρεψεν ἄτον¹⁸
ἐθυμίασεν τὸν τόπον ποῦ καὶ κα¹⁹ ἐκοιμήθη²⁰ καὶ
τὰ ποδαρέας ἀτ'²¹ ἔσα ἕχονά ἀπαγκέσ²² (τσίγκι²³
ἔχόντσεν ἐκεῖν' τῆ νύχταν), ἔχτισεν ἐκεκά²⁴ παρα-
κλήσ' κ' ἑδόξασεν τὸν Θεόν, π' ἐγουρτάρεψεν ἄτον
ἀσσὸ τρανὸν τὸγ κίνδυνον.

Ἐν τῇ ἀναλίξει τοῦ μύθου τούτου παρατηροῦμεν
τὰ ἐξῆς σχετικὰ σημεῖα πρὸς τὴν ἀρχαίαν μυθολο-
γίαν:

Α') Ὡσπερ δώδεκα ἀναφέρονται οἱ κύριοι ἄθλοι
τοῦ Ἡρακλέους, οὕτω δώδεκα προβάλλονται καὶ ἐν-
ταῦθα ζητήματα, ὧν ἡ λύσις ζητεῖται ὡς ἀνταπό-
δοσις τῆς ὑπὸ τοῦ δράκοντος γενομένης τῷ ἀνθρώπῳ
χάριτος διὰ τῆς ἐπὶ ἐν ἔτος (ἦτοι δώδεκα μῆνας)
περατάσεως τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καθὼς δὲ ὁ Ἡρακλῆς
διὰ τῶν ἄθλων εὐεργετικώτατος ἀπέβη τῇ ἀνθρωπό-
τητι, ἀπαλλάξας αὐτὴν πολλῶν κακῶν, οὕτω καὶ ὁ
ἐν τῷ προκειμένῳ μύθῳ ὑπὸ μορφήν πτωχοῦ γέρον-
τος παριστάμενος Ἰησοῦς Χριστὸς εὐεργετικώτατος
ἀπέβη τῇ ἀνθρωπότητι, ἀπαλλάξας τὸν ἀνθρωπον
ἀπὸ τοῦ δράκοντος, ἦτοι ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἀπὸ τοῦ
πονηροῦ. Ἡ μόνη παρατηρουμένη διαφορὰ ἐστίν, ὅτι
ἐν μὲν τῷ μύθῳ τοῦ Ἡρακλέους παρίσταται οὗτος

διὰ τῆς σωματικῆς αὐτοῦ ρώμης καταβάλλων τὰ
κακὰ, ἐνταῦθα ὅμως ἐπειδὴ ὁ ἦρωσ ἐστὶ θεάνθρωπος,
ἀρκεῖ καὶ μόνος, ὁ λόγος αὐτοῦ ἵνα καταβάλῃ τὸ κα-
κόν. Περαιτέρω παρατηρητέον, ὅτι καθὼς ὁ τοῦς δώ-
δεκα ἄθλους τῷ Ἡρακλεῖ ἐπιβαλὼν ἐστὶ βασιλεὺς
κραταῖος, ὁ Εὐρυσθεὺς ἐν Μυκῆναις, οὕτω καὶ ὁ δρά-
κων παρίσταται ἐνταῦθα κεκτημένος δύναμιν φοβε-
ρὰν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, συγχρόνως δὲ μετέχων
τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀφοῦ παρίσταται ὄμιλῶν καὶ
κέκτηται καὶ οὗτος ἀνάκτορον πλήρες παντός ἀγα-
θοῦ, ὅπερ, οἶονεὶ τὸ σύμβολον τοῦ κράτους καὶ τῆς
ισχύος αὐτοῦ, ἀπόλλισιν ἄμα τῇ λύσει τῶν ὑπ' αὐτοῦ
προταθέντων δώδεκα ζητημάτων. Καθὼς δὲ ὁ Ἡρα-
κλῆς διὰ τῶν δώδεκα αὐτοῦ ἄθλων ἀπαλλάσσεται τοῦ
ζυγοῦ τοῦ Εὐρυσθέως καὶ καθίσταται ἀθάνατος, συγ-
χρόνως ὅμως ἀπαλλάσσει καὶ τὴν ἀνθρωπότητα πολ-
λῶν κακῶν, οὕτω καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, σάρκα ἀν-
θρώπου ἐπὶ τῆς γῆς λαβὼν, πρῶτον μὲν ἀπαλλάσσει
αὐτὸν ὡς ἀνθρωπον ἀπὸ τῶν πειρασμῶν τοῦ διαβόλου
καὶ νικᾷ τὸν θάνατον, εἶτα δὲ σώζει καὶ τὴν ἀνθρω-
πότητα ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.

Β') Ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ δράκοντος συμβολικὴ παρά-
στασις τοῦ πονηροῦ ἐστὶν ἀρχαιοτάτη. Οὐδεὶς ὁ ἀγ-
νοῶν, ὅτι ὑπὸ μορφήν ὕφους παρίσταται ἐξαπατῶν
ὁ διάβολος τὴν Εὐάν, ὥστε αὐτὴ ἐγεύθη τοῦ καρ-
ποῦ τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ κακοῦ. Περαιτέρω
γιγνώσκωμεν ἐκ τῆς μυθολογίας, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐφό-
νευσε τὸν Λάδωνα, τὸν υἱὸν τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχι-
δνης (κατ' ἄλλους τοῦ Φόρκυος καὶ τῆς Κητοῦς) ἦτοι
δράκοντα¹ φιλάττοντα τὰ χρυσὰ μῆλα ἐν τοῖς κήποις
τῶν Ἐσπερίδων καὶ φέροντα ἑκατὸν κεφαλὰς ἀποδι-
δούσας ἐκάστην ἴδιον φοβερὸν συριγμὸν. Προσέτι γνω-
στὸν τυγχάνει ἐκ τῆς μυθολογίας, ὅτι εἰς ἐκ τῶν δώ-
δεκα ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους ἐστὶ καὶ ὁ ὑπ' αὐτοῦ φέ-
ρονος τῆς Λερναίης Ὑδρας, περὶ ἧς λέγεται, ὅτι ἔφερε
κερκλὴν χρυσῆν. Πρὸς τούτοις ἀναφέρεται περὶ τοῦ
Ἡρακλέους, ὅτι πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ὠραίας Δηϊανεί-
ρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Καλυδωνίου βασιλέως Οἰνείως.
ὕποχρεωθεὶς ἐν ἀνταγωνιστῇ πρὸς τὸν ἀντεραστὴν αὐ-
τοῦ Ἀχελῶν, κατέβαλε μὲν αὐτόν, ἐπειδὴ ὅμως
οὗτος καὶ ἠττηθεὶς μετεβλήθη εἰς φοβερὸν δράκοντα,
ὁ Ἡρακλῆς ἐπιτίθεται γενναίως καὶ κατὰ τοῦ τοιοῦ-
του τέρατος μέχρι οὗ, ἀναγκάσας αὐτὸ ἵνα μετα-
βληθῇ εἰς βοῦν, ἐνίκησεν αὐτόν καὶ πάλιν καὶ ἀφαι-

1) Τοῦτον φονευθέντα κατέταξεν ἡ Ἡρα μεταξύ τῶν ἀστέρων
πλησίον τοῦ βορείου πόλου. Κατ' ἄλλην ὅμως τοῦ μύθου παρά-
δοξιν ἐκόμισε τὰ χρυσὰ τῶν Ἐσπερίδων μῆλα ὁ Τιτάν Ἄτλας,
ὁ ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν Οὐρανὸν φέρων, ἀφοῦ τὸ βάρος αὐτοῦ ἀνέλα-
θεν ὁ Ἡρακλῆς μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ. Κατ' ἄλλους ὁ
ἀστὴρ οὗτος ἦν ὁ δράκων ἐν οἱ γίγαντες ἐν τῇ κατὰ τῶν νέων
θεῶν μάχῃ αὐτῶν ἐξεσφενδόνθησαν κατὰ τὰς Ἀθηνᾶς, αὐτὴ δ'
ἔσφιξεν αὐτόν πρὸς τὸν οὐρανὸν οὕτως, ὥστε προσκολληθῆ τῷ
βορείῳ πόλῳ. Ἄλλοι πάλιν παραδέχονται, ὅτι οὗτος ἦν ὁ ὑπὸ
τοῦ Κάδμου φονευθεὶς δράκων, ἐν ᾧ ἄλλοι πάλιν θεωροῦσιν αὐτὸν
ὡς τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος φονευθέντα: Πύθωνα. Περὶ τοῦ δρά-
κοντος τοῦ φύλακος τῶν χρυσῶν μῆλων τῶν Ἐσπερίδων ἴδε καὶ
Ὁβιδ. Μεταμ. 11, στίχ 33 (ἕκδ. Siebelis 1885).

1) Ἀγρίως. 2) Προφέρεται ἐεὶ καὶ λέγεται ἀντὶ τοῦ ἔχει.
3) καὶ ἄμα, καὶ καθὼς. 4) κατηράσθη. 5) νὰ γίνῃσαι. 6) καὶ
ἀπομένεις. 7) εἰς τὸ κεφάλι: ἐπάνω τ. ἔ. παρευθός. 8) ἐγένετο.
9) καθὼς ἐξημέρωσεν. 10) ἦνοιξεν. 11) ἀγάλα ἀγάλα. 12)
κιάφ'τρε κ' ἔφυγε. 13) τὸν ὄποτον. 14) καὶ αὐτός. 15) ἄμα ἐξύ-
πνησε. 16) πλέον δὲν ἦτο. 17) ἐνόησε. 18) ὅστις [τὸν] ἤλευθε-
ρωσε, τὸν ἔσωσε. 19) ὄπου κοντά. 20) ἐκοιμήθη. 21) καὶ τὰ
ἕχον τῶν ποδῶν του. 22) ἐπάνω εἰς τὰ χιόνια. τὸ δὲ ἕχονα
καὶ κατωτέρω τὸ ἐχόντσεν πρόφερε chonā, echonstsen. 23)
διότι: ἡ λέξις Τουρκικῆ. 24) ἐκεῖ κοντά.

ρέσας τὸ κέρας αὐτοῦ ἐδωρήσατο αὐτὸ τῷ Θεῷ τῆς ἀφθονίας καὶ αὕτη ἐπλήρωσεν αὐτὸ ἐκ τοῦ ἑαυτῆς πλοῦτου. Τελευταῖον ἀναφέρομεν, ὅτι πρὸς τοὺς ἄλλοις λέγεται περὶ τοῦ Ἡρακλέους καὶ ὅτι ἐν τῇ παιδικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ κατέπνιξε τοὺς ὑπὸ τῆς Ἡρας ἀποσταλέντας δύο ὄφεις, ἵνα κατεπνίξωσιν αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἴφικλῆν. Ἴδε Πινδ. Νεμ. I. Σίχ. 50—70, καὶ Ἀπολλοδ Βιβλιοθ. (ἐκδ. Bekker 1054) σελ. 49 « τῷ δὲ παιδὸς ὄντος ὀκταμηνιαίου δύο δράκοντας ὑπερμεγέθεις Ἡρα ἐπὶ τὴν εὐνὴν ἔπεμψε » διαφθαρῆναι τὸ βρέφος θέλουσα . . . Φερεκυδῆς » δὲ φησιν Ἀμφιτρώωνα βουλομένον μαθεῖν ὀπότερος » ἦν τῶν παίδων ἐκείνου, τοὺς δράκοντας εἰς τὴν εὐνὴν ἐμβλεῖν καὶ τοῦ μὲν Ἴφικλέους φυγόντος, τοῦ δὲ Ἡρακλέους ὑποστάντος, μαθεῖν ὡς Ἴφικλῆς ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

Ὅτι δὲ ὁ δράκων ἀνέκαθεν ἔθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὡς καὶ πράγματι ἐστὶ, φοβερόν κακόν, τοῦτο ἄλλοι γίνονται οὐ μόνον ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀποδομμένων αὐτῷ ἐπιθέτων « φοινήμεντα (Ἰλ. M. 202), « αἰόλον ὄφιν . . . Διὸς τέρας αἰγιόχοιο » (αὐτόθι 208—209), ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων χωρίων τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, οἷα τὰ ἐξῆς :

κυάνεοι δὲ δράκοντες ὄρωρέχατο προτὶ δειρὴν
τρεῖς ἐκάτερθ', ἰρῖσιν εὐκότες, ὡς τε Κρονίων
ἐν νέφει στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων!

(Ὀμ. Ἰλ. A. 25—29)

καὶ

Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειρὶ ὀρέστερος ἄνδρα μένησιν,
βεβρωκῶς κακὰ φάρμακ'. ἔδου δὲ τέ μιν χόλος αἰνός,
σμερδαλέον δὲ δέδορκεν ἐλισσόμενος περὶ χειρῖ
ὡς] Ἐκτωρ ἄσδεστον ἔχων μένος οὐχ ὑπεχώρει
πύργῳ ἐπι προὔχοντι φαινήν ἄσπιδ' ἑρείδας
(Ἰλ. X. 93—98).

Σημειωτέον, ὅτι ἐκ τῶν τελευταίων τούτων στίχων δηλοῦται τὸ μὲν τὸ ὀλέθριον τοῦ δράκοντος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους (πρβλ. ἄνδρα μένησιν, βεβρωκῶς κακὰ φάρμακ'), τὸ δὲ τὸ φοβερόν καὶ ἀτρόμητον² αὐ-

1) Πρβλ. καὶ Ἰλ. A, 38—41 :

. αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῦ
κυάνεος ἐλέλικτο δράκων, κεφαλαὶ δὲ οἱ ἦσαν
τρεῖς ἀμφοστρεφές, ἐνδὲς αὐγένοσ ἐκπεφυγῆαι.

2) Ὅτι ἐν γένει ὁ ὄφας ἀνέκαθεν φόβον ἐνεποιεῖ, ἄλλοι γίνονται καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς: Ὁ Κέρβερος ἐπὶ τῶν νότων αὐτοῦ ἀντὶ τριῶν ἔφερον ὄφεις καὶ τὴν οὐρὰν αὐτοῦ ἀπετέλει ὄφας τῆς δὲ χυμιαίας φοβερὸς δράκων. Καὶ περὶ τῶν Μαινάδων λέγεται, ὅτι ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ, ὃν ἐνέπνευεν αὐταῖς ὁ Βάκχος, ἔχρυσον πρὸ αὐτοῦ φέρουσαι τὴν κόμην δι' ὄφειν περιπεπλεγμένην καὶ τοὺς ὄμους διὰ δορᾶς ἐλάφου κεκαλυμμένους. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς δορᾶς αὐτῆς τῆς ἐλάφου (VΕβρίδος) διακρίνει τις πολλακίας ὄφεις. Καὶ τὰς Ἐριννώδας εἰσέτι παρίστα ἡ ἀρχαιοτέρα τέχνη μετὰ κόμης δι' ὄφειν περιπεπλεγμένης, αἰμάσσοντος φοβεροῦ προσώπου, μέλανος καὶ καθημαγμένου ἐνδύματος, μετὰ λαμπάδων ἢ μαστιγῶν ἐξ ὄφειν περιπεπλεγμένων, ἢ μετ' ἐγχειριδίων ἐν χερσίν, ἐν ᾧ ἡ ὑψηλοτέρα τέχνη, ἢ τις ἀνύφωσεν εἰς τὸ ἰδανικὸν τοῦ ὠραίου πᾶν τὸ φοβερόν καὶ τρομερόν, ἀπεικόνιζεν αὐτὰς ὡς σθεαράς, σθεασμῶν καὶ φόβον ἐμποιοῦσας θεᾶς μετὰ λαμπάδων, ἐγχειριδίων καὶ τῶν τοιούτων. Καὶ ἡ Σκύλλα ὠσάκτως ἔφερον οὐράν

τοῦ (πρβλ. σμερδαλέον δὲ δέδορκεν). Ἀλλοτε πάλιν ὁ δράκων ὡς ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ τοῦ τρομου, ὃν καὶ μόνῃ ἡ ὄφας αὐτοῦ ἐμποιεῖ, παρίσταται ὡς φύλαξ πολυτίμων πραγμάτων. Οὕτω π. χ. ὁ Ἰάσων, ἵνα λάβῃ παρὰ τοῦ Αἰήτου τὸ χρυσοῦν δέρας, ὤφειλεν ἵνα φονεύσῃ τοὺς φυλάττοντας αὐτὸ δράκοντας. (πρβλ. Εὐρ. Μήδ. στίχ. 479—482. Ἔτι δὲ καὶ νῦν, ὅταν ἴδῃ τις κατ' ὄναρ, ὅτι εὐρηταί που κατακεχωσμένος θησαυρὸς, συνήθως πιστεύεται, ὅτι οὗτος φυλάττεται ὑπὸ ὄφειν, ἢ ἀλέκτορος, ἢ ἀνθρώπου φοβεροῦ τὴν ὄφιν· καὶ ἂν μὲν ὄνειρευθῆ τις, ὅτι ὄφεις φυλάττουσι τὸν θησαυρὸν, ὄφειλε ὅπως μηδὲν ἀνακοινώσῃται τοῦτο, ἀλλὰ δέον ὅπως μόνος κοσκινίας στάκτην ἴδῃ ἂν αὕτη λάβῃ τὸ σχῆμα ὄφειν, καὶ ἂν πράγματι παρατηρήσῃ ἐπ' αὐτῆς σχῆμα ὄφειν, ἀποδείκνυσαι τοῦτο, ὅτι πράγματι ὄφεις εἰσὶν οἱ φύλακες τοῦ θησαυροῦ καὶ ἀνάγκη ὅπως προηγουμένως φονευθῶσιν οὗτοι, ἄλλως εἰς μάτην ἀποθαίνει πᾶς κόπος. Τὸ αὐτὸ δέον ἵνα πράξῃ τις καὶ περὶ ἀλέκτορος ἢ ἄλλου τινος ζώου· ἂν ὅμως ὄνειρευθῆ ἀνθρώπων καὶ τὴν μορφήν αὐτοῦ διακρίνῃ ἐσχηματισμένην ἐπὶ τῆς στάκτης, ματαία πάλιν ἀποθαίνει πᾶσα περαιτέρω περὶ τοῦ θησαυροῦ φροντίς· διότι ἀνθρωποθυσία δὲν ἐπιτρέπεται.

Ὅτι δὲ πράγματι ὁ ὄφας ἀποστέλλεται ὡς τέρας παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις, τοῦτο ἄλλοι γίνονται οὐ μόνον ἐκ τοῦ 209, στίχου τοῦ Μ. τῆς Ἰλιάδος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑτέρου χωρίου τοῦ αὐτοῦ ἔπους (B. 308 καὶ ἐφεξῆς), ἐνθα ἀναγιγνώσκωμεν :

ἐνθ' ἐβῆν μέγα δῆμα δράκων ἐπὶ νότα δαφονίος,
σμερδαλέος, τὸν ὀ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἦκε φωσδδε,
βωμοῦ ὑπαίξας πρὸς βα πλατάνιστον ὄρουσεν.

Προσέτι καὶ παρὰ Οὐεργιλίῳ (Αἰν. II. 201—228)² παρατηροῦμεν, ὅτι πρὸς τιμωρίαν τῆς πρὸς τὸ ἀνάθημα τῆς Ἀθηνᾶς, ἤτοι τὸν δούρειον ἵππον, γενομένης ὑπὸ τοῦ Λαοκόοντος ἀσεβείας δύο φοβεροὶ ὄφεις ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξορμήσαντες κατέπνιξαν τοὺς δύο αὐτοῦ υἱούς, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸν, εἰς βοήθειαν προσελθόντα, καὶ ἐκρύβησαν ἐπὶ τέλους ἐν τῷ ναῷ τῆς παρθένου Ἀθηνᾶς ὑπὸ τὴν ἀσπίδα αὐτῆς (sub pedibus deae clipeique sub ozbe teguntus στίχ. 227. Αἰν. II).

(Ἀκολουθεῖ).

ΔΗΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ.

δαφίνος ἢ ὄφειν. Δράκοντος πόδας λέγεται ὅτι ἔφερε καὶ ὁ Ἐριχθόνιος ὁ ὑπὲρ τῆς Ἀθηνᾶς ὡς παιδίον ἐντὸς κανίστρου τῇ θυγατρὶ τοῦ Κέρκερος Πανδρόσῳ παράγωρηθεις μετὰ τῆς ἐντολῆς ὅπως μὴ ἀνάξῃ αὐτό. Λέγεται δὲ μάλιστα, ὅτι, ὅτε αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς ἐκ περιερίας ἠνώεζαν τὸ κανίστον ἀντὶ τοῦ Ἐριχθονίου δράκοντα φοβερόν εὐροῦσαι, περιήλθον εἰς μανίαν. Καὶ ἡ Μέδουσα κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον ἔφερον ὄφεις περὶ τὴν οὐρὰν, κατ' ἄλλον δὲ μυθολόγον εἶχε πλοκάμιους δι' ὄφειν σφιζόντων. Ἀλλὰ καὶ αἱ λοιπαὶ δύο Γοργόνες παρίστανται φέρουσαι ὄφεις ἐπὶ κεφαλῆς. Ἐκ τῶν αἰμάτων δὲ τῆς ὑπὸ τοῦ Περσέως ἀποκοπέσεως κεφαλῆς τῆς Μεδούσης ἐγεννήθησαν οἱ πολλοὶ ὄφεις ἐν Ἀφρικῇ κατὰ τὸν Ὀβίδιον

1) Οἱ στίχοι οὗτοι παρέσχον ἀφορμὴν τῇ γλυπτικῇ ὅπως παραγάγῃ εἰς μέσον τὸ λαμπρόν καὶ φοβερόν τοῦ Λαοκόοντος σὺμπλεγμα, ἀριστοῦργημα τῆς τέχνης ἀξιοθαύμαστον.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.*

ΑΙ ΤΥΧΑΙ ΤΟΥ ΘΛΕΜΑΧΟΥ ΤΟΥ ΦΕΝΕΛΩΝΟΣ.

Εὐχαριστῶν ὑμῖν ἐπὶ τῇ ἀνοχῇ μεθ' ἧς παρικο-
λουθήσατε τὴν ἀτεχνον ἀλλὰ καὶ πιστὴν ἀνάλυσίν τε
καὶ κρίσιν τῆς «Περιγηήσεως τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος
εἰς τὴν Ἑλλάδα» τοῦ περιωνύμου ἀββάτου Βαρθο-
λομαίου, ἢν ὑπέβαλον ὑμῖν ἐν τῇ προηγουμένῃ δια-
λέξει μου, παρακαλῶ ὑμᾶς ἵν' ἀκροασθῆτε σήμερον,
μετὰ τῆς εὐμενείας ὑμῶν καὶ τῆς ἐπιεικειᾶς, ἣς οὐ-
δέποτε ἀνωφελῶς ἐπεκαλέσθην ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστά-
των ἔργων μου, καὶ τῆς ἀνελιξεως ἐτέρου γαλλικοῦ
μυθιστορήματος, εἰς τὸν ἸΖον ἀνήκοντος αἰῶνα καὶ
τὸν τίτλον φέροντος τὸν μεστὸν κλαδικῶν καὶ ποιη-
τικῶν ἀναμνήσεων: «Αἱ τύχαι τοῦ Τηλέμαχου». Ἄλ-
λὰ τί ἂν εἶποι τις ἀντάξιον τῆς ἀληθείας περὶ Φε-
νελῶνος καὶ τοῦ ἀθανάτου αὐτοῦ συγγραμματος, ὅπερ,
ἀπαύγασμα τῆς λεπτοτέρας φιλοκαλίας καὶ τοῦ ὀρθο-
τέρου καὶ εἰλικρινεστέρου θαυμασμοῦ τῆς ἑλληνικῆς
ἀρχαιότητος, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐπιτυχεστάτη
τις συνέχεια τῆς Ὀδυσσεΐας; Ὁ Φενελῶν ἐκέκτητο
ὑπὲρ πάντα ἄλλον τῆς εποχῆς αὐτοῦ τῆς ἐνδόξου τὴν
ἐμφυτον φιλοκαλίαν, τὸ ζῶηρον καὶ λεπτοφυῆς πνεῦ-
μα, τὸν ὑψηλὸν καὶ γλαφυρὸν λόγον, τὴν κομψὴν ἀ-
πλότητα, τὴν ποιητικὴν φαντασίαν τῶν κορυφαίων
τῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος λαμπαδοκόμων· πᾶς δὲ τις
ἀναγινώσκων τὰς «Τύχας τοῦ Τηλέμαχου», τὸ θελ-
κτικώτατον τοῦτο ἀριστοῦργημα, ἐν ᾧ ἡ Ὀμηρικὴ
ἀπλότης τοσοῦτο ἀρχνιτῶς ἄμα καὶ ἀφελῶς ἐστὶ με-
μιγμένη μετὰ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, αἰσθάνεται
ἀνέκφραστον πνευματικὴν ἡδονήν, ὀφείλει δὲ νὰ
ὁμολογήσῃ ὅτι, καίτοι εἰς πεζὸν λόγον συντεταγμέ-
νον, οὐχ ἦν ἐκ τῶν λαμπροτάτων τυγχάνει τῆς
παγκοσμίου φιλολογίας ποιημάτων. Ὅπόσον, μάλι-
στα παρ' ἡμῖν, πρέπει νὰ ἦναι ἀγαστὸν καὶ σεβα-
στὸν! Ὅποσα ἐμπεριέχει θέλγητρα διὰ τοὺς ἀπογό-
νους ἐκείνων, οὐς σκιαγραφεῖ, οὐ μόνον μετὰ τέχνης
σπανίας καὶ ὄντως κλαδικῆς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ ἀ-
κραιφνεστέρου ἔρωτος! Ἀναγνώσατε μετὰ προσοχῆς
τὰς «Τύχας τοῦ Τηλέμαχου», καὶ θὰ ἐπιθυμήσητε
δευτέραν καὶ τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ λαμπροτάτου
τούτου μυθιστορήματος, ὅπερ ἀναπολεῖ εἰς τὴν
μνήμην ὑμῶν τὰς ὀραιοτέρας σκηνάς, τοὺς εὐγλωτ-
τοτέρους λόγους, τὰς ποιητικωτέρας περιγραφάς,
καὶ αὐτῶν τῶν στίχων τοὺς πλείστους τοῦ ἀθανά-
του δοιοῦ, ὃς ἐστὶν ὁ πατὴρ τῆς ποιήσεως ἀπάν-
των τῶν πεπολιτισμένων λαῶν. Ναί, κυρία καὶ κύ-
ριοι, ὁ Ὀμηρος ἐνέπνευσε τὸν Φενελῶνα, ὁ Ὀμηρος
κατέστησεν αὐτὸν ἀριστον συγγραφέα, ὁ Ὀμηρος
ἔδωκεν αὐτῷ τὴν κλεῖδα τῆς ἐκτιμῆσεως τῆς ἀρχαιό-
τητος, δι' ἧς ἐδοξάσθη κατὰ τε τὸν δέκατον ἔβδο-
μον αἰῶνα καὶ ἔσασί· χάριν δὲ τοῦ Ὀμήρου προτρέ-
πω καὶ πάντας ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν τοὺς ὑμετέρους
οἰκειούς τε καὶ φίλους, ἵνα προτιμῶσι τῆς ἀναγνώ-

σεως τῶν νεωτέρων μυθιστορημάτων τὴν τοῦ ἀρι-
στουργήματος τούτου, οὐ καὶ ἀρχόμεθα τῆς ἀνα-
λύσεως.

Ὁ Τηλέμαχος, ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς,
ἧτις εἶχε περιβληθῆ τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος,
ναυαγήσας προσεγγίζει εἰς τὴν νῆσον τῆς θεᾶς Κα-
λυψοῦς, ἡ ὁποία διετέλει εἰσέτι ὑπὸ τὴν ἀλγεινὴν
ἐντύπωσιν τὴν παραχθείσαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ὑπὸ
τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ὀδυσσεῶς. Ἡ Καλυψὼ ὑπο-
δέχεται τὸν Τηλέμαχον εὐγενέστατα, μετ' οὐ πολὺ
δὲ καὶ ἔρωτα αἰσθάνεται πρὸς αὐτὸν, προσφέρει αὐτῷ
τὴν ἀθανάσιαν ἐὰν συγκατατεθῆ ἵνα διαμεῖνῃ ἐπὶ
τῆς νήσου μετ' αὐτῆς καὶ ζητεῖ ἐπιμόνως τὴν λε-
πτομερῆ ἀφήγησιν τῆς περιγηήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς
ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνεχώρησεν ἐξ Ἰθάκης, μέχρι τῆς
στιγμῆς τῆς συνεντεύξεως αὐτῶν. Ὁ υἱὸς τοῦ Ὀ-
δυσσεῶς, ἀρχόμενος τότε τῆς μετὰ πολλῆς τῆς γλυ-
κότητος καὶ χάριτος αἰτουμένης ἀφήγησεως, μετὰ
πλείστης εὐγλωττίας καὶ καλλιπειᾶς διηγείται τὸ
ταξείδιον αὐτοῦ εἰς τὴν Πύλον καὶ τὴν Λακεδαιμό-
να, τὸ ναυαγίον του ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Σικελίας,
τὴν βοήθειαν ἣν αὐτὸς τε καὶ ὁ Μέντωρ ἐχορήγησαν
εἰς τὸν Ἀκεστον, πολιορκούμενον ὑπὸ βαρβάρων
λαῶν, καὶ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐκτίμησιν τῆς μεγάλ-
ης ταύτης ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ βασιλέως,
ἐπιβιάσαντος αὐτοὺς πλοίου τῆς Τύρου, ὅπως καθο-
δηγήσῃ αὐτοὺς μέχρι τῆς πατρίδος των.

Ὁ Τηλέμαχος διηγείται ἀκολούθως ὅτι πλέων συ-
νελήθη ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ Σεσωστρίδος καὶ ὅτι
ἦχθη αἰχμαλώτος εἰς Αἴγυπτον, ἧς περιγράφει τὴν
ὄραϊότητα, ἐξυμῶν τὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν τῆς κυ-
βερνήσεως τοῦ βασιλέως αὐτῆς. Ἐπιπροστίθησι δὲ
ὅτι ὁ μὲν Μέντωρ ἐστάλη δούλος εἰς τὴν Αἰθιοπίαν,
αὐτὸς δὲ ὑπεχρέωθη ἵνα ὀδηγῆ ποιμνιον ἐν τινὶ τῆς
ἐρήμου ὁάσει, παρηγορούμενος ὑπὸ ἱερέως τοῦ Ἀ-
πόλλωνος, προτρέποντος αὐτὸν εἰς μίμησιν τοῦ θεοῦ
τούτου, ὀδηγηθέντος ἄλλοτε ὡς ποιμένος παρὰ τῷ
βασιλεῖ Ἀδμήτῳ, ὅτι ὁ Σέσωστρις μαθὼν ἐπὶ τέλος
τὴν θαυμασίαν αὐτοῦ μετὰ τῶν ποιμένων διαγωγὴν
καὶ πειθεῖς περὶ τῆς ἀθωότητος του, μετεκαλέσατο
αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ, ὑπὸ χρονοῦμενος προσεχῆ καὶ ἀ-
σφαλῆ εἰς Ἰθάκην ἀποστολῆν, ἀλλ' ὅτι, ἀποθανόν-
τος αἰφνιδίως τοῦ βασιλέως, ἐγένετο Ἐρμαιον νέων
καὶ φοβερωτέρων δεινῶν, φυλακισθεὶς ἐν τινὶ ὑψηλῷ
καὶ ἀπροσίτῳ πύργῳ παρὰ τῇ τῆς θαλάσσης ἀκτῇ,
ὅθεν εἶδε τὸν νέον βασιλέα Βούχρην κατατροπούμε-
νον καὶ φονευόμενον ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑπνικῶν, ἐπα-
ναστατησάντων καὶ ἐν τῇ ἀνταρσίᾳ λυσιτελοῦς ἀπο-
λαυσάντων βοθείας παρὰ τῶν Τυρίων.

Ἐξακολουθεῖ μετὰ ταῦτα διηγούμενος ὅτι, τοῦ δια-
δόχου τοῦ Βουχόριος ἀπελευθερώσαντος πάντας τοὺς
Τυρίους αἰχμαλώτους, ὀδηγήθη εἰς Τύρον ἐπὶ πλοίου
τοῦ ἀρχιναυάρχου τῶν Τυρίων Ναρθάλου, ὃς ἐζωγρά-
φισε μὲ τὰ μελαινότερα χρώματα τὸν χαρακτῆρα τοῦ
βασιλέως αὐτοῦ Πυγμαλιῶνος, τοῦ ὁποίου ἡ φιλαργία
καὶ ἡ ὀμότης ἦσαν κατ' αὐτὸν ἀπερίγραπτοι καὶ
τὰ μᾶλα ἐπιφοβοί. Προστίθησι δὲ ὅτι ἐδιδάχθη ὑπὸ
τοῦ Ναρθάλου τοὺς κανόνας τοῦ ἐμπορίου τῆς Τύ-
ρου καὶ ὅτι μικροῦ δεῖν ἐπεβιάζετο πλοίου Κυπρια-
κοῦ ὅπως μεταθῆ διὰ Κύπρου εἰς Ἰθάκην, ὅτε ὁ
Πυγμαλιῶν ἀνεκάλυψεν ὅτι ἦτο ξένος καὶ ἠθέλησε

*) Δημοσιεύσαντες ἐν προτέρῳ φύλλῳ τὴν ἐτέραν τῶν κατὰ
τὸ ἔτος 1884 γενομένων δημοσίων διαλέξεων τοῦ ἀοιδίου Κ.
Καλλιᾶδου, δημοσιεύομεν σήμερον καὶ τὴν ἐτέραν ὡς αἰνεῖ συνέ-
χειαν ἐκείνης οὖσαν ἐπίσης δὲ τότε πρὸς δημοσιεύσιν ὑμῖν εὐ-
μενῶς παραχωρηθεῖσαν.
Ο. Α.

νά θανατώσῃ αὐτόν, ὡς ἐκ θαύματος σωθέντα ἐν ὥρᾳ ἐσχάτου κινδύνου ὑπὸ τῆς τοῦ βασιλέως παλλακίδος Ἀστάρτης, ἥτις ἀντι τοῦ Τηλέμαχου ἐθανάτωσεν ἐντόπιον νέου, ὃν ἠγάπα καὶ ὃς περιεφρόνησεν αὐτήν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ Καλυψὼ διακόπτει τὸν υἱὸν τοῦ Ὀδυσσεως, παροτρύνουσα αὐτὸν εἰς ἀνάπαυσιν· ἀλλ' ὁ Μέντωρ, καίτοι ἐπιπλήξας αὐτὸν ἰδιαίτερος ὅτι ἤρξατο τῆς ἀφηγήσεως, βιάζει αὐτὸν νά τὴν ἐξακολουθήσῃ καὶ τελειώσῃ. Ὁ Τηλέμαχος, ἀκολουθῶν τότε τὴν σειρὰν τῆς διηγήσεως, λέγει ὅτι, ἐν τῇ θαλασσοπλοία μεταξὺ Τύρου καὶ Κύπρου, εἶδεν ἐν ὄνειρῳ τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὸν Ἔρωτα, καθ' ὧν ἐπροστατεύετο ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ τὸν Μέντορα παρακινούντα αὐτὸν εἰς φυγὴν ἐκ ἐκ τῆς Κύπρου, ὅτι δὲ ἀφυπνισθεὶς εὐρέθη ἀπέναντι τρομεροῦ κινδύνου προελθόντος ἐκ τρικυμίας παρ' ὀλίγου καταποντιζούσης τὸ πλοῖον ἐὰν μὴ ἐλάβανεν αὐτὸς ἀνὰ χεῖρας τὸ πηδάλιον, ἕνεκα βαρείας μέθης τοῦ πληρώματος, καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἀφικόμενος εἰς Κύπρον ἐγένετο ἐκεῖ αὐτόπτης καὶ αὐτῆκος μάρτυς φρικώδους ἀνθρωπικότητος καὶ ἀσελγείας, τύχη δὲ ἀγαθῇ ὁ Σύρος Χαζάηλ, οὐτινος δοῦλος ἦτο ὁ Μέντωρ, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὸν συνητόν καὶ πολῦτιμον τοῦτον ὄδηγόν, ἐπιβιάσας αὐτοῦς ἐπὶ ἰδίου πλοίου, ὅπως πλεύσωσιν εἰς Κρήτην, καὶ περιγράφει ζωγραφικώτατα τὸ ὠραῖον θέαμα τῆς Ἀμφιτρίτης ἐλκομένης ἐν τῷ δίφρῳ αὐτῆς ὑπὸ θαλασσιῶν ἵππων.

Ἀκόλουθος ὁ Τηλέμαχος ἀφηγεῖται τὴν εἰς Κρήτην ἀφιξίν, καθ' ἣν ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰδομενεύς, βασιλεὺς τῆς νήσου, εἶχε θυσιάσει τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνοήτου πρὸς τοὺς θεοὺς ἱποσχέσεως, οἱ δὲ Κρήτες, ἐκδικούμενοι τὸν σφαγιασθέντα, εἶχον ὑποχρεώσει τὸν πατέρα αὐτοῦ νά ἐγκαταλείψῃ τὸν τόπον, εὐρίσκοντο δὲ συνηγμένοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ πρὸς ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου, ὅτι ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ τοῦ λαοῦ ἐκκλησίᾳ, ἐνθα, νικητῆς ἀναδειχθεὶς εἰς διαφύτους ἀγῶνας καὶ τὰς ἐρωτήσεις ἐπιτυχῶς ἐρμηνεύσας, ὡς ὁ Μίνως εἶχε καταχωρήσει ἐν τῇ βίβλῳ τῆς νόμοθεσίας αὐτοῦ, παρεκλήθη ὑπὸ τε τῶν γερόνων καὶ ἄπαντος τοῦ λαοῦ ἵνα δεχθῆναι τὸ βασιλικὸν στέμμα.

Ὁ Τηλέμαχος προστίθεισιν ὅτι ἀπέρριψε τὸν θρόνον τῆς Κρήτης ἐπιποθῶν τὴν εἰς Ἰθάκην ἐπάνοδον, ὅτι προὔτεινε τοῖς δικασταῖς καὶ τῷ δήμῳ τὴν ἀντ' αὐτοῦ ἐκλογὴν τοῦ Μέντορος, ὅστις ἐπίσης ἠρνήθη τὸ βασιλικὸν διάδημα, ὑποδάλων τὴν υποψηφιότητα τοῦ Ἀριστοδήμου, οὐτινος πασίγνωστοι ἦσαν αἱ ἀρεταί, καὶ ὅστις αὐθαρεὶ ἀνγορεύθη βασιλεὺς. Περαινεῖ δὲ τὴν θελκτικωτάτην αὐτοῦ διήγησιν διὰ τῆς περιγραφῆς τῆς φρικτῆς τρικυμίας, ἣν ὑπέστη μετὰ τοῦ Μέντορος κατὰ τὸν ἀπὸ Κρήτης εἰς Ἰθάκην πλοῦν καὶ τοῦ ναυαγίου, ὅπερ προὔκάλεισεν ὁ Ποσειδῶν, ὅπως καταπραῦνη τὴν Ἀφροδίτην σφόδρα κατ' αὐτῶν ὀργισθεῖσαν ἕνεκα πικρῶν περὶ τῆς Κύπρου ἐπικρίσεων, ναυαγίου, μεθ' ὃ ἡ θεὰ Καλυψὼ παρέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς ἑαυτῆς νήσου.

Ἡ Καλυψὼ, πλήρης ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὸν Τηλέμαχον καὶ θαυμασμοῦ διὰ πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἀφηγήσει ταύτῃ ἐκτεθέντα, μυσίας προσπαθείας καταβάλλει ὅπως κρατήσῃ αὐτὸν πλοῖον τῆς καὶ ἐμ-

πνεύσῃ αὐτῷ τὸ φλογερὸν αἶσθημα, εἰς ὃ δὲν δύναται πλέον ν' ἀντίστη. Καὶ αὐτὴ ἡ Ἀφροδίτη τρέχει εἰς βοήθειάν τῆς, ἀκούσατε δὲ, κυρίαὶ καὶ κύριοι, πῶς ὁ ποιητῆς περιγράφει τὴν τῆς θεᾶς ἐμφανίσιν :

«Vénus, toujours plein de ressentiment du mépris que Mentor et Télémaque avaient témoigné pour le culte qu'on lui rendait dans l'île de Chypre, ne pouvait se consoler de voir que ces deux téméraires mortels eussent échappé aux vents et à la mer dans la tempête excitée par Neptune. Elle en fit des plaintes amères à Jupiter : mais le père des dieux, souriant, sans vouloir lui découvrir que Minerve, sous la figure de Mentor, avait sauvé de fils d'Ulysse, permit à Vénus de chercher les moyens de se venger de ces deux hommes. Elle quitte l'Olympe; elle oublie les doux parfums qu'on brûle sur ses autels à Paphos, à Cythère et à Idalie; elle vole dans son char attelé de colombes; elle appelle son fils; et la douleur répandant sur son visage de nouvelles grâces, elle parla ainsi : Vois-tu, mon fils, ces deux hommes qui méprisent ta puissance et la mienne? Qui voudra désormais nous adorer! Va, perce de tes flèches ces deux cœurs insensibles: descends avec moi dans cette île; je parlerai à Calypso. Elle dit; et, fendant les airs dans un nuage tout doré, elle se présenta à Calypso, qui, dans ce moment, était seule au bord d'une fontaine assez loin de sa grotte. Malheureuse desesee, lui dit-elle, l'ingrat Ulysse vous a méprisée; son fils, encore plus dur que lui, vous prépare un semblable mépris: mais l'Amour vient lui-même pour vous venger. Je vous le laisse: il demeurera parmi vos nymphes, comme autrefois l'enfant Bacchus fut nourri parmi les nymphes de l'île de Naxos. Télémaque le verra comme un enfant ordinaire; il ne pourra s'en défier; et il sentira bientôt son pouvoir. Elle dit; et remoutant dans ce nuage doré d'où elle était sortie, elle laissa après elle une odeur d'ambrosie dont tous les bois de Calypso furent parfumés.»

Ἄλλ' ὁ Μέντωρ, διὰ τῶν διηνεκῶν αὐτοῦ ἐπιπλήξεων καὶ συμβουλῶν, ἐνθαρρύνει τὸν Τηλέμαχον εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν παγίδων τῆς θεᾶς καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. Ἐν τούτοις ὁ Τηλέμαχος καὶ ἡ νύμφη Εὐχάρις αἰσθάνονται μετ' οὐ πολὺ ἀκάθεκτον ἀμοιβαῖον ἔρωτα, καὶ τὸ αἶσθημα τοῦτο, ὅπερ δὲν δύνανται νά ἀποκρύψωσι, γεννᾷ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Καλυψοῦς τὴν ζηλοτυπίαν καὶ τὸν φθόνον, τὴν ὀργὴν καὶ τὴν τῆς ἐκδικήσεως μανίαν. Ὁ Ἔρως τρέχει εἰς παρηγορίαν αὐτῆς, ὑποχρεοῖ δὲ τὰς νύμφας ἵνα καύσωσι πλοῖον κατασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ Μέντορος πρὸς φυγὴν ἐκ τῆς νήσου αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Τηλέμαχου, ὁ ὁποῖος χαίρει χαρὰν ἐνδόμυχον βλέπων καιόμενον τὸ σκάφος, ὅπερ ἔμελλε νά τὸν ἀποχωρήσῃ τῆς πεφλημένης νύμφης Εὐχάριτος.

(Ἀκολουθεῖ).

ΚΩΝΣΤ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.

ἀπέδιδεν ὅτι χάριν αὐτῶν εἶχεν ἀγοράσει, ἐκείναι δυσκόλως συνεκράτουν αἰφνιδίως ἐκρήξεις γέλωτος ἀνεξηγήτου, ὑπὸ τὰς πυκνάς καὶ βαθυχρούς καλύπτρας, αἵτινες προϋψύλαττον τὰς ἀβράς μορφάς των ἀπὸ τῆς ἐπιφάνειας τοῦ θερμοῦ τῆς ἡμέρας φωτός.

Ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν ἡ Θηρεσία διηγήθη λεπτομερῶς πρὸς τὸν σύζυγόν της τὴν λυπηρὰν ταύτην Ὀδύσσειαν. Ἐκεῖνος, καίτοι προσεπάθει νὰ τηρήσῃ ψυχρὸν ἦθος, εἰς πολλὰ ὅμως χωρία τῆς ἀφηγήσεως, συνέσπασεν ὀργίλως τὰς ὀφθαλμοὺς.

— Λοιπὸν ! εἶπεν ἀποφασίζων ἐν τέλει. Παρασκευάζομεν αὔριον τὰς ἀποσκευάς μας καὶ ἀναχωροῦμεν μεθαύριον.

— Διατί ;

— Διατί ! διότι εἶσαι τὸ προσφιλέστατον εἰς τὴν ψυχὴν μου πλάσμα τοῦ Ὑψίστου καὶ ἡ εὐγενεστάτη ψυχὴ. Διατί ; διότι θ' ἀναγκασθῶ ἐπὶ τέλους νὰ ρίψω διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν μου τὴν Μαγδαληνὴν ἀπὸ τοῦ παραθύρου καὶ τὸν Μοντουσὲ εἰς τῆς λίμνης τὰ κύματα· διότι ὀφείλει τις ν' ἀνήκῃ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, ἀλλὰ μέχρι τινὸς σημείου· πέραν τούτου, ὄχι, ποτέ !

— Δόξα τῷ Θεῷ ! ἀνέκραξεν ἡ νεαρὰ γυνὴ περιπτυσσομένη αὐτὸν ἐγκαρδίως· σὲ ἀναγνωρίζω τέλος πάντων ! ναί, ναί, ὡς φύγομεν !

Καὶ ἔσπευσε πετώσα ἐκ χαρᾶς ὅπως δώσῃ τὰς ἀναγκαίαις διαταγὰς καὶ γράψῃ πρὸς τὴν μίστρες Κράου ὅτι ἐπισπεύδεται ἡ ἐπάνοδος. Ἀπομείνας μόνος ἐπὶ τῆς ἐξώστρας, ἔβ' ἦς ἡ νύξ ἤρχετο ἦδη ἀπλοῦσα ἡρέμα τὰς σκιοειδεῖς αὐτῆς πτέρυγας, ὁ νεαρὸς ἀνὴρ, αἰσθανόμενος οὐδὲσθεῖσαν τὴν εὐθυμίαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, παρεδίδοτο μετὰ πικρᾶς ἠδυναθειας εἰς τὴν μελαγχολίαν, ἥτις κατεῖχεν αὐτὸν καθ' ὅλον τὸ ἀπόγευμα τῆς μονήρους ἐκείνης ἡμέρας. Διηρωτάτο ὅσοια ἄρα βάσκανος καὶ ἀπαισία μοῖρα παρεκώλυεν αὐθαιρέτως τὴν ἐκπλήρωσιν πάσης γλυκειᾶς ἐλπίδος του, παντὸς ἀγίου πόθου τείνοντος πρὸς τὴν εὐδαμονίαν οὐχὶ μόνον αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς λατρευτῆς συζύγου του ἰδίᾳ. Ὡς σκάφος, οὐ ἡ πολυδοκεῖτις πύξιν ἐπηρεάσθη μοιραίως ὑπὸ μυστηριώδους τινὸς ὠκεανείου ρεύματος, ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν ἐλοξοδρόμει ἦδη εἰς σκολιάς ἀτραποῦς, μακρὰν τῆς χλοοφύτου καὶ ἡλιολαμποῦς ὁδοῦ, ἣν εἶχον προδιαγράψει. Φεῦ ! παρέστησαν ἦδη μάρτυρες δυστυχῶς εἰς ὅλα τὰ λυπηρὰ κοινωνικά φαινόμενα, εἰς σύνδεσιν φιλίας οὐχὶ ἀμέμπτου, εἰς συγχρωτίσεις ἠθικῶς λοιμώδεις, εἰς τὸ οἰκτρὸν θέαμα τῆς ἐπὶ καταθονίῳ σκοπῷ ἐπιδαψιλευομένης προστασίας, τὸ κινουῖν εἰς κατάραν τὰ χεῖλη καὶ εἰς ἀγανάκνησιν τὴν ψυχὴν !

Ναί, νομίζει τις ὅτι δύναμις ἤθονερά καὶ ἀκατάμαχτος, δύναμις ἀγνωστος ἀλλὰ φοβερά, προσεπάθει καὶ κατάρθου νὰ ἐκμυδενίξῃ ὀσημέραι τοὺς ἀγνωτάτους καὶ ὑψηλοὺς αὐτῶν σκοπούς. Ἡ πολιτικὴ ἐξουσία ἐξέφυγεν ἀπροσδοκίτως ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ συκοφαντηθέντος ἀριστοκράτου, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐνδεεῖς μύρμηκες τοῦ ἀσήμερου χωρίου, τοὺς ὁποίους ἐπόθησε νὰ εὐεργετήσῃ, μεταβαλλόμενοι εἰς ὄφεις ἀχαρίστους, ὑψουν ἦδη κατ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ταπεινοῦ των ἐδάφους τὴν μυριόδοντα κεφαλὴν. Ἡ εὐγενὴς τέλος καὶ ἀγία σύζυγός του, ἡ θεσπεία γυνὴ, τῆς ὁποίας τὴν κόμην ἐστεφάνου καλλιχρυσὸν σέλας, τῆς

ὁποίας ἡ ἀγνή ψυχὴ ἠγνόει καὶ τὴν ὑπαρξίαν ἐπι ἐνίων κοινωνικῶν ἐνοχῶν, ὑπέστη θλιβεράν ταπεινώσιν ἰδοῦσα παρακολουθοῦντα τὰ βήματά της αἰσχρὸν καὶ ὀπισθόβουλον θαυμαστὴν, καὶ πονηρὰς φανουλίου γυναικᾶς ἐπωφελουμένας τὴν χυδαίαν σπουδὴν ἐκείνου, ὅπως ἀπολαύσῃ τὴν μετὰ τῶν ἐραστῶν των ἐνοχον καὶ μεμπτέαν συνάντησιν ! Καὶ αἰφνιδίως εἰς τὴν ἐπικλινῆσιν τοῦ ποθεινοῦ ἰνδάλματος σκληρᾶς ἀγωνίας ρομφαία διεπέρασε τὴν ἀπνυδικυῖαν καρδίαν τοῦ νεαροῦ ἀνδρός. Ἀπὸ τινος χρόνου διέβλεπε μυστηριώδη μεταβολὴν συντελουμένην βαθμιαίως ἐν τῇ ὑπάρξει τῆς προσφιλοῦς γυναικός, ἥτις ἠγάπα μὲν αὐτὸν τρυφερῶς καὶ ἀναλλοιώτως, ἀλλὰ τὸν ἠγάπα ἦδη διὰ τοῦ αὐλοῦ ἐκείνου καὶ αἰθερίου ἔρωτος, ὅς-τι ἀρχῆθεν συνέδεσε τὰς ἀγνάς ψυχὰς των. Ἡ Θηρεσία ἐνεφορεῖτο ἦδη καὶ πάλιν στοργικῶς τρυφερᾶς καὶ ἀβροστάτης φύλακος ἀγγέλου, ὅστις ἐπὶ τινὰς μόλις ἀλυσμονήτους ἡμέρας ταπεινώσας πρὸς τὰ καλλιχρυσὰ ῥόδα τῶν ἐπιγειῶν ἐρώτων τὴν χιονόλευκον καὶ ἀργυρολαμπῆ πτέρυγάν του ἀπνυδικυῖαν ἐκ τῆς διηνεκοῦς πτύσεως, ἀνύψου ἦδη αὐτὴν ἄπαξ ἐπι πρὸς τὰ γαλῆνια ὑψηλὰ, πρὸς τὰς χώρας τῶν ἀστέρων, ὧν τὸ ἄδυτον φέγγος αἰωνίως ἀστράπτει, ἀλλ' οὐδέποτε φλέγει, οὐδέποτε ἐμψυχοῖ.

Ἦ ! πῶς ἠλλάξεν οὕτως ἡ ἐρώσα καρδία της ; τὴν ἐρώτησιν ταύτην τῇ ἀπέτεινε μετὰ τινὰς ὥρας διὰ φωνῆς τρεμούσης ἐξ ἀγάπης καὶ ἐμπαθῶς ἀνυσυχίας Πυγμαλίωνος βλέποντος ἐκαρμαρουμένην τὴν ἀφρόπλαστον σάρκα ὑπὸ τὰς ἐνθέρμους θαπειὰς του. Ἡ Θηρεσία ἀπῆντησεν :

— Ἀγαπητέ μοι ! εὐτυχῆς, πανευδαίμων, θὰ ἔσῃ διὰ σὲ τὴν ζωὴν μου τὴν στιγμὴν ταύτην καθ' ἣν ὀμιλῶ ! Ὡ, μὴ φοβεῖσαι ποτε ἀνήκομεν πρὸς ἀλλήλους μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς. Ἐὰν σ' ἐστεροῦμην ποτὲ μόνον τὸν θάνατον θὰ ἐπεθύμουν. Ἀλλὰ τώρα, ἵνα μὴ ἀποσπασθῇ ποτε ἡ καρδία σου ἐκ τῆς καρδίας μου, ἀνάγκη νὰ ἐπαγρυπνῶ ἐγὼ αὐτὴ ἐπὶ τῷ ἐρωτῷ μου. Εἶχον καταντήσει ζηλότυπος, ἀλλ' ἡμέραν τινὰ ἀνακάλυψίς τις μ' ἐφώτισεν αἰφνιδίως· ἐνόησα ὅτι ἡ ζηλοτυπία μου ἐμελλε νὰ φονεύσῃ τὸν ἐρωτὰ σου ! . . . Καὶ τότε ἐντὸς ὀλίγων μόνον ὥρων, — ἦ, δὲν γνωρίζεις, δὲν θὰ ἐνοήσῃς ποτὲ μεθ' ὁποίων βασάνων ! . . . —, κατάρθωσα ν' ἀποπνίξω τὴν ζηλοτυπίαν τὴν γεννωμένην καὶ αὐξάνουσαν ἐντὸς μου ὡς θανάσιμος πυρετός ! Τὴν ἀπέδιωξα, τὴν ἀπέσθεσα ἐσσεῖ, καὶ οὐδέποτε πλέον θὰ με καταλάβῃ· ἀλλ' ἡ θυσία μου αὕτη μ' ἐδίδαξεν ἐν ἀκόμῃ ἀγνωστον μέχρι τοῦδε μυστήριον.

— Ποῖον λοιπὸν μυστήριον ; ὀμιλεῖ ! ἀνέκραξεν ἐκεῖνος τρέμων ἐκ ταραχῆς.

Ἀποστρέψασα δειλῶς τὸ γλυκὺ πρόσωπόν της, ὅπερ ὅμως τότε αἱ ὀχροφειγγεῖς ἀκτίνες τοῦ ἐκπνεόντος λύχνου προδοτικῶς κατεφώτισαν, εἶπε στεναζοῦσα ἐλαφρῶς.

— Δύο τινὰ γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀχώριστα ἐν τῇ γυναικεῖα καρδίᾳ : ἡ ζηλοτυπία καὶ τὸ πάθος ! . . .

Τὴν νύκτα ἐκείνην πένθιμός τις καὶ μονήρης μορφὴ ἐν τῷ σκοτεινῷ ἠγρύπνει, ἐνῶ δὲ τοῦ ἀλύτου ζόφου ἡ σιγῶσα ἠχώ ὑπέφρισεν ὑπὸ τοὺς βαθεῖς στεναγμούς της, δύο δάκρυα πικρὰ, σιγνὰ καὶ βαρὰ ὑπέ-

λαμπρον ἀμυδροῶς ἐπὶ τῶν βλεφάρων αὐτῆς. Ἡ μορφή αὐτῆ δὲν ἦτο ἡ Θηρεσία, ἦτο ὁ περιπαθὴς αὐτῆς σύζυγος.

ΙΑ΄.

Τὴν μετεπιούσαν ἦσαν κατάκλειστοι αἱ πύλαι τοῦ μικροῦ παραλίμου μεγάρου, ἡ δὲ αἰθιυδία αὐτῆ ἀναχωρησὶς ἐχρησίμευεν ὡς ἀνεξάντλητος ὕλη συνδιαλέξεων τῶν πολυπραγμονούντων γειτόνων, ἐπικαιροῦ καὶ προσφιλῆς τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ αἱ νύκτες ἤρχιζον μπικνόμεναι.

— Διατί ἄρα γὰρ ὁ κόμπης ἀπέσπασεν ἐκεῖθεν τὴν γυναῖκά του τόσον ἀποτόμως; — ἠρώτησαν ἀλλήλας ἡ Βαλεντίνη καὶ ἡ Μαγδαληνή, ἀλλὰ πάραυτα ἐσιώπησαν, φρασσομένηαι τὸ στόμα ὑπὸ αἰσθημάτων φιλίας, ἢ, ὡς ἔλεγον οἱ πολλοί, ὑπὸ προσωπικωτέρων αἰτίων δεδασμοῦ πρὸς τὸ μυστικόν.

Μάτην ἡ Λίτσα προσεπάθησε ν' ἀποσπάσῃ εἰδήσεις ἀπὸ τῶν σιγηλῶν ἐκείνων χειλέων. Μυδὲν κατορθώσασα, εἶπε πικρῶς :

— Καλὰ ! κρύπτετε τὸ σεῖς τὸ πτώμα, ἢ μᾶλλον τὰ τρία πτώματα· νομιζῶ ὅτι δὲν εἶναι δύσκολον ν' ἀνακαλυφθῶσιν οὕτως ἢ ἄλλως !

Ἡ κ. Σανδολὲν προσατενίσασα ἀπλανῶς τὴν ἄφρονα φίλην τῆς ὁποίας αἱ ὑπέμετροι νεανικαὶ ζωηρότητες οὐδόλως εἶχον λησιμονηθῆ, ἀλλ' ἐξηκολούθουν πᾶντοτε προκαλοῦσαι μυρίας ἀφηγήσεις καὶ σχόλια, τῆ εἶπεν :

— ὦ, ἀγαπητὴ κυρία, ὅπωςδὴποτε, προτιμῶ νὰ κρύπτω νέα πτώματα παρὰ παλαιούς σκελετούς !

Ταύτοχρόνως ἡ Θηρεσία σκιρτῶσα ἐκ χαρᾶς ἀνέβλεπε τὸν οἶκόν της καὶ τὴν ἀγαθὴν Κάθλιν ἡ ὁποία ἀνυπομῶναι στερηθεῖσα αὐτῆς ἐπὶ ἐξ ὅλας ἐβδομάδας.

— Πόσον κουρασμένη φαίνεσθε ! εἶπεν ἡ Σκωτίς νομιζέ τις ὅτι ἐπανερχεσθε ἐκ τῆς περιουσίας τῆς γῆς ὅλης.

— Δὲν ἀπατάσθε, ἀγαπητὴ φίλη ! εἶπε στεναζούσα ἡ νεαρὰ γυνή. Ἐπανερχομαι ἐκ τῆς περιουσίας κόμπου ἄλλου, τὸν ὅποιον ἀκόμην δὲν ἐγνώριζον. Ἄλλ' ἐλπίζω, ἐλπίζω ὅτι τὸν κόσμον ἐκεῖνον οὐδέποτε πλέον θὰ τὸν ἐπανιδῶ.

Ἡ Θηρεσία ἀνυπομονοῦσα εὐθύς τὴν αὔριον μετέβη εἰς τὸ κατὰ τὴν λεωφόρον Κλέδερ μοναστήριον, ἐν ᾧ ὁ σύζυγός της μετέβαινε πρὸς τὸν δικηγόρον Γυιδῶν Δουδουκῆ.

Ἡ ἀνεψιά καὶ ἡ θεία συνδιελέχθησαν ἐπὶ μακρόν, ἢ μᾶλλον ἐκείνη, βεβαρυμένην ἔχουσα τὴν καρδίαν, ἀπύθωνε πρὸς ταύτην γενικῆν ἐξομολόγησιν περὶ πασῶν τῶν θλίψεων ὅσας ὑπέστη ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς εἰς τὸν κόσμον εἰσόδου της.

— Συμπέρασμα ὅλης αὐτῆς τῆς ἱστορίας, εἶπεν ἐν τέλει, εἶναι, ὅτι εἶμαι ἢ ἥκιστα ἐπιδεξία ἢ ἥκιστα ὀξύδερκῆς. Μέχρι τοῦδε λάθην μόνον διέπραξα, μόνον δὲ ἡ ἐκλογὴ μου δὲν ὑπῆρξεν ἐπισηφαλῆς, διότι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον δεδαστότερος καὶ ἀξιαγαπτότερος ἀνὴρ ἐκείνου, εἰς τὸν ὅποιον ἀνίκω.

— Λοιπὸν ! εἶπε μειδιώσα ἡ μοναχὴ, ἡ τύχη σου δὲν εἶναι τόσον ἐλεεινὴ ὅσον νομιζέεις.

— Ναί, δι' αὐτὸ καθ' ἐκάστην κ' ἐγὼ εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ δυστυχῶς . . . Ἐνομίζον ὅτι

ἐγεννήθην διὰ νὰ ἀναγάγω πρὸς τὸ ἰδανικὸν τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀλλὰ ἠπατώμην !

— Γνωρίζω ἐγὼ διὰ τί ἐγεννήθης, ἀγαπητὸν παιδίον, ἐπιθύρῃσεν ἠμφώνως ἡ δεδασμία γυνή.

— Ἡθέλησα νὰ σώσω τὴν ζωὴν καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐξηκολούθησεν ἡ νεαρὰ γυνή, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσα· ἠθέλησα νὰ εὕρω τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῷ ἔρωτι καὶ νὰ τὴν χαρίσω ἐπίσης εἰς τὸν σύζυγόν μου, ἀλλ' ἀντὶ εὐδαιμονίας ἀπέκτησα τὴν ζηλοτυπίαν διὰ τῆς ὁποίας τὸν ἐψύχρανα. Εἶχομεν ἀποφασίσει ὁμοῦ νὰ ἀφιερῶσωμεν τὴν μεγάλην περιουσίαν μας εἰς ἀγαθοεργίας· ἀλλ' ἡ περιουσία ἀπειλεῖται, αἱ ἀγαθοεργίαι παρεκωλύθησαν. Προετιθέμεθα νὰ περιβάλωμεν διὰ νέας αἰγλης τὸ ὄνομα καὶ τὴν τιμὴν τῶν οικογενειῶν μας πρὸ τῶν ὁμμάτων τοῦ κόσμου· ἀλλὰ φεῦ ! ὁ κόσμος μᾶς κατέδειξε, — καὶ δύναται νὰ καυχᾶται διὰ τὴν νίκην ταύτην, — ὅτι ἐκεῖνος εἶναι φρόνιμος καὶ ἡμεῖς τρελλοί !

. . . Γνωρίζετε ὑπὲρ τίνος ἤλθον ἐδῶ νὰ δεηθῶ ; ὑπὲρ λύσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐθεράπευεν ἴσως ὀριστικῶς ὅλα τὰ δεινὰ : ἴσως ἂν ἐχάνομεν τὴν δίκην μας . . .

— Ἀρκοῦν οἱ παραλογισμοί ! . . . ἀνέκραξεν ἡ μοναχὴ· γνωρίζεις ἂν τὴν ἐχάνατε τί θὰ συνέβαιναν ; ὁ σύζυγός σου θ' ἀπέθνησκεν ἀπὸ λύπην, διότι θὰ σ' ἐδλεπε πτωχὴν.

— Ἐχετε δίκαιον ! . . . ἀνέκραξεν ἡ Θηρεσία ὀχριάσασα . . . Λοιπὸν, καλὴ μου θεία, ἄς ὑπάγωμεν, παρακαλῶ, νὰ προσευχηθῶμεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον καὶ ν' ἀνάψω μεγάλην λαμπάδα, ἡ ὁποία θὰ ἰσχύσῃ ὑπὲρ ἡμῶν κάλλιον ἢ ἡ σύνδεσις σχέσεων . . . ὅχι ἀνεπιλήπτων.

— Μάλιστα, ἀγαπητὴ μοι· θ' ἀνάψῃς μεγάλην λαμπάδα κ' ἐγὼ θ' ἀνάψω ἄλλην μεγαλειότεραν ἀκόμην.

— Διὰ τὴν αὐτὴν δέσπιν ;

— Ὅχι : διὰ δέσπιν ἄλλην, τὴν ὁποίαν θὰ σοὶ εἵπω βραδύτερον, ὅταν ὁ Θεὸς τὴν εἰσακούσῃ.

Ἄπευθύνασα θερμὰς δεήσεις ἡ Θηρεσία, ἀπῆλθε μετὰ καρδίας ἐλαφροῦς, μετὰ χαρᾶς δὲ παρετήρει καθ' ὁδὸν τὴν βασιλεύουσαν ἐν τῇ πόλει ἠρεμίαν κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἐποχὴν.

Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆρχετο εἰς τὸ προαύλιον τοῦ μεγάρου ἀφαιρούσα τὰ χειρόκτια, παρετήρησεν ἐπισκεπτὴν, ὅστις ἀπῆρχετο ἀκούσας παρὰ τοῦ ὑπῆργετου ὅτι οἱ κύριοι ἀπουδιάζουσιν, ἀλλ' ἀπῆρχετο κάτωχρος καὶ κατασυντετριμμένος ὡσεὶ εἶχεν αὐτοστιγμῆ ἀκούσει τὴν εἰδησιν ἀπροσδοκίτου καταστροφῆς. Ἰδὼν τὴν νεαρὰν γυναῖκα ἔστη, καὶ τῆς μορφῆς αὐτοῦ ἡ θλιβερὰ ὀχρότης δὲν μετεβλήθη μὲν εἰς εἰρήθημα ἀκμαῖον, ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ εἶχεν ἐξορισθῆ ἀπὸ τῆς ἀσθετικῆς ὀψεως του, προσέλαβεν ὅμως ἀσθενεστάτην ροδόχρῳαν. Ὁ νέος κατεφαίνετο ξένος, οὐχὶ μόνον διὰ τῆς ἀπλουστάτης περιβολῆς του, ἀφ' ἧς ἐλείπεν ἡ ἀπαράμιλλος παρισιανὴ χάρις, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ φλογεροῦ καὶ πυρετώδους βλέμματός του, ὑπερζωηρῶς ἀπαστρέπτου, ἐπεσκίαζε τροπὸν τινὰ τὸ μελάγχρολον πρόσωπον. Ἡ Θηρεσία νομιζούσα ὅτι τὸ πρῶτον ἦδη βλέπει τὸ ἄτομον τοῦτο, οὐδὲ κἂν ἀνεπόλνησε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅπερ τῆ ἦτο γνωστότατον, μετ' ἐλαφροῦς δὲ ὑποκλίσεως διῆλθε πρὸ αὐτοῦ φρονούσα ὅτι ἡ ἐπισκεψὶς ἀπέβλεπε τὸν ἀπόντα σύζυγόν της. Ἄλλ' ἐκεῖνος διὰ φωνῆς παλλομένης ἐκ

συγκινήσεως εντόνου ὅποια εἶναι συνήθης παρὰ τοῖς μεσημβρινοῖς λαοῖς, ἐπιθύρισε·

— Συγγνώμην, κυρία . . . Ἐάν . . . ἐάν ἐτόλμων νὰ σᾶς παρακαλέσω . . . νὰ μὲ δεχθῆτε ἐπὶ ὀλίγα λεπτά μόνον . . .

Εἰς τὸ ἀκουσμα τῶν λόγων τούτων, οἵτινες ἐνεῖχον θλιβεράν, δειλὴν, σχεδὸν ἀπέλπιδά παρακλῆσιν, ἢ ἐλεῆμων ἐκείνη καρδιά ἐμάντευσε συμπαθῶς τὰς μυχίας ἀγωνίας εἰς κρύφιον καὶ πολύστονον ἄλγος βεδυθισμένης ψυχῆς, ἐξ ἐκείνων εἰς ἃς συχνάκις ἐπεδαψίλευε τοὺς θησαυροὺς τῆς προσηνοῦς καὶ στοργικῆς αὐτῆς ἀντιλήψεως.

Ἐνευσε τότε πρὸς τὸν ὑπνρέτην ὅπως ἀνοίξῃ τὴν θύραν τοῦ δωματίου ὅπου συνήθως ἐδέχτο τὰς τοιαύτας ἐπισκέψεις.

— Δύναμαι νὰ σᾶς παράσχω ἐκδούλευσιν τινα ; ἠρώτησε τὸν ἄγνωστον.

— Ὅχι, κυρία, ἀπάντησεν ἐκεῖνος μετὰ μειδιάματος θεικάρδιον θλίψιν ἐγκατοπιρίζοντος. Εἶθε νὰ δυνηθῶ ἐγὼ νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσω κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει.

Ἡ οἰκοδέσποινα παρετήρει αὐτὸν εὐρισκομένη εἰς τὸ ὅτιον τῆς ἐκπλήξεως. Κλίνων δὲ τὴν κεφαλὴν, ὥσει ἐβάρυνεν ὑπ' αὐτὴν αἰσχύνῃ ἕνεκα τῶν τελευταίων αὐτοῦ λόγων, ἐπεῖπε δειλῶς :

— Δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε, βλέπω· ἴσως ἄλλος τις εἰς τὴν θέσιν μου θὰ ἐλυπεῖτο, ἀλλ' ἐγὼ χαίρω διὰ τοῦτο . . . μήπως ἂν εἶχεν ἄλλως, θὰ μὲ ἐτιμᾶτε ἀξιούσά με ἀκροάσεως ; ὀνομάζομαι Φορτουνάτος Καδαρού.

Ἡ Θηρεσία ἀνεσκίρτησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἀνεσκίρτησεν ἐνθυμουμένη τὰ θλιβερὰ ἐπεισόδια τὰ καταταράξαντά ποτε τὴν ἐν τῇ ἐπαύλει διαμονὴν αὐτῆς, τὰς ἀπροσδοκίτους συναντήσεις, τὰς ἀπονενομημένας κινήσεις, ἃς πολλακίς ἐπ' αὐτοφῶρῳ συνέλαβε ! ἀνεσκίρτησεν ἀναπολοῦσα τὸ παράφρον πάθος τοῦ νεαροῦ ἐκείνου ἀνδρός, τὸν ὅποιον μετὰ τρόμου εἶχε φύγει, καὶ ὁ ὅποιος ἀνελπιδῶς ἦδη ἐν μέσῳ τῇ πρωτευούσῃ ἐνεφανίζετο πρὸ αὐτῆς. Φεῦ ! δὲν τὸν ἐθεράπευσε λοιπὸν ὁ πανδαμάτωρ χρόνος, ἢ ἀπουσία ἢ μακρὰ καὶ λαθίπνορος ; . . . Ἀλλὰ ρίψασα ἦδη περιφθοβὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ δυσμοῖρου θνητοῦ, παρετήρησεν ὅτι ἔτρεμεν ὡς ἀνεμόπληκτον φύλλον, ἢ δὲ θλιβερὰ ἀποψίς του τῇ ἐνέπνευσε θάρρος καὶ οἶκτον συνάμα.

— Ναί, δὲν σᾶς ἀνεγνώρισα, εἶπεν, ἀλλὰ τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πρόσωπόν σας ἥλλαξε κατὰ τι, μοὶ φαίνεται.

— Πραγματικῶς, ἀπάντησεν ἐκεῖνος θλιβερῶς μειδιῶν καὶ πάλιν, ἔχω τώρα γενεῖδα ἀναχωρητοῦ· ὦ, κυρία, χαίρω πολὺ ἀληθῶς διότι δὲν μὲ ἀνεγνωρίζατε ! αὐτὴ ἀκριβῶς ἢ σύμπτωσις μοὶ ἐπέτρεψε . . .

Ἡ Θηρεσία ὠπισθοχώρησε κατὰ τινὰ βήματα μέχρι τῆς θερμάστρας, ἐκεῖνος δὲ μὴ τολμῶν νὰ χειρονομήσῃ ἐκ φόβου μὴ αὐξήσῃ τὸν μυστικὸν αὐτῆς φόβον ἐξηκολούθησε δι' ἰκετικοῦ ὕψους :

— Πρὸς Θεοῦ, μὴ μὲ φοβεῖσθε ! ἐνομίζατε ὅτι ἤλθον διὰ νὰ ζητήσω ἔλεος ; ναί, ἔλεος ζητῶ, ἀλλ' ἔλεος δικαιοσύνης ! . . . ἤλθον σήμερον ἐκεῖθεν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ σᾶς εἰπῶ λέξεις τινάς, τὰς ὁποίας ὄχι μόνον δύνασθε, ἀλλὰ καὶ ὀφείλετε ν' ἀκούσητε,

διότι εἶσθε ἅγια καὶ βασιλίσσα συγχρόνως κληρὸν ἔχουσα τὸ ν' ἀπονέμη δικαιοσύνην εἰς πάντας.

Ἡ τολμηρὰ ἐκφρασίς τῶν ἀδυναρητῶν πῶς ἰδεῶν τούτων ἐπέτειναν μᾶλλον τὸν φόβον τῆς νεαρᾶς γυναικός, καὶ τῇ ἐνέπνευσαν ἀλλοίαν τινα δυσπιστίαν . . . Μήπως ἢ μανία, ἢ ἀληθῆς μανία ἐπῆλθε πραγματικῶς ! τί λοιπὸν ἐπεθύμει νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῆς ὁ θεόληπτος οὗτος ; ! . . .

Διὰ φωνῆς τότε στεργᾶς, ὥσει πρὸ μακροῦ εἶχε προμελετήσῃ τὰς φράσεις, ὁ νεανίας εἶπε :

— Ὁ πατήρ μου ἐπιθυμῆ νὰ σᾶς καταστρέψῃ, θὰ σᾶς καταστρέψῃ ἴσως, ἀλλ' ἐγὼ δὲν θναίνω μετ' αὐτοῦ· ἐγὼ δὲν συμμερίζομαι οὐδόλως τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς πράξεις του. Ἄν οἱ δικασταὶ σᾶς καταδικάσωσιν, ἢ ἀπόφασις αὐτῶν θὰ ἐρειδῆται ἐπὶ τῶν νομικῶν διατάξεων, ἀλλὰ θὰ ἦναι ἄδικος, παράνομος, βιαία πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς συνειδήσεως. Ναί, διότι ὁ κόμης εἶναι ὅλως ἀνεύθυνος διὰ τὰ διαπραχθέντα σφάλματα, τὰ ὅποια ἄλλως τε ἀπέτισε δι' ὑπερόγκου ποδοῦ. Ἐάν λοιπὸν ἄλλοι συνώμοσαν καθ' ἑμῶν ἀδυσώπητον πόλεμον, ἐάν τὸ ὄνομα, ὅπερ φέρω εἶναι πρὸ ἑμῶν ὄνομα μιστὸν καὶ κατάρaton, ὦ, τοῦλάχιστον τὸ δυστυχῆς ἄτομόν μου ἔστω, σᾶς ἰκετεύω, ἀπληλαγμένον τοῦ μίσους ἑμῶν ! . . . ἐγὼ . . . ἐγὼ δὲν σᾶς μισῶ . . .

Ἐδῖγησεν ! ἡ συγκινήσις καὶ τὸ ἄλγος οἶνει διὰ χαλκοσιδηρῶν δακτύλων ἀπέπνιγε τὸν λάρυγγα αὐτοῦ, ἀπέστρεψε δὲ θλιβερῶς τὴν ὄψιν, ἐφ' ἧς δύο δάκρυα θερμὰ σιγνλῶς ἐκυλίοντο.

Συγκεκινημένη, ἀλλὰ δυσπιστοῦσα ἐτι ἡ Θηρεσία, τῷ εἶπε συμπαθῶς.

— Οὐδέποτε οὐδένα θὰ καταρασθῶμεν ὅ,τι δῖποτε κἂν συμβῇ· ἀλλ' ἂν γνωρίζετε ὅτι αἱ περὶ ἑμᾶς ἀποπλανῶνται εἰς ὁδὸν ἀδικίας, διατὶ δὲν τοῖς λέγετε ὅσα μοὶ εἶπατε ; αἱ ἐνστάσεις σας θὰ τοὺς ἐπειθον ἴσως.

— Αἱ ἐνστάσεις μου ! ἀπάντησεν ὁ δυστυχῆς, αἱ ἐνστάσεις μου ἀντήχησαν εἰς τὰ ὦτά των πλέον ἢ ἅπαξ, ἀλλ' ὡς μόνον ἀποτέλεσμα ἐπῆνεγκον τὸ ἐξῆς : τὸ νὰ μ' ἀποδιώξῃ ἐκ τῆς στέγης του ὁ πατήρ μου κακὸν κακῶς.

— Εἶναι δυνατόν ! ἀνέκραξεν ἡ εὐαίσθητος γυνὴ συννοῦσα τὰς χεῖρας. Δόξα τῷ Θεῷ, ὅτι ἔχετε τοῦλάχιστον θέσιν δικηγόρου ἐν Μασσαλίᾳ· δὲν ἔχει σὺτω, νομίζω ; ἀφ' ἑτέρου, ὅταν οἱ δικασταὶ ἐκδώσωσι τὴν ἀπόφασιν, δὲν θὰ ὑψίσταται πλέον λόγος διαστάσεως μεταξὺ ἑμῶν καὶ τῆς οἰκογενείας σας, θὰ ἀναλάβητε τότε τὴν θέσιν σας ἐν τῇ πατρικῇ ἐστία. Τοῦτο εἶναι τὸ καθῆκόν σας.

— Ποτέ, κυρία, ποτέ ! εἶμαι ὀλιγώτερον ξένος ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγάλης ὁδοῦ, ἢ ἐντὸς τῆς «ἐστίας» ἐκείνης, ἐν τῇ ὁποίᾳ συσκέπτονται ἐναντίον σας ! ὄσον ἀφορᾷ εἰς τὸ στάδιόν μου, δὲν θεωρῶ πλέον ἑμαυτὸν ἄξιον αὐτοῦ, διότι δὲν δύναται νὰ τιμωρῇ τὰς ἀδικίας τῶν ἄλλων ὁ φέρων ὄνομα, ὅπερ ἢ ἀδικία πρὸ πολλοῦ κατεκλιδίωσε.

— Θὰ κατοικήσητε εἰς Παρισίους ; ἠρώτησεν ἡ κόμισσα, ἢν ὅπως δῖποτε δυσπρόστησεν ἡ ἰδέα τῆς γειτνιάσεως.

— Ὅχι, κυρία, εἶπεν ὁ νεανίας, ἐννοῶν τὸ πνεῦμα τῆς ἐρωτήσεως· ὦ, δὲν εἶναι εὐκόλος δι' ἐμὲ ἢ

διαβίωσις ἐδῶ ! πολλά αἷτια μὲ κωλύουν, καὶ πρῶτον εἶναι τὸ ὅτι δὲν θέλω ν' ἀπομακρυνθῶ τοῦ Σενάκ.

— Ἄλλ' εἶπατε νομίζω ὅτι ὁ πατήρ σας . . .

— Μοὶ ἐκλείσει τὴν θύραν του· ναι, ἀλλ' εὔρον κατάλυμα πλῆσιον φίλου τινός, — κοινοῦ μας φίλου, ἄλλως τε — προσέθηκε μειδιῶν.

— Ποῦ λοιπόν ; ἠρώτησεν ἡ Θηρεσία πλήρης οἴκτου πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὅστις ἐπασχεν ἔνεκεν αὐτῆς. Δὲν γνωρίζω ἐκεῖ εἰς Σενάκ κἀνὲν κατάλληλον οἶκημα, οὔτε . . .

— Οὔτε κοινούς φίλους ; ἀνέκραξεν ὁ ξένος ἀποτολμῶν νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἡράσιν, ἥς ἐκείνη δὲν ἐτόλμησε νὰ εἶπῃ τὸ τέλος· ἐλπισμονήσατε τὸν γηραιὸν πορθμέα. Ἔχει δύο δωμάτια, τῶν ὁποίων τὸ ἓν ἐνφκιάσα, καὶ τρώγω μαζὶν του, ἀλλὰ μὴ μὲ λυπεῖσθε ! πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἔχω τὸν Ροδανόν, δηλαδὴ τὸ ὠραιότατον ἐπὶ γῆς πανόραμα. Τὴν νύκτα ἀλιεύουσα ἰσοῦ, εἶναι δὲ καλλιτέχνης ὁ γέρονς Σινιόλ περὶ τὴν μαγειρικὴν παρασκευὴν τῶν νοστιμωτάτων ἰχθύων τοῦ ποταμοῦ. Ἄλλὰ τοῦτο, κυρία, τὸ γνωρίζετε ! Πλέον ἢ εἰκοσάκις μοὶ διηγήθη ὅτι ἡμέραν τινά, ἀλπισμονήσων-δι' αὐτὸν ἡμέραν, ὑμεῖς διερχομένη πρὸ τῆς θύρας του, τῷ ἐνεποιήσατε τὴν ἀνέλπιστον τιμὴν τοῦ νὰ δοκιμάσῃτε τοὺς ἰχθύς του.

Ἡ οἰκοδέσποινα ἐλπισμονήσων ὅτι ὄφειλε ν' ἀπαντήσῃ, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἄλλης ἤττων εὐαρέστου ἀναμνήσεως. Ἄνεπόλει τὴν εἰκόνα αὐτῆς, τὴν ὁποίαν εἶχεν δωρήσει εἰς τὸν γέροντα ὡς ἐπίγειον ἀμοιβὴν τῆς πρὸς τὸ Θεῖον ἐπιστροφῆς του, ἅμα δὲ καὶ τὸ ἐπακολουθῆσαν εἰς τὴν ἀπονομὴν ταύτην ἀτυχῆς ἐπεισόδιον. Φεῦ ! τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ πρῶτον ἦδη ἐπὶ ζωῆς τῆς ἀνῆρ τις αὐθαδῶς τὴν προσέβαλε, καὶ ἦδη ὁ ἀνῆρ ἐκεῖνος εὐρίσκετο πρὸ αὐτῆς ! . . . καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐρεθισμοῦ τούτου ἐπανεβλέπε διὰ τῶν ὀμμάτων τῆς φαντασίας τὸ κατὰ μῆκος τοῦ ἀργυροστιλβόντος ποταμοῦ διήκον ἔρημον πεδίον, τὰς ὑψηκαρῆνους λεύκας, ἃς μόλις ἤρχιζε κοσμοῦσα διὰ βλαστῶν χλωροφύλλων ἢ πρῶτη δροσώδης καὶ ζεῖδωρος ἐπίπνοια τοῦ ἔαρος, τὴν μικρὰν μέσῳ ἀειθαλῶν ἀναδενδράδων προκύπτουσαν θύραν τοῦ πύργου, ἣν τοσοῦτον ἔσπευδε νὰ φθάσῃ, καὶ τὸν νεανίαν ἐκείνον, τὸν ἄφρονα νεανίαν, ὠχρόν, ἔξαλλον, ἀπεγνωσμένον, ἔτοιμον νὰ κατακυλισθῇ εἰς τοῦ ποταμοῦ τὸ ἀείροροχον κύμα. Ἴνα ἐκεῖ ἀποσβέσῃ τὴν πυρὰν τῶν σπηθῶν του, ἵνα ἐκεῖ ἀποπλύνῃ τὸ βαρὺ αὐτοῦ ἔγκλημα ! . . . Ὡ, κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν ἀπέπλυνεν αὐτὸ ἀληθῶς· ἀλλ' ἂν ἡ μανία ἐκείνη αἰφνης ἀνεφαίνετο ; Ἡ νεαρά γυνὴ ἐρρίγει ἦδη πάλιν ὡς τότε ταρασσομένη μυχίως ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεως ταύτης, ἣν ἀφρόνως ἐκείνος προῦκάλει.

— Κύριε, τῷ εἶπε μετὰ τινος κινήματος δηλοῦντος ὅτι ἡ ἀκρόασις ἔληξε, θὰ ἐπαναλάβω εἰς τὸν σύζυγόν μου ὅ,τι ἴκουσα παρ' ὑμῶν, ἔστε δὲ βέβαιος ὅτι θὰ εὐγνωμονῇ πρὸς ὑμᾶς καὶ δὲν θὰ σᾶς κατακρίνῃ, ὄφειλε ἄλλως τε . . .

— Παρακαλῶ νὰ τῷ εἰπτε ἐπίσης, κυρία, εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ ξένος, ὅτι δὲν παλαίει κατ' ἐχθροῦ συνήθους, ἀπλῶς ἐπιθυμοῦντος νὰ κερδήσῃ τὴν δίκην. Ὡ, ὄχι ! ὁ πατήρ μου, καίτοι ἐραστὴς τοῦ

χρυσοῦ, οὐχ ἤττων ὅμως τὸ ὑλικὸν κέρδος ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ θεωρεῖ ὡς ἀπλοῦν παρεπόμενον, διότι, νομίζων ὅτι προσεδέβληθη ὑφ' ὑμῶν, κυρίως εἰς ἐκδικήσιν ἀποβλέπει, εἰς ἐκδικήσιν ἀντὶ παντός μέσου· ἐκδικεῖται μάλιστα ἦδη κατὰ τοῦ υἱοῦ του !

— Ὡ ! πόσον τρομερὸν εἶναι τὸ μῖσος ! ἀνέκραξεν ἡ Θηρεσία φρόνσουσα καὶ ὑπὸ παγεροῦ ἰδρώτος περιεχομένη πρὸ τῆς ἀπαισίου ἠθικῆς ἑσας, ἥτις διανοίγεται πρὸ τῶν νοερῶν ὀμμάτων τῆς . . . Ἐπιθυμεῖτε ; . . . ἴσως θὰ ἦτο καλὸν νὰ σᾶς ἀκούσῃ αὐτὸς οὔτος ὁ σύζυγός μου κατ' αὐτάς.

— Θὰ ἐδέχετο ἄρα γε ; θὰ ἤξiou νὰ μοὶ ἐπιδαψιλεύσῃ τὴν αὐτὴν ἐπιεικῆ ὑπομονήν, μεθ' ἧς ὑμεῖς μ' ἐδέχθητε ; Ἀμφιδάλλω, κυρία, καὶ πιστεῶ ὅτι συμφωνεῖτε . . . Συμφωνεῖτε ἐπίσης, δὲν ἔχει οὔτω ; ὅτι δὲν δύναμαι νὰ λάβω μέρος εἰς συμβούλιον κατὰ τοῦ πατρός μου. Ἐπὶ τέλους δέ, προσέθηκε μειδιῶν, τὰ παρισιανὰ ξενοδοχεῖα στοιχίζουσιν ἀσυγκρίτως πλειότερον παρὰ τὸ πενιχρὸν κατάλυμα τοῦ Σινιόλ.

— Ἄλλὰ τὸ ταξιδίον τοῦτο ; ἠρώτησεν ἡ κόμισσα, αἰφνιδίως ἀντιλαμβάνομένη τῆς τελείας ἀπογυμνώσεως τοῦ δυστυχῆς ἀποκλήρου. Εἶναι δαπάνη ἄδρά . . . εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθητε μόνον διὰ νὰ μοὶ εἰπτε ὅ,τι ἔμαθον παρ' ὑμῶν !

— Φίλος μού τις Μασσαλιώτης, δημοσιογράφος, μοὶ ἐπρομήθευσεν εἰδιτήριον, ὥστε βλέπετε τὸ ἐναντίον, τὸ ταξιδίον οὐδὲν μοὶ στοιχίζει. Θ' ἀναχωρήσω ἀπόψε πολὺ εὐτυχῆς. Σᾶς ἐκπλήττει ἡ λέξις ; ἐπανελάβην, ἰδὼν αὐτὴν ἀποροῦσαν εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἐκ στόματος ἀνθρώπου, ὃν ἡ τύχη τόσῳ σκληρῶς κατεδίωξε. Ναι, εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς, διότι δὲν ἔχω πλέον ἐπὶ τῆς καρδίας τὸ βαρὺ, τὸ δυσφόρητον ἄχθος ἐκεῖνο, δηλαδὴ τὴν ὀργὴν σας καὶ τὴν περιφρόνησιν, μήπως τοῦτο εἶναι μικρὸν δι' ἐμέ ; ὄχι, κυρία, σᾶς βεβαίῳ, οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς μου ὑπῆρξα τόσον εὐτυχῆς.

Ἄλλ' ἢ πυρετώδης καὶ ἀλγεινὴ λάμψις τῶν μαύρων ὀμμάτων του διέψευδε μετὰ πικρᾶς εἰρωνείας τὰς συγχαρητηρίους φράσεις, ἃς πρὸς ἑαυτὸν ἀπνύθυσεν, διὰ φωνῆς δὲ ἡρεμωτέρας προσέθηκεν ἀνευ ἐμφάσεως :

— Ἄλλως τε ἀμφιδάλλω ἂν ἡ ζωὴ αὐτὴ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μακρόν.

Δι' ἐνός μόνου βλέμματος, ἡ Θηρεσία ἀνέγνω ἐντὸς τῆς καρδίας του. Φρηιάσα ἀνελογίσθη τὰς στιγμὰς τῆς νυκτερινῆς ἀλείας ἐντὸς τῶν γαλνίων κυμάτων τοῦ Ροδανοῦ ! Καὶ ἐν εἰδει ἀλγεινῆς ὀπτασίας διεῖδε τὸν γηραιὸν πορθμέα ὠθοῦντα τὸ σκάφος αὐτοῦ πρὸς τὴν ὄχθην ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἀλλὰ κενόν, οἴμοι ! ἀνευ τοῦ ἀπέλπιστος συντρόφου του. Διὰ γλυκέος δὲ καὶ σοβαροῦ τόνου, δι' οὗ συνήθως ὀμίλει πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ δυστυχεῖς, τῷ εἶπεν :

— Ὁ Θεὸς μόνος γνωρίζει τὴν ὥραν καὶ δύναται νὰ ὀρίσῃ αὐτὴν· οἱ ἄφρονες ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι σφετερίζονται τὸ ἐπὶ τῆς ζωῆς των δικαίωμα Του εἶναι ἐγκληματῆται μεμπτεῖοι καὶ στυγεροὶ . . . Σᾶς ἐκτιμῶ μεγάλως· θὰ φανῆτε ἄξιος τῆς ἐκτιμώσεώς μου αἰετοποτε, δὲν ἔχει οὔτω ;

— Ναι, κυρία, αἰετοποτε, τὸ ὀρκίζομαι.

— Προσεύχεσθε ἐνίοτε ; ἠρώτησεν ἐκείνη πάλιν.

Ο ΚΟΜΗΣ ΛΕΩΝ ΤΟΛΣΤΟΙ.*

Τεθείς εἰς ἀποστρατεῖαν κατὰ τὸ 1824 ὁ κόμης Νικόλαος Τολστόϊ ἀπεσύρθη εἰς τὴν Γιαζνάνιαν Πολάναν, ἰδιοκτησίαν τῆς συζύγου αὐτοῦ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἕν μόνον τέκνον, τὸν υἱὸν τοῦ Νικόλαου, γεννηθέντα τῷ 1823. Ἐν Γιαζνάνιᾳ Πολάνα ἐγεννήθη τῇ 28 αὐγούστου 1828, μετὰ δύο ἄλλα τέκνα, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Π ο λ έ μ ο υ κ α ι τ ῆ ς Ε ι ρ ῆ ν η ς. Μετὰ δύο ἔτη, ἤτοι τῷ 1830, ἡ κόμισσα Τολστόϊ ἀπέβιασεν ἐκ τοκετοῦ, καθ' ὃν εἶδε τὸ φῶς μικρὰ κόρη. Μετὰ ἐπτὰ δὲ ἔτη, ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτῆς ἀπέθανε ὁ σύζυγος αὐτῆς. Οὗτος, ἀποθανὼν τὸ 1837, κατέλιπε πέντε ὀρφανὰ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς θείας αὐτῶν, τῆς κομίσσης Ὅστεν-Σάσεν. Τὰ πέντε ταῦτα ὀρφανὰ κατόκησαν ἐν Μόσχᾳ, ἔνθα ὁ πρωτότοκος Νικόλαος ὤφειλε νὰ προπαρασκευασθῆ, ὅπως εισέλθῃ εἰς τὸ πανεπιστήμιον. Κατὰ τὴν εἰς Μόσχαν μετάδασιν αὐτῶν συμπαρέλαβον μετ' ἑαυτῶν καὶ γερμανὸν παιδαγωγόν, Θεόδωρον Ρῶσελ καλούμενον, οὗτινος πλήρη εἰκόνα εὐρίσκουμεν ἕν τινι τοῦ κόμης Τολστόϊ βιβλίου, ἐν ᾧ περιγράφει τὰ κατὰ τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν. Ἐν Μόσχᾳ προσετέθη καὶ ἕτερος προγυμναστής γάλλος, ὀνόματι Saint-Thomas. Ἄλλ' ἢ ἐν Μόσχᾳ διαμονὴ αὐτῶν ὑπῆρξε βραχυτάτη, διότι μετὰ τινα χρόνον ἐπανευρίσκουμεν πάντας τοὺς ἀδελφούς ἐν Ζαζνάνιᾳ Πολάνα μετὰ τῆς κομίσσης θείας αὐτῶν, ἐξαιρουμένου τοῦ πρωτοτόκου Νικόλαου, ὅστις, εἰσελθὼν εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ ἐγγραφείς ἐν τῇ μαθηματικῇ σχολῇ, διέμενεν ἐν Μόσχᾳ.

Ὅτε δὲ ἐπέστη ἡ ὥρα, καθ' ἣν οἱ τρεῖς ἄλλοι ἀδελφοὶ ὤφειλον νὰ ἐγγραφῶσιν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ, ἐδίστασαν κατ' ἀρχὰς ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πανεπιστημίου· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισαν νὰ ἐγγραφῶσιν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Καζάνης, διότι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ κατῴκει ἡ στενωτέρα αὐτῶν συγγενής, ἡ θεία τῶν Παυλίνα Ζουζκωφ. Κατὰ τὴν αὐτὴν περιόδον ἐποχὴν ὁ πρωτότοκος ἀδελφὸς Νικόλαος μετέβη εἰς Καζάνην πρὸς ἐξακολουθήσασιν τῶν πανεπιστημιακῶν αὐτοῦ σπουδῶν, ἀποτυχὼν κατὰ τὰς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας ἐξετάσεις αὐτοῦ. Κατὰ δὲ τὸ 1843 εὐρίσκουμεν τοὺς δύο νεωτέρους αὐτοῦ ἀδελφούς, τὸν Σέργιον καὶ τὸν Δημήτριον, διακούοντας μετ' αὐτοῦ τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ. Καὶ οἱ τρεῖς δὲ ἀδελφοὶ ἔμειναν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ μέχρι τοῦ 1847, ὅτε ἀπῆλθον ἐκ Καζάνης.

Ὁ δὲ κόμης Λέων, παρὰ τὴν ἀντίθετον γνώμην τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἐξέλεξε τὴν σχολὴν τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν. Ἐπὶ δύο ἔτη, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1842 μέχρι τοῦ 1844, προπαρασκευάζετο διὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις, ἀκολουθῶν τὰ μαθήματα τοῦ ἐν Καζάνῃ πρώτου γυμνασίου. Ὅπως δ' ἐπιτύχῃ κατὰ τὰς ἐξετάσεις, ἀπητείτο νὰ ἔχῃ στοιχειώδεις γνώσεις τῆς ἀραβικῆς καὶ τῆς ταταρικῆς, ἔτι δὲ καὶ τῶν κλασικῶν συγγραμμάτων, ἅτινα ἐδίδαξεν αὐτῷ ὁ γάλλος καθηγητὴς Saint-Thomas, ὅστις εἶχε μεταβῆ μετ' αὐτοῦ εἰς Καζάνην.

*) Ἰδε ἀριθ. 28, σελ. 546—548.

Δὲν θ' ἀγορήσῃ δὲ τις ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νεαροῦ κόμης, ἂν ἀναμνησθῆ ὅτι ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐδίδασκον τότε οἱ διασημότεροι καὶ ἐξοχώτεροι διδάσκαλοι καὶ ὅτι ἐθάμιλλος ταύτης σχολῆς δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καθ' ἑπάσασαν τὴν Ρωσίαν. Ὅτε δὲ ἐν ἔτει 1854 ἡ σχολὴ αὕτη μετενήχθη ἐκ Καζάνης εἰς Πετρούπολιν, ὁμολογητέον ὅτι ἀπώλεσε τὴν προτέραν λάμψιν αὐτῆς.

Πρὸς πλείονα ἐπιτυχίαν ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν αὐτοῦ ὁ νεαρὸς κόμης Τολστόϊ, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ, ἐπεσκέπτετο συχνάκις τὸν γραμματέα τῆς σχολῆς κ. Β. Α. Σδόγεφ. Ἐν τῷ γραφείῳ δὲ αὐτοῦ ὁ κόμης Λέων συνήντησε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1844 ἕτερον ὑποψήφιον τῆς σχολῆς, τὸν κ. Ναζαριέφ, ὅστις μετέδωκεν ἡμῖν διαφόρους ἐνδιαφερούσας πληροφορίας, καίπερ γεγραμμένας μετὰ τινος ἀντιπαθείας, περὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας τοῦ κόμης Τολστόϊ. Ὁ κ. Ναζαριέφ διηγεῖται ἡμῖν τὴν κακίην ἐντύπωσιν, ἣν ἐνεποίησαν αὐτῷ ἀμέσως τὸ ἐν γένει ἐξωτερικὸν τοῦ νεαροῦ ἀριστοκράτου, τὸ ὀξύδερκός καὶ διαπεραστικὸν τῶν μικρῶν καὶ ἡμικλειστων αὐτοῦ ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ψυχρότης τῶν τρόπων αὐτοῦ. Ἐν τέλει δὲ ὁ κ. Ναζαριέφ προστίθησι: «Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ, καθ' ἣν ἐβλεπον νέον ἔχοντα τόσην μεγάλην ἰδέαν περὶ ἑαυτοῦ.»

Ἐπὶ τέλους τῇ 29 μαΐου 1844 ὑπέστη τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις. Αὐτὸς οὗτος ὁ κόμης Τολστόϊ διηγεῖται ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἀπομνημονεύμασι τῆς νεανικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἐξετάσεων, φέρων μέλαιναν περιβολὴν καὶ ἄνθος ἐν τῇ κομβιοδόχῃ καὶ ἐπιδεικνύων καταφανῆ περιφρόνησιν πρὸς τὴν πληθύν τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ. Ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς σχολῆς εὐρίσκονται πάντα τὰ ἐγγραφα καὶ αἱ σημειώσεις τῶν ἐξετάσεων αὐτοῦ. Παραδόξως δὲ ὁ νεαρὸς κόμης Λέων εἰς ἄλλα μὲν μαθήματα ἐπέτυχε θαυμασίως, εἰς ἄλλα δὲ ἀπέτυχεν οἰκτρῶς· εἰς τὴν ἱστορίαν, ἐπὶ παραδειγματι, τὴν γεωγραφίαν, τὴν φυσικὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἀπέτυχεν, ἀπεναντίας δὲ ἐπέτυχεν εἰς τὴν ἀραβικὴν, τὴν ταταρικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν γερμανικὴν, τὴν ἀγγλικὴν, τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ρωσικὴν σύνθεσιν. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων παρεῖχεν αὐτῷ τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβληθῆ καὶ εἰς δευτέρας ἐξετάσεις, ἃς ἐπὶ τέλους ὑπέστη μετὰ τρεῖς μῆνας καὶ ἐγένετο δεκτός.

Ἐπαξ γενόμενος δεκτός, δὲν ἀνελογίσθη τὴν θέσιν αὐτοῦ ὡς σπουδαστοῦ καὶ οὐδεμίαν ἄλλην φροντίδα εἶχεν ἢ νὰ ἐπιδοθῆ εἰς τὰς διασκευὰς τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας τῆς Κοζάνης. Εἶχε πλέον ἀσπασθῆ τὰς ἀριστοκρατικὰς ἰδέας τῆς θείας αὐτοῦ Παυλίνας. Δὲν ἦτο μὲν ὠραῖος, ἀλλ' ἢ περιβολὴ αὐτοῦ ἦτο λίαν ἐπιμελημένη, οἱ δὲ συμμαθηταὶ του παρίστων αὐτὸν ὡς συμπεριφερόμενον πρὸς αὐτοὺς μετὰ ψυχρότητος καὶ ὑπερηφανείας. Εἷς δ' ἐξ αὐτῶν διηγεῖτο ὅτι τοιαύτην παράδοξον ἐντύπωσιν ἐνεποίει εἰς τοὺς συμφοιτητὰς αὐτοῦ, ὥστε οὗτοι ἀπεκάλουν αὐτὸν φιλόσοφον, ἔτι δὲ καὶ ὠραῖον Λέοντα.

Οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὅλως διαφόρου φύσεως. Ὁ Σέργιος ἦτο ὁ τύπος τοῦ ἀσώτου καὶ ἐρωτοτρόπου νέου καὶ τοῦ κομψευομένου σπουδαστοῦ. Βραδύτερον δὲ ἐνυμφεῖσθαι μετὰ τινος βοημιδοῦ ἀοιδοῦ· ἐνεκα δὲ

πολλῶν καὶ ὑπερόγκων χρῶν, ἅτινα συνωμολόγησεν ἐν Καζάνῃ, ἠναγκάσθη ν' ἀπέλθῃ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. Ἀπεναντίας ὁ Δημήτριος ἦτο μυστηριώδης ἄνθρωπος· ἀπέφευγε τὸν κόσμον, παρηκολούθει πάσας τὰς θρησκευτικὰς ἱεροτελεστίας, ἔτρωγε λιτῶς καὶ ἐν γένει διήγε βίον ἀπλούστατον. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διηγεῖται ὅτι, ὅπως ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ μάθῃ χορὸν, ἠναγκάσθησαν νὰ ὑπομνήσωσιν αὐτῷ τὸ γεγονός τοῦ Δαυὶδ, ὅστις ἐχόρευσεν ἀπέναντι τῆς ἀψίδος. Ἀπεναντίας ὁ βίος τοῦ Λέοντος διέφερεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν διασκεδάσεων τοῦ κόσμου. Ἴνα δὲ πεισθῇ τις περὶ τούτου, πρέπει ν' ἀναγνώσῃ ἐν τῇ Ἐξομολογήσει του τὰς περὶ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ λεπτομερείας. Αἱ ἐνιαύσιοι αὐτοῦ ἐξετάσεις ἀπέτυχον οἰκτρῶς, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ καὶ δευτέρον ἔτος ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ· οὕτω δὲ ἐνεγράφη ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν σχολὴν τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἡ νομικὴ σχολὴ τῆς Καζάνης διετέλει τότε ἐν ἀθλιεστάτῃ καταστάσει. Καὶ ὁ μᾶλλον ἐπιμελὴς σπουδαστὴς δὲν ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμήσῃ ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ, ἢς τὰ μαθήματα συνίσταντο μόνον εἰς ἀπλᾶς τινὰς παραδόσεις τῶν καθηγητῶν. Οὐδὲν ἄπορον λοιπὸν ἂν ὁ νεαρὸς Λέων Τολστόϊ παρημέλησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ μαθήματα αὐτοῦ καὶ ἐπεδόθη εἰς τὰς διασκεδάσεις μετὰ πλείονος θερμότητος ἢ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη. Ἡ χειμερινὴ περίοδος τοῦ 1845—1846 παρῆλθεν ἐν Καζάνῃ ἐν λαμπροτάταις διασκεδάσεσιν, εἰς ἃς πάντοτε παρίστατο καὶ ὁ νεαρὸς σπουδαστὴς Τολστόϊ· ἰδιαιτέρως δ' εὐρίσκειμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐγγεγραμμένον ἐν τινι ἐκτενεῖ καταλόγῳ σπουδαστῶν, προσκλιθέντων εἰς τινὰ χορὸν, δοθέντα ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς Καζάνης πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου δουκὸς Λεχτεμβέργης Μαξιμιλιανου.

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ .

Τῇ παρελθούτῃ δευτέρᾳ ἐγένετο ἡ ἑκτακτος συνεδρία τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου πρὸς ἐκλογὴν προέδρου αὐτοῦ, παραιτηθέντος τοῦ κατὰ τὰς ἀρχαιερείας ὡς ταιούτου ἀναδειχθέντος κ. Στ. Κέπετζη. Κατὰ τὴν συνεδρίαν δὲ ταύτην παρῆσαν μέλη τεσσαράκοντα καὶ ἑπτὰ. Γενομένης ψηφοφορίας ἀνεδείχθη αὐτὸς πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ ΔΔ' συλλογικὸν ἔτος ὁ κ. Δημήτριος Μαλιάδης, τῶς ταιούτος. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροκροτημάτων καὶ ἀνευφημιῶν. Ἡ ἐκλογή τοῦ κυρίου Δ. Μαλιάδου αὐτὸς ὡς προέδρου ἀποδείκνυσι τὴν ἐκτίμησιν ἣν τὸ πρῶτον ἐδύνατο τρέφει πρὸς αὐτὸν, ἀεὶ ποτε μογήσαντα ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀξιοπρεπῶς, ὡς ἐπιστῆμων ἡγούμενος ἐπιστημονικοῦ καὶ ἐμβριθοῦς ἰδρύματος, ἐκπροσωπήσαντα αὐτό.

* *

Κατὰ τὸν μῆνα ἰανουάριον ἐδίδοντο αἱ ἐξαμνησιαὶ ἐξετάσεις. Ἡ ἀποτυχία τοῦ νεαροῦ κόμπος ὑπῆρξε πληρεστάτη. Οἱ καθηγηταὶ τῆς θεολογίας καὶ τῆς ρωμαϊκῆς ἱστορίας εἶχον σημειώσει αὐτὸν ἀπόντα κατὰ τὸ διάστημα τῶν παραδόσεων αὐτῶν, μόνον δὲ εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσάν ἐλαβε καλὸν βαθμὸν. Ἀλλ' ἡ ἀποτυχία αὕτη δὲν διετάραξε τὸν πλήρη διασκεδάσεων βίον αὐτοῦ. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1846 ἐλαβε μέρος εἰς τινὰ παραστάσιν, δοθεῖσαν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ πανεπιστημίου ὑπὲρ εὐεργετικοῦ τινος σκοποῦ, ὑποδυθεὶς τὸ πρόσωπον νεαροῦ χωρικοῦ. Ἡ ἐφημερίς τῆς Καζάνης ἐποιήσατο μνηεῖον αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ γάλλου καθηγητοῦ κ. Πλανύ, μετ' ἐγκωμίων.

Οὐχ ἦττον κατὰ τὰς ἐτησίας ἐξετάσεις ὁ νεαρὸς Τολστόϊ ἐλαβε λαμπροὺς βαθμοὺς εἰς τὴν λογικὴν καὶ τὴν ψυχολογίαν, ἐπαρκεῖς δὲ εἰς τὰ λοιπὰ μαθήματα, ὅπως προβιβάσθη. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη ὤφειλετο ἄρα γε εἰς τὴν τύχην ἢ εἰς τὴν προστάσιν ἰσχυρῶν φίλων. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν ὤφειλετο εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ, διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρξατο ν' ἀποστρέφεται καὶ ν' ἀπεχθάνεται τὰ πανεπιστημιακὰ μαθήματα. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁ κ. Ναζάριεφ διηγεῖται χαρακτηριστικώτατον ἐπεισόδιον. Ἡμέραν τινὰ ὁ κ. Ναζάριεφ καὶ ὁ κόμπος Τολστόϊ ἐνεκλείσθησαν ἐν τῇ φυλακῇ τῆς σχολῆς, τιμωρηθέντες, διότι ἐβράδυναν νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν παράδοσιν. Ἐν τῇ φυλακῇ ὁ κόμπος Τολστόϊ ἐφαίνετο λίαν τεταραγμένος καὶ ἐξεφράσθη λίαν δυσμενῶς περὶ τῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν τούτοις, ὁ φοιτητικὸς βίος τοῦ κόμπος Τολστόϊ προσήγγιζεν εἰς τὸ τέρας αὐτοῦ. Κατὰ τὰς ἐξαμνησιαίας ἐξετάσεις τοῦ μῆνος ἰανουαρίου τοῦ

Ἐν Δελφοῖς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα πλεῖστοι ὑπῆρχον θησαυροί. Ἐκ τούτων κατὰ τὰς νῦν γενομένας ἀνασκαφὰς ἀνεκαλύφθη, ὡς γνωστόν, ὁ τῶν Ἀθηναίων, ἀρτι δὲ ἠγγέλθη ὅτι ἀνεκαλύφθη καὶ ὁ τῶν Σιφνίων. Περὶ τοῦ θησαυροῦ τούτου ὁ Πausanias ἐν τοῖς Φωκικοῖς τὰδε λέγει :

Ἐποικίθη δὲ καὶ ὑπὸ Σιφνίων ἐπὶ αἰτία τοιαύτη θησαυρός. Σιφνίαις ἡ νῆσος χρυσοῦ μέταλλά ἔγενεκε, καὶ αὐτοὺς τῶν προσιόντων ἐκέλευσεν ὁ θεὸς ἀποφέρειν δεκάτην ἐς Δελφοῦς· οἱ δὲ τὸν θησαυρὸν ἀκοδομήσαντο καὶ ἀπέφερον τὴν δεκάτην. Ὡς δὲ ὑπὸ ἀπληστίας ἐξέλιπον τὴν φορὰν, ἐπικλύσασα ἡ θάλασσα ἀφανῆ τὰ μέταλλά σφισιν ἐποίησεν.

Ἦλθε τὸ θέρος καὶ ἐπομένως τὰ θερινὰ καύματα. Ἦρξαντο δὲ αἱ ἐκ τοῦ Σταυροδρόμιου ἀπελεύσεις εἰς τὰς ἐξοχὰς, τὰ χωρία τοῦ Βοσπόρου καὶ τὰς Πριγκηπονήσους. Αἱ χελιδόνες καταλείπουσι τὰς χειμερινὰς αὐτῶν φωλεὰς καὶ μεταβαίνουσι οὐχ ὅμως εἰς θερμότερα ἀλλ' εἰς ψυχρότερα μέρη, εἰς δροσερώτερα, συναποφέρουσαι καὶ τὴν ἑαυτῶν δρόσον καὶ αὐχμηρότερον ἔτι καθιστῶσαι τὸ Σταυροδρόμιον. Οὐκ ὀλίγαι οἰκογένειαι ἦδη μετόκησαν εἰς τὰ θέρετρα αὐτῶν, ἀλλὰ δὲ παρασκευάζονται εἰς τοῦτο. Τούτου δ' ἕνεκα τὸ κυριώτατον θέμα τῶν συνδιαλέξεων νῦν εἶνε τὸ τῶν

1847 ἡ ἀποτυχία αὐτοῦ ὑπῆρξε πλήρης. Ἴδου καὶ ἡ βαθμολογία αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐξετάσεις.

Αὐτοκρατορικὸν ρωσικὸν δίκαιον, 4.

Ἐγκυκλοπαιδικὸν δίκαιον, 4.

Ἱστορία τοῦ ρωσικοῦ δικαίου, 2.

Ρωμαϊκὸν δίκαιον (οὐδεμία σημείωσις).

Γερμανικὴ γλῶσσα (δὲν προσήρχετο εἰς τὰ μαθηματα).

Ρωσικὴ ἱστορία (μηδέν).

Γενικὴ ἱστορία (μηδέν).

Μετὰ τοιαύτην βαθμολογίαν οὔτε κἀν ἐσκέφθη νὰ δώσῃ ἐξετάσεις κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ τινος ἐπιστολῆς αὐτοῦ, ἀπευθυνθείσης τῇ 12 ἀπριλίου 1847 πρὸς τὸν πρύτανιν τοῦ πανεπιστημίου, ἐχοῦσης δὲ ὡς ἑξῆς :

«Ἐνεκεν ὑγιεινῶν καὶ οἰκογενειακῶν λόγων ἀδυνατῶ νὰ ἐξακολουθήσω τὰς πανεπιστημιακὰς σπουδὰς μου. Παρακαλῶ λοιπὸν ταπεινῶς τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα νὰ με διαγράψῃ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν σπουδαστῶν καὶ νὰ μοι ἀποδώσῃ τὰ χρήματά μου.

(Ὑπογεγραφ. ἰδιοχειρῶς) Κόμης Λέων Τολστόϊ».

Ἀπὸ τῆς 14 ἀπριλίου ὁ Λέων Τολστόϊ διεγράφη ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν φοιτητῶν· ἀνέμεινε δὲ ἐν Καζάνῃ τοὺς δύο αὐτοῦ ἀδελφοὺς Σέργιον καὶ Δημήτριον, ὅπως περατώσωσι τὰς ἐνιαυσίους αὐτῶν ἐξετάσεις. Ἐπεθύμει δὲ νὰ ἐπανέλθῃ ταχέως εἰς Ζαζνάγιαν Πολάναν, ἣν ἄειποτε περιπαθῶς ἠγάπησε. Κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ πλείστοι ἐκ τῶν συμφοιτητῶν αὐτοῦ συνθηροίσθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ὅπως ἀποχαιρετήσωσιν αὐτόν· συνοδεύσαντες δ' αὐτόν μέχρι τῆς Καζάνκας, ἠσπάζονσαν τὸν ἀρχαῖον μαθητήν των καὶ ἀπεχαιρέτησαν αὐτὸν διὰ παντός.

Ἡδύναντο ἄρα γε οἱ συμμαθηταὶ αὐτοῦ νὰ προμαντεύσωσιν ὅτι ὁ ἀχαρὶς καὶ σκαιὸς οὗτος νέος,

ἐσχῶν. Ἐκάστη, δέσποινα ἢ δεσποινὶς ἀδιάφορον, οὐ μόνον περὶ τοῦ θερέτρου αὐτῆς φροντίζει, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ τῶν ἄλλων, τῆς φίλης ἢ τῶν φίλων, καὶ ἐπιθυμεῖ ὅπως ὅσον τὸ δυνατόν πλείονες συγκεντρωθῶσιν ἐν ᾧ μέρει αὕτη κατοικίησιν. Ἐκάστη, προκειμένου νὰ μεταβῇ αὕτη εἰς τὸν Βόσπορον, ἐξαίρει τὰς καλλονὰς αὐτοῦ, τὴν αὐτῆς κοινωνίαν, πειρωμένη νὰ πείσῃ τὴν φίλην αὐτῆς ν' ἀκολουθήσῃ αὐτήν, ἀνευρίσκει δὲ πολλὰ τὰ ἀνιάρα ἐν ταῖς νήσοις, τοὐναντίον δὲ συμβαίνει τῇ ἀποφασισάσῃ νὰ μετακινήσῃ εἰς τὰς Πριγκηπονήσους. Αὕτη ἐξυμνεῖ τοὺς περιπάτους αὐτῶν, τὸ ξηρὸν κλίμα καὶ τὰς τερπνὰς τοποθεσίας, ἀναπολεῖ πλείστας διασκεδάσεις ἐν αὐταῖς, πλείστα ἐπισόδια καὶ ἄλλα τερπνὰ γεγονότα καὶ πάσῃ δυνάμει ἀγωνίζεται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει δίκαιον.

Οἱ δὲ νέοι (τὰ garçons) εὐχαρίστως μετέχουσι τῶν συζητήσεων τούτων, ὅπως ἀκριβεῖς λαμβάνουσι σημειώσεις περὶ τῶν θερέτρων εἰς ἃ κατὰ προτίμησιν ἀναλόγως τῶν συμπαθειῶν αὐτῶν, ἢ τῆς συμπαθείας, θὰ μεταβαίνωσι τὰς κυριακὰς ἢ καὶ τὰς ἄλλας ἡμέρας, ἂν εὐκαιρῶσι.

Τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν ἤρξαντο τῆς κυριακῆς κινήσεως καὶ μεταβαίνουσιν εἰς τοὺς ἐρατεινοὺς τόπους, ἐρατεινοὶ παρ' ἐρατεινὰς γενέσθαι.

ὅστις ἀπήρχετο ἐγκαταλείπων ὡς μαθητὴς οὐχὶ εὐαρέστους ἀναμνήσεις, θ' ἀνεδεικνύετο μετὰ παρέλευσιν εἰκοσὶ καὶ πέντε ἐτῶν εἰς τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης :

Nicolas Zagoskine.

ΤΟ ΡΟΔΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΤΟΥ.

Α'.

Εἶναι πρώτη μαίτου, αὐγὴ καθ' ἣν ἀνασκιρτᾷ ἡ φύσις καὶ ἄγγελοι ἐπὶ νεφελῶν φερόμενοι ἀνὰ τοὺς γλαυκοὺς αἰθέρας, τρέφουσι δι' οὐρανοτρεφῶν ἀνθέων τοὺς λειμῶνας ἡμῶν. Εἶναι ἡ αὐγὴ καθ' ἣν ὁ αἰθεροπλανῆς κορυδαλὸς καὶ ἡ λιγύφθογγος φιλομήλα ἠδυτερπεῖς διωδίας μέλλοντες εἰς βαθύσκια δάση, ἐρίζουσι περὶ ἄθλου φθῆς· ὅτε δ' ἐκείνη, ἡ Κόριννα καλλιδαφνίς, αὐτόν, εὐπετῆ Πίνδαρον, νὰ νικήσῃ ἀνίπταται οὗτος ὀργίλως εἰς ὑπερνέφελα ὕψη αἶρεται ὅπως ἐκεῖ συνεχίσῃ τὴν μελωδίαν αὐτοῦ. Εἶναι ἡ αὐγὴ καθ' ἣν καὶ τὰ μαρμαίρινα ἔτι ἀγλάματα μειδιῶσι, λαμβάνουσι ζῶν καὶ ἐκτείνοντα, εὐγλύπτους χεῖρας, δρέπουσιν ἄνθη καὶ κοσμοῦσι τὴν κόμην αὐτῶν, ἥτις οὐδέποτε ἐκυμάτισεν ὑπὸ τὰς ζεφυροῦς πνοάς.

Χύν' εἰς τὰ στῆθι ἠδονὴν ὁ οὐρανὸς μαρμαίρων
καὶ αὐτομάτως γίνεται ἡ λαλιά φθῆ,
καὶ ἔτι ἐμψυχούμενον ὑπὸ τὸ φῶς τὸ χαῖρον,
τοῦ λιθοστέρνου Μέμνονος τὸ στόμα κελαδεῖ.

Ἄσμενοι ἀνέγνωμεν προαγγελίαν τῆς ἐν Ἀθήναις συστάσεως Βιομηχανικῆς καὶ Ἐμπορικῆς Ἀκαδημίας, τῆς σκοπὸς ἐστὶν ἡ θεωρητικὴ ἐκπαίδεσις καὶ πρακτικὴ ἐξάσκησις α') τῶν ζυμοτεχνῶν (οἰνοποιῶν, οἰνοπνευματοποιῶν, ποτοποιῶν, ὀξοποιῶν, ζυθοποιῶν κτλ.), β') τῶν ἐλαιουργῶν, σαπωνοποιῶν, ἀρωματοποιῶν κτλ., γ') τῶν τυροκόμων, κτηνοτρόφων, σηροτρόφων, μεταξοπαραγωγῶν, μελισσοκόμων κτλ., δ') τῶν ἐμπόρων, ἐμποροῦκαλλήλων, τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων κτλ. Ἡ Ἀκαδημία αὕτη θὰ περιλαμβάνῃ τέσσαρα τμήματα, ὧν ἕκαστον θὰ διευθύνηται ὑπὸ εἰδικωτάτου εἰς τοὺς σχετικοὺς κλάδους καθηγητοῦ, καθὼ φέρεται ἐν τῇ προαγγελίᾳ.

Ἡ πλήρης φοίτησις ἐν τῇ Βιομηχανικῇ Ἀκαδημίᾳ εἶνε τριετής. Οἱ μαθηταὶ δὲ εἰσι τριῶν τάξεων, ὡς ἑξῆς :

Α' Τακτικοί, ἐγγραφόμενοι ἐν ἐνὶ τμήματι καὶ παρακολουθοῦντες ἅπαντα τὰ μαθήματα αὐτοῦ, λαμβάνοντες δὲ μετὰ εὐδοκίμων ἐξετάσεις τὸ προσήκον δίπλωμα.

Β' Ἐκτακτοὶ ἢ ἐκλεκτικοὶ μὴ ὑπάρχει εἰς ὁλόκληρον τριετῆ φοίτησιν, παρακολουθοῦντες δὲ κατ' ἰδίαν αὐτῶν ἐκλογὴν διάφορα μαθήματα ἐξ ἐκείστων τῶν τμημάτων, ὑφιστάμενοι εἰς ταῦτα μόνον ἐξετάσεις καὶ ἐπὶ τούτοις λαμβάνοντες ἐνδεικτικόν.

Γ' Ἀκροαταί, ἀκροούμενοι ἐνδὲς ἢ πλείονων μαθημάτων κατὰ βούλησιν, μὴ ὑφιστάμενοι ἐξετάσεις ἐν αὐτοῖς.

Ὅχι, δὲν ψάλλω σήμερον τοὺς στόνους τῶν παθῶν !
ὀδὸς τὴν ψωνίαν σου, ἀπδῶν, εἰς τὴν φαιδρᾶν μου
[λύραν,

μαζῆ μὲ δὲ νὰ κελαδῶ τὰ κάλλη τῶν ἀνθῶν
ὑπὸ τὴν δρυῖν τὴν εὐφυλλον, τὴν δροσερᾶν φιλύραν!

Ἄς ἰδυνάμην χρυσάλις κουφόπτερος νὰ γειῶ
μὲ τῶν ζεφύρων τὰς πνοὰς λαθραίως νὰ πετῶ !
εἰς τ' ἀβρὰ ρόδα κλίνουσα τὰ μύρα των νὰ πίνω,
εἰς τὴν ἀγνὴν ἀγκάλην των τρυφῶσα νὰ σκιρτῶ !

... Κ' αἴφνης, εἰς ὕψην πλέουσα μὲ πτέρυγα χρυ-
[σῶδην

μὲ πτῆσιν ἀσυναίσθητον ἀφίνουσα τὴν γῆν,
εἰς Παραδείσου ἄνθεμα νὰ πετασθῶ εὐώδην
ἐκεῖ, εἰς τὴν ἀνέσπερον μαίτιδα αὐγῆν! . . .

Β'.

Ἄλλ' ἀκουσίως ἐμοῦ ἡ Μοῦσα σήμερον μοὶ ἀναμι-
μνήσκει γεγονός θλιβερόν καὶ γελοῖον ἅμα, ἐκ δακρύου
ἀρχόμενον καὶ εἰς μειδιάμα λήγον ἀφήγημα.

Εἰς τὸ πεδῖον τὸ χλωρὸν ὅπου ἡ δάφνη θάλλει
καὶ πλέκει μετὰ τῆς ἐαρογενοῦς πασχάλιας τοὺς
κλώνας τῆς ἡ ροδῆ, τεθλιμμένα ἅπαντα τάνθη κλί-
νουσι τὰς ἀβροφυεῖς κεφαλὰς των καὶ μαρογαρώδη δά-
κρυα δρόσου σταλάζουσιν. Οἶονεὶ μέλας ἀερούφαντος
θλίψεως πέπλος τὴν κοιλάδα καλύπτει καὶ ἐλεγεῖα
τονίζει τῆς φιλομήλας ὁ λιγὺς στῆνος καὶ τὸ εὐχρον
τῆς ἀκανθίδος τερέτισμα.

Στέναζον, λύρα μου, καὶ σύ! ξηρὰ ἄς πέσῃ ἐκ λύ-
πης ἡ μυρσίνη ἥτις σὲ στέφει, στέναζον τὴν μαύρην
εἰδῆσιν ἀγγέλλουσα! ἡ Ἰάνθη, ἡ τρυφερά καὶ ροδο-
στεφῆς παιδίσκη, τῶν χλωρῶν ἐκείνων τοπειῶν τὸ
γλυκύμορφον χέριμα, κεῖται ὠχρὰ, κεῖται νεκρὰ ἐν-

Ἡ τριετὴς φοίτησις εἶνε ὑποχρεωτικὴ τοῖς τακτικοῖς μαθη-
ταῖς οὐχὶ δὲ τοῖς ἐκλεκτικοῖς ἢ τοῖς ἀκροαταῖς. Ὡς μαθηταὶν
τακτικοὶ ἢ ἐκλεκτικοὶ γίνονται δεκτοὶ οἱ ἔχοντες ἀπολυτήρι-
τοῦλάχιστον ἐλληνικοῦ σχολείου. Οἱ ἔχοντες ἐνδεικτικὸν τῆς β-
τάξεως τοῦ γυμνασίου ἢ γυμνασίου σχολείου ἐγγράφονται ἀπ' εὐ-
θείας εἰς τὴν β' τάξιν. Παρὰ τῶν ἀκροατῶν οὐδὲν ζητεῖται ἐν
δεικτικὸν ἢ προσόν, παρέχεται δὲ αὐτοῖς ἐν τέλει ἀπλή ἀπόδειξις
ἀκροάσεως τῶν σχετικῶν μαθημάτων.

Ἡ λειτουργία τῆς Ἀκαδημίας ἀρχεται ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς
σεπτεμβρίου. Τὸ δὲ προσωπικὸν ἀπαρτίζεται, τὸ γε νῦν ἔχον, ἐκ
17 ἐδικῶν καθηγητῶν καὶ 2 βοηθῶν.

Τοιαύτη ἡ ἐν Ἀθῆναις Βιομηχανικὴ καὶ Ἐμπορικὴ Ἀκαδη-
μία, ἣς ἡ ἐπίκλησις αὕτη οὐδαμῶς πρέπει νὰ παραπληρήσῃ τινὰ
καθότι αὕτη κυρίως ἐστὶ βιομηχανικὴ σχολή, πρακτικὸν ἐπιδιώ-
κουσα σκοπὸν, ἡ δὲ λέξις ἀκαδημία ἀντὶ τῆς λέξεως σχολή ἐτέθη,
ὡς ἐν Ρωσίᾳ πολλαὶ σχολαὶ ἀκαδημαίαι ἀναγράφονται. Ἡ ἐδικὴ
αὕτη σχολή, ἡ διὰ τῆς προαγγελίας γνωστὴ ἡμῖν καθισταμένη,
κέλληται σπουδαιοτάτην ἀληθῶς, ἂν καλῶς λειτουργήσῃ, ν' ἀνα-
πληρώσῃ ἑλλειψιν, νὰ καταδείξῃ δ' ἅμα ὅτι πρὸς εἰδικὰς σπουδὰς
εἰδικαὶ ἀπαιτοῦνται σχολαὶ καὶ ὅτι ἡ ἐγκύκλιος παιδείασι ὀφείλει
νὰ ᾗ γενική, κἂν εἴη κλασικὴ ἢ πρακτικὴ λέγηται, δὲν πρέπει δὲ
νὰ συγχέηται πρὸς τὴν ἐδικὴν σχολὴν (école spéciale).

τὸς στενοῦ φερίτρου μοιραίως χθὲς δηχθεῖσαι ὑπὸ ἰο-
βόλου ὄφραως!

Ὡς ἀβρὸν ἴον,
ὡς κρίνον θεῖον,
ἔπνεε μύρων παραδεισίων.

Χάρις στομύλῃ,
ὅταν ὠμίλει,
σ' ἐμάγει' ὄλον, δὲ κατεκίλει.

Ἐντὸς δρυμώνων
κ' ἐντὸς ἀνθῶνων
τὰ βήματά της ἐπλάνα μόνον.

Ἄν εἰς Λιδίας
ἄμους ἀγρίας,
ἢ εἰς τοὺς πάγους τῆς Σιθηνίας

ἦγε τὸ βῆμα,
ἀνθέων κύμα
κ' ἐκεῖ θ' ἀνέθροσκε παραχοῖμα!

Φεῦ! . . . ἂνθ' εἰς ὄρον
Ἐδρεπ' ἡ κόρη
χθὲς τὴν ἐσπέραν, καὶ τὰ ἐφόρει.

Πλῆν, . . μαύρη, Μοῖρα! . .
τρυφῶν εἰς μύρα
ὄφρις τῆς δάκνει κρούφα τὴν χεῖρα.

Καί, οἶμοι! κλίνει
νεκρὰ, κρηνὴν
ἢ μειδιῶσα μορφὴ ἐκείνη

νὰ διαλάθῃ
εἰς τάφου βάθην,
ὡς ἄστρον ὅπερ πεδὸν ἐχάθην! . .

Τοῦτο λέγομεν, διότι πολλάκις ἀπητήθησαν ν' ἀναγραφῶσιν ἐν
τοῖς προγράμμασι τῶν παιδευτηρίων τῆς μέσης ἰδία παιδείσεως
μαθήματα μόναις ταῖς εἰδικαῖς σχολαῖς ἀνήκοντα, μὴ ἀναλο-
γιζομένων τῶν ταῦτα προτεινόντων τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ χρόνου
καὶ τὴν διανοητικὴν κόπωσιν, ἥτις ὑπὸ σπουδαίαν πρέπει νὰ
λαμβάνηται ἀεῖποτε σημείωσιν, διότι τὰ ἐκ ταύτης κακὰ μέγι-
στα ὑπάρχουσιν, ὡς παιδαγωγὸς τις διδάσχος καὶ ἰατρὸς ἐπιφα-
νὴς πολλάκις ἀπέδειξαν. Ἡ ἀπόδοσις τῶν τοῦ Καίσαρος τῶ Καί-
σαρι εἶναι ἀρχή, ἥτις καὶ ἐν τοῖς παιδευτικοῖς πρέπει ἐπίσης νὰ
κρατῆ, ἄλλως δὲν εἶναι θεία ;

*
*
*

Περίεργον φαινόμενον διεπιστώθη ἐν Ἀγγλίᾳ κατ' αὐτάς. Τὰ
νεοκοπέοντα ἄνθη ἐπιφέρουσιν ἐξασθένησιν τῆς φωτὸς παρὰ τοῖς
ὀφθαλμοῖσι αὐτῶν αἰοδοῖς. Τὰ ἴα ἰδία προσενόσσι βράγχνιασμα δυσ-
θεράπευτον. Διηγούνται ὅτι μεγάλη καλλιτέχνης, συμβληθεῖσα
κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον ὅπως ᾄδη παρὰ τοῖς Rothschild
ἐν Λονδίῳ, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ πρόγραμμα αὐτῆς ὡς
ὀφθαλμοῖσι ἀνθοδόσεως κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἰων συνισταμένης.
Οἱ ἰατροὶ βεβαιοῦσιν ὅτι πολλὰ ἄνθη προκαλοῦσι τὸ βράγχνιασμα

Πενθίμως αὐτὴν θρηνοῦσι παλλόμεναι ὑπὸ πνοῆς
λαθραίας αἱ εὐθείαι τοῦ ἄλσους κυπάρισσοι, καὶ τῶν
οἰκείων αὐτῇ ὁ πολύδακρυς γόος τὴν φρικιῶσαν ἠχὴν
τῶν κοιλῶδων δονεῖ, μόνοι δὲ τοῦ ἀπέναντι ὄρους οἱ
κρημνώδεις βράχοι σιγηλῶς θεωροῦσι σκυθρωποὶ καὶ
ἀδάκρυτοι. Ἀλλὰ τῆς ταλαινῆς μητρὸς αὐτῆς ὁ γόος
ὁ παλμώδης τοὺς ἄλλους πάντας πνίγει βροντωδέ-
στερος κλαυθμηροῦ καταρράχτου καὶ ἀειροῦχθου ὠ-
κεανοῦ.

Γ'.

Παρήλθεν ἔτος ἐπὶ τῆς ὑψηλίου, στιγμή λαθραία
μόνον ἐν τῷ ἀπεράντῳ χρόνῳ τῆς αἰωνιότητος.

Τάπριλν ἢ ὕστερη βραδύα ἔστα σύννεφα ἔχει δύσει
μοσχοβολᾷ παντοῦ χαρὰ καὶ σβύνοντ' ὄλ' οἱ πόνοι
μέσα ἔς τὸν ὕπνο της γλυκὰ χαμογελᾷ ἢ φύσι
γιατ' αὔριο πρωτομαγιάς αὐγούλα ἔξημερόνει.

Καθὲν ἀστέρι ἀργυραῖς ἀχτίδες γλυκοκύνει.
κοιμᾷτ' ἢ πόλι, τάνδονιού σωπαίν' ἢ ψαλμοδιὰ
καὶ μόνο μέσα ἔς τῆς σιγῆς τὴν ἦσυχν γαλήνην
τὸ κύμα τὰφροστέφανο λαλεῖ ἔς τὴν ἀμμουδιὰ.

Χύθηκ' ἢ νύχτα ἢ βωδὴ ἔς τὸν γαλανὸ αἰθέρα
καὶ τῆς φλογέρας ὄσωπασε τοὺς ἦχους τοὺς γλυ-
[κούς]
ἀγγέλων φτερουγιάσματα σιγὰ μέσ' ἔς τὸν ἄερα
ὀποῦ φυλάγουν ἀγρυπνοὶ τὸν ὕπνο μας ἀκοῦς.

Ἄλλους τοῦ κάμπου τοὺς ἀνθούς ποῦ γέρονε πο-
[τίζει]
χίλαις μοσχιαῖς π' ἀπ' τοῦ Θεοῦ τοὺς κήπους ἔχει
[φέρει]
κι' ἄλλος ἀρώματα γλυκὰ παρηγοριᾶς ραντίζει
ἔσ' ἐκ κρυφῶ πόνου ἀγνῆς καρδιάς ποῦ μόνο αὐτὸς
[τὸν ἔφρει].

Ραντίσετε, ραντίσετε, δωπηλοὶ ἀγγέλοι,
τὰ λουλούδα π' ἀνθίζουνε μὲ μυρωδιαῖς, μὲ κάλλη-
μὰ καὶ δὴλὸ ρόδα ρίξετε ὄλο δροσιὰ καὶ μέλι
ἔσ' τὸ μνήμα τοῦ τραγουδιῆ, ἔς τὸ μνήμα τοῦ Κρυ-
[στάλλη]. . .

Καθ' ἦν στιγμήν ἐν τῶν οὐρανίων τούτων πνευμά-
των, βραθυπλανῶς πετάμενον εἰς τὰ ὕψη, διὰ πυρσοῦ
ἀπὸ τοῦ ἀειφεγγοῦς παραδεισίου ἡλίου ἀνημμένον
ἤπτεν, ὡς καθ' ἑκάστην ἐσπέραν τοὺς μυριοπληθεῖς
τῶν ἀστέρων φανούς, ὡχρὰ ἐν τῷ νυκτῖφ σκότει τῆς
Ἰάνθης ἢ μήτηρ, ἐκόπτετο, ἐθρήνει ἔτι πικρῶς, καὶ
ἔπνεε βραδύς ὁ στεναγμὸς της καίων ὡς ἀτμὸς τῆς
φλεγούσης τοῦ στήθους πυρᾶς.

— ὦ! κἄν ἄς μετεβάλλετο εἰς ῥόδον γλυκὴν καὶ
εὐώδες, ἔλεγεν ἢ βαθύπνονος μήτηρ, εἰς ἀμάραντον ῥό-
δον, τὸ δροσόπλαστον αὐτῆς σῶμα, βλαστάνον ἐπὶ
τοῦ ψυχροῦ καὶ ἀπόνου τάφου, ὅστις λάθρως αὐτὸ κα-
τέπτε! ἢ ἡδυνάμην οὕτω νὰ περιλουῶ αὐτὴν ἀεν-
νάως διὰ τῶν θερμῶν δακρῶν μου! . . .

Δ'.

Ἡ πρώτη αὐγὴ τοῦ μαῖου μυριοφεγγῆς καὶ φαι-
δρὰ ἀνατέλλουσα διὰ μέσου παγγρύσου συννέφω,
ἐπιρραίνει μυρίας ἀκτίνας ἐπὶ τῆς ἀνθοφόρου κορυφῆς
τοῦ ῥόδου καὶ ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ τῆς παιδίσκης τάφου,
ἔφ' οὗ ῥόδον γλυκὴν καὶ γελοῖον, πρὶν ἢ ἔτι δύσωσι τῆς
νυκτὸς οἱ ἀστέρες, αὐτομάτως αἴφνης ἀνέθορε.

ὦ, ἐωθινοὶ καὶ πτερόεντες ζέφυροι τῆς πρώτης τοῦ
μαῖου! περιέπτασθε στοργικῶς περὶ τὸ παρθένον ἐ-
κείνο ῥόδον, θωπεύετε αὐτὸ δίκην ἀβρῶν Ἐρώτων διὰ
τῶν ἀερίων πτερώγων σας! ὦ! πῶς μειδιᾷ αἰδημόνως
τὴν ὕψιν προκλίνον ὑπὸ τὰς θωπείας ὑμῶν! ὦ, πῶς
πρὸ αὐτοῦ ὠχρῶσι τὰ λοιπὰ καλλιπέταλα ἀνθεμα! . . .
ὦ, πτηνά, πτηνά τοῦ δάσου, ἐγγύς αὐτοῦ συναθροί-
σθέντα ψάλατε ἡδυμόλπως τὴν θεσπεσίαν αὐτοῦ καλ-
λονήν!

Ἀλλὰ τίς ἢ ὡχρὰ καὶ μελανέμων μορφή ἐκείνη,
ἥτις ζοφερόν ἰτέας κλάδον ἐστεμμένη πλανᾷται σι-
γηλῶς ἐπὶ τοῦ ροδοστεφοῦς τούτου μνήματος; Μὴ
ἦναι νεκροῦ τινὸς φάσμα σκιῶδες, λαθραίως ἐκ τοῦ
τάφου ἀναδύσαν; ἢ μὴ ἢ Νύξ, ἢ βαθύπεπλος Νύξ, ἢ
σκοτεινὴ καὶ ἀγρία, ἥτις ποθοῦσα ν' ἀπολαύσῃ τῆς
ματίδος αὐγῆς τὰς ἡδυτερπεῖς μαγείας, βραδύνει ν'
ἀπέληθῃ καὶ ἀφανισθῇ εἰς τὰ ζοφώδη καὶ ἄβυσθα δάση
ἐνθα ἐκάστην πρώτην δειλῶς ἀποκρύπτεται; Οὐχί!
δὲν εἶναι νεκρῶδιον φάσμα, δὲν εἶναι οὐδὲ ἡ σκοτία
μορφή τῆς Νυκτός· εἶναι πενθοῦσα γυνή, τῆς Ἰάνθης
ἢ δύσμοιρος μήτηρ, ἥτις προσῆλθεν ἐκεῖ ἵνα σπειρῇ
δάκρυα καὶ ἄνθη ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ἀγνῆς κόρης, σή-
μερον ὅτε ἔτος πληροῦται ἀπὸ τοῦ πικροῦ καὶ προώ-
ρου θανάτου αὐτῆς.

Ἰδοῦσα τὸ αὐτογενὲς ῥόδον ἢ τάλαινα μήτηρ θλι-
βερώς ἐμειδιάσει, καὶ ἐν ᾧ ὁ βαθύς αὐτῆς στόνος
ἐπτόει τοὺς ζεφύρους, μὴ τολμῶντας νὰ θίξωσι τὴν
τεφρόσπαρτον κόμην της, τὸ θερμόν αὐτῆς δάκρυ, ὡς
λαμπεροῦ ἀδάμαντος δρόσος πίπτον, ἐπέψαυσε τὰ
πορφυρὰ τοῦ ῥόδου φύλλα καὶ εἰσέδυσσε βαθέως εἰς
τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

. . . Ἄλλ' ὦ μυστήριον! ὦ θαῦμα! λογιζέται τὸ
ῥόδον, πλάττεται ἀβρῶς, προχέει αἴφνης μύρον ἀνε-
κλάλητον, ἀλλάσσει ἢ μορφή του ἢ ἐρατεινὴ καὶ ἐν ᾧ
ἀορίστους ὕψεις ἀκαριαίως λαμβάνει, ἀναθρώσκει
αἴφνης ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ ροδόμορφος καὶ εὐδρο-
σος ἢ νεκρὰ παιδίσκη! εἶναι θαλερωτέρα, εὐμειδε-
στέρα ἢ πρότερόν! ὁ θηριόψυχος Θάνατος ἐφείσατο
τῆς μορφῆς αὐτῆς ἐντὸς τῶν παγερῶν τοῦ μνήματος
κόλπων. ὦ θαῦμα! τὸ πυρῶδες τῆς μητρὸς δάκρυ
ἐνεψύχωσε τὴν νεκράν.

Ναί! ἢ ζεφυρόπλαστος αὐτῆς ψυχὴ ἀοράτως κα-
ταπτᾶσα πρὸς τὴν μητέρα, ἐπεκῆθισεν ὑπὸ χρυσα-
λίδος λευκοπτέρου μορφήν ἐπὶ τοῦ ῥόδου, ἐπὶ τοῦ σώ-
ματος αὐτῆς, ὅπου ἐστάλαξε τὸ δάκρυ ἐκείνης, καὶ
ἐνεψύχωσεν αὐτὸ καὶ πάλιν!

ὦ ἰσχύς μυστηριώδης καὶ ὑπεράνθρωπος, ὦ θεῖα
καὶ ἄρρητος ἰσχύς τοῦ μητρικοῦ δακρύου!

Χωρεῖ γελῶσα ἡ αὐγὴ τῆς πρώτης τοῦ μαίου, μίτηρ καὶ τέκνον σπαίρουσιν εἰς ψίλιννα ἡδύ, καὶ τὴν μορφήν των ἡ ἀκτίς ἡ πρώτη τοῦ ἡλίου ἀργυροστέφει πίπτουσα μὲ λάμπην εὐμειδῆ.

Πρὸς τὸν αἰθέρα ἔκτοτε εὐγνωμον αἱροῦν ὄμμα, γαλήνης φέγγος σελαγεῖ τοῦ βίου τῶν τὸν ροῦν, καὶ ἄγγελοι χρυσόπτεροι τὸ ἠρεμὸν τῶν δῶμα εἰ-
[ρηνικῶς φρουροῦν.

Καὶ τώρα ὅταν μειδιῆ ἡ πρώτη τοῦ μαίου, πρὶν εἶ λάμπῳσι φαιδρὰ τοῦ λυκαυγοῦς τὰ ψῶτα, ἡ μίτηρ τὸ εἰκόνισμα φιλοῦσα τοῦ Κυρίου τὸ στεφανοῖ δακρῶσιν με τάνθη τῆς τὰ πρῶτα.

ΚΟΡΝΗΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—Ο Α. Thomas καὶ ἡ *Mignon*.—*Voile de Roden-
bach*.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ὁ χώρος δὲν ἐπέτρεψεν ἡμῖν ἐν τῇ προτέρᾳ ἡμῶν Δραματικῇ νὰ ποιῶμεν τὸν προσήκοντα λόγον περὶ τῆς ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελωδράματι τῶν Παρισίων πανηγυρικῆς χιλιοστῆς παραστάσεως τῆς *Mignon* τοῦ Ambroise Thomas καὶ τοῦ μελοποιοῦ αὐτῆς. Τούτου ἕνεκεν ἐπανερχόμεθα ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου ἄσμενοι, καθότι ἡ *Mignon* εἶνε ἔργον ποιήσεως τε καὶ μέλους τῶν γλυκυτάτων καὶ ὠραιοτάτων. Πρὸ παντὸς δὲ λόγου περὶ τούτου, ἔστω ἡμῖν ὁ λόγος περὶ τοῦ ἐξόχου μουσουργοῦ Α. Thomas, τοῦ ἀγλαΐματος τῆς γαλλικῆς καλλιτεχνίας.

Ὁ Ambroise Thomas ἐγεννήθη ἐν Metz τῇ 24 ἰου-
λίου (5 αὐγούστου) τοῦ 1811, ἥτοι μετὰ μῆνας δύο συμπληροῖ τὸ 83 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Περὶ αὐ-
τοῦ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ἔμαθε τὴν μουσικὴν ἄμα τῇ ἀλφάβητῳ, διότι ὁ πατὴρ αὐτοῦ, μουσικὸς ὢν, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν μουσικὴν κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἥτοι καθ' ὃν χρόνον ἤρξατο μανθάνειν γράμματα. Κατὰ τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλι-
κίας αὐτοῦ ἠσχολεῖτο περὶ τὴν ἐκμάθησιν τοῦ τετρα-
χόρδου καὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου. Εἰσῆλθε δὲ κατὰ τὸ δέκατον ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ εἰς τὸ Ὁ-
δεῖον. Διδάσκαλοι τοῦ Α. Th. ἐγένοντο ὁ Zimmerman τοῦ κλειδοκυμβάλου, ὁ Dourlen τῆς ἁρμονίας καὶ ὁ Lesueur τῆς συνθέσεως. Κατὰ τὸ 1829 τυγχάνει τοῦ βραβείου τοῦ κλειδοκυμβάλου, κατὰ τὸ 1830 τοῦ πρώτου βραβείου τῆς ἁρμονίας, εἶτα τοῦ δευτέρου μεγάλου βραβείου καὶ ἀκολουθῶς, κατὰ τὸ 1832, τοῦ βραβείου τῆς Ρώμης, ἐπὶ τινι cantate, ἐπιγραφομένη *Hermann et Ketty*, ἧς τὰ ἔπη ὀφείλονται τῷ μαρκισ-
τῳ Pastoret. Ὁ νεαρὸς δαφνηφόρος μουσικὸς διῆλθε μετὰ ταῦτα ἐπὶ ἔτη τρία ἐν Ἰταλίᾳ, διατριπῶς ἰδίᾳ ἐν Ρώμῃ καὶ Νεαπόλει, ἀπὸ δὲ τῆς Ἰταλίας μετέβη εἰς Βιέννην καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Παρίσιους κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1836, συναποφῆρων καὶ μίαν messe de Requiem, προῖον τῆς ἐκεῖθεν τῶν Ἀλλεων διαμονῆς αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Ambroise Thomas ὅπερ

ἀνεβιδάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἶνε ἡ *Double Échelle*, κω-
μικὸν μελόδραμα εἰς πράξιν, ἐκτελεσθὲν κατὰ τὴν 11)23 αὐγούστου τοῦ 1837. Τὸ δὲ καταστήσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ δημοτικὸν ἔργον εἶνε τὸ διπρακτὸν μελόδραμα *Caïd*, διδαχθὲν περὶ τὰ τέλη δεκεμβρίου τοῦ 1849. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου τούτου, ὅπερ ὄν τῇ *Mignon*, τῷ *Songe d'une nuit d'été* καὶ τῷ *Hamlet* ἀποτελεῖ τὴν τετρακτὴν τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ γαλάτου μουσουργοῦ, ἐγένετο ἑκτακτος.

Παρατιθέμεθα ἐνταῦθα χρονολογικὸν κατάλογον τῶν κωμικῶν-μελοδραμάτων τοῦ Ambroise Thomas μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν ποιητῶν τῶν ἐπῶν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παραστάσεων, ὡς ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκ-
τελέσεως αὐτῶν συνεπλήρωσαν.

Τῷ 1837, *Double Échelle*, εἰς πράξιν, τοῦ Planard (187),

Τῷ 1838, *Perruquier de la Régence*, εἰς πράξεις 3, τῶν Planard καὶ Duport (37),

Τῷ 1839, *Panier fleuri*, εἰς πράξιν, τῶν Leuven καὶ Brunswick (128),

Τῷ 1840, *Carlina*, εἰς πράξεις 3, τῶν αὐτῶν ποιητῶν (29),

Τῷ 1843, *Angélique et Médor*, εἰς πράξιν, τοῦ Sau-
vage (24),

Τῷ αὐτῷ ἔτει, *Nina*, εἰς πράξεις 3, τοῦ Planard (56),

Τῷ 1849, *Caïd*, εἰς 2 πράξεις, τοῦ Sauvage (360),

Τῷ 1850, *Songe d'une nuit d'été*, εἰς πράξεις 3, τῶν Ro-
sier καὶ Leuven (227),

Τῷ 1851, *Raymond ou le Secret de la reine*, εἰς 3 πρά-
ξεις, τῶν Scribe καὶ Rosier (34),

Τῷ 1853, *La Tonelli*, εἰς 2 πράξεις, τοῦ Sauvage (36),

Τῷ 1855, *Cour de Célimène*, εἰς 2 πράξεις, τοῦ Rosier (19),

Τῷ 1857, *Psyché*, εἰς 3 πράξεις, τῶν J. Barbier καὶ Carré (70),

Τῷ 1857, *Carnaval de Venise*, εἰς 3 πράξεις, τοῦ Sau-
vage (33),

Τῷ 1860, *Roman d'Elvire*, εἰς 3 πράξεις, τῶν A. Dumas
καὶ Leuven (33),

Τῷ 1866, *MIGNON*, εἰς 3 πράξεις, τῶν J. Barbier καὶ
Carré (1000),

Τῷ 1874, *Gille et Gilotin*, εἰς πράξιν, τοῦ Sauvage (31).

Ἡ *Mignon* δύναται νὰ λόγισθῆ ὡς τὸ τελευταῖον κωμικὸν-μελόδραμα (opéra-comique) τοῦ Α. Thomas, διότι τὸ μετ' αὐτὴν φερόμενον μικρὸν ἔργον ἐγένετο πρὸ αὐτῆς, ἀλλ' οὐ ἀνεβλήθη ἡ ἐκτέλεσις. Καὶ οὕτως ὁ κατάλογος τῶν μέχρι τοῦ 1893 κωμικῶν-μελο-
δραμάτων τοῦ συνθέτου τῆς *Mignon*.

Τὰ δὲ διὰ τὸ Μελόδραμα συντεθέντα ἔργα αὐτοῦ εἶσι τὰ ἐξῆς :

Τῷ 1841, *Comte de Carmagnola*, μελόδραμα εἰς 2 πρά-
ξεις τοῦ Scribe (8).

Τῷ 1842, *Guerillero*, μελόδραμα εἰς 2 πράξεις τοῦ Th.
Anne (42).

Τῷ 1846, *Betty*, ballet εἰς δύο πράξεις τοῦ Mazilier (20).

Τῷ 1868, *Hamlet*, μελόδραμα εἰς 5 πράξεις τῶν J. Bar-
bier καὶ Carré (256).

Τῷ 1882, *Françoise de Rimini*, μελόδραμα εἰς 5 πράξεις,
τῶν Barbier καὶ Carré (42).

Τῷ 1889, *Tempête*, ballet εἰς 3 πράξεις τοῦ J. Barbier.

Ἄλλα δὲν τοῖς δραματικοῖς τούτοις ἔργοις ὁ **A. Thomas** ἐδωρήσατο τοῖς φίλοις τῆς μουσικῆς καὶ ὠραία τεμάχια πρὸς κλειδοκύβαλον, σπάνιά τινα συνθέματα ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ ἄλλα πλεῖστα.

Περὶ τῆς μουσικῆς τοῦ **A. Thomas** ὁ κριτικὸς **Weber** λέγει, ὅτι πρὸς ἐκτίμησιν τοῦ ἔργου τοῦ **A. Thomas** δεόν, ὡς προκειμένου περὶ κρίσεως μουσικῆς συνθέσεως, νὰ διακριθῶσιν αἱ χαρακτηριστικαὶ καὶ πρωτότυποι ιδιότητες αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὰς περιστάσεις, τὰς συνθεσίας, τὰς προλήψεις. Γινώσκωμεν λοιπὸν ὅτι ὅτε ὁ **A. Thomas** ἤρξατο γινώσκων γνωστὸς τῷ δημοσίῳ ἢ ῥοδίνοιος ἐπήρεια ἦν ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ ἐν τῷ μελοδράματι καὶ τῷ κωμικῷ-μελοδράματι. Ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ **A. Thomas** δύναται νὰ εὑρεθῶσι φράσεις ἐλαφραὶ, ἀλλ' εὑρεθῶσονται ὡσαύτως τεκμήρια αἰσθήματος λεπτοτάτου καὶ ὀρθοτάτου τῆς δραματικῆς καὶ ποιητικῆς ἐκδηλώσεως.

Ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν ἔργων τοῦ **A. Thomas**, παρατιθέμενοι καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν παραστάσεων αὐτῶν, ὑπεδείξαμεν, νομίζομεν, τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιτυχίας ἐκάστου, οὐ τοῦ παρόντος δὲ ὅπως περὶ ἐκάστου χωρὶς ποιήσωμεν λόγον καὶ τὰς ἀρετὰς ἢ ἐλλείψεις αὐτοῦ καταδείξωμεν. Ἐνταῦθα θὰ ὀμιλήσωμεν περὶ μόνης τῆς *Mignon*· ἀλλὰ πρὸ τούτου σημειούμεθα ὅτι ἡ *Psyché*, ἢτοι ἡ *Ψυχὴ*, ἣτις ἔσχε 41 παραστάσεις κατὰ τὸ 1857, εἶτα 29 ὅτε ἐπανελήφθη κατὰ τὸ 1878, ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ καὶ χαριέντος μύθου τοῦ Ἔρωτος καὶ τῆς *Ψυχῆς*.

Οὐδεὶς ἐπίσης λόγος ἐνταῦθα περὶ τῶν διαφόρων τιμῶν, ὧν ὑπὸ τε τῶν συμπαιρωτῶν αὐτοῦ, οἵτινες λατρεύουσιν αὐτόν, καὶ ξένων ἠξίωται, περιττὸν δὲ ἐπίσης σημειώσασθαι ὅτι διατελεῖ ὧν ὁ **A. Thomas** ἐπιλεκτὸν μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ὁραίων Τεχνῶν, ὁ δὲ Βέρδης ἰδίᾳ τιμᾷ αὐτόν, ὡς πρότερον καὶ νῦν κατὰ τὴν ἄρτι ἐν Παρισίοις μετάδασιν αὐτοῦ ἀπέδειξε καὶ ὅστις ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ παραστάσει τῆς *Mignon* θερμὴν ἐπεμψεν αὐτῷ συγχαρητήριον ἐπιστολήν. Ταῦτα εὐνόητα τυγχάνουσι, τοῦ **A. Thomas** δόξης τῆς Γαλλίας λογιζομένου καὶ τῆς καλλιτεχνίας ἐπιφανοῦς μύστου. Τοῦτο δὲ μάλιστα ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν χιλιοστὴν παράστασιν τοῦ ἰδίου ἐπιτυχόντος ἔργου αὐτοῦ, τῆς γλυκείας *Mignon*, καθ' ἣν πανταχόθεν τεκμήρια λατρείας ἐκομίσατο ἄπειρα ὁ γηραιὸς μουσουργός.

Καὶ ἤδη εἰπωμέν τινα περὶ τοῦ ἐκτάκτως ἐπιτυχόντως ἔργου τοῦ **A. Thomas**, τῆς *Mignon*, ἧς συνεπληρώθη χιλιάς παραστάσεων ἄρτι. Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐδηλώθη ποιητὰ τῶν ἐπῶν τῆς *Mignon* εἶνε οἱ **Michel Garré** καὶ **Jules Barbier**, οἵτινες μετὰ τοσαύτης ἐπιτυχίας καὶ ποιητικοῦ κάλλους διέγραψαν τὸ δυσχερὲς πρόσωπον τῆς ἡρώιδος αὐτῶν. Ἡ *Mignon* ἐκπιγάζει ἐκ τῶν αἰωνίων, καλλιμύρφων καὶ μεγαλοπρεπῶν ὀρέων, τῶν καταφύτων δι' ἄρωματωδῶν ἀνθέων, τοῦ **Goethe**, ἐκ τῆς πυκνῆς ὄλως τὴν ἐννοίαν μυθιστορίας αὐτοῦ, ἣτις ἐπιγράφεται **Oὐίλιελιέλιμος Μαϊστωρ** (**Wilhelm Meister**), μετὰ οὐσιωδῶν ὅμως διαφορῶν καὶ ἰδίᾳ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἡρώιδος, ἣτις παρὰ **Goethe** θνήσκει, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπαγγέλλεται αὐτῇ ὠραῖος ἐπιτάφιος ὑπὸ τῶν φε-

ρόντων τὸ σκῆνος αὐτῆς νέων, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς **Carré** καὶ **Barbier** ἐπὶ τέλους ἀποκαθίσταται ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἐστία, ἀνευρίσκει τὸν πατέρα καὶ τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ συζεύγνυται τῷ **Oὐίλιέλμῳ**. Ἄλλ' οἱ **Michel Carré** καὶ **Jules Barbier** εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ τοῦ δαίμονιου τῆς Γερμανίας ποιητοῦ ἔργον, πλὴν ἄμεσον τῆς ἐμπνεύσεως αὐτῶν ἀντικείμενον ἔσχον τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ ζωγράφου **Ary Scheffer**, ὅπερ κατέστησε τὸν θαυμασίον τύπον τῆς *Mignon* δημοτικὸν ἐν Γαλλίᾳ : *Mignon regrettant la patrie* ἢ *Mignon aspirant au ciel*. Οἱ γαλάται ποιητὰὶ ἐποίησαν ἀληθῶς ἔργον ἄξιον τῶν ἀριστοφυγμάτων ἐξ ὧν ἀπέρρεεν.

Ὁ δὲ **A. Thomas** εὑρέθη πρὸ ἔργου ποιητικοῦ καὶ γραφικοῦ, ὅπερ ἡ μελοποιία αὐτοῦ ἐτι μᾶλλον ἀνύψωσεν. Ἡ μελωδικὴ αὐτοῦ φράσις ἐκδηλοῖ καλῶς τὴν ὄψιν τῶν προσώπων, τῆς *Mignon*, τῆς *Philine*, τοῦ **Wilhelm Meister**, τοῦ **Lothario**, ἢ δὲ ἁρμονία διαγράφει ἐπιτυχῶς τῶν ἰδίων αὐτῶν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἐνδόμυχα αὐτῶν αἰσθήματα. «Ἡ *Mignon*, γράφει γαλάτης συγγραφεὺς λίαν ὀρθῶς, εἶνε ἀριστοῦργημα καλαισθησίας, χάριτος καὶ ποιήσεως. Τὰ πάντα εἰσὶν ἐπιτυχῆ ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ καὶ παρὰ τινὰς ἀντιπολιτεύσεις ἢ ἐπιτυχία αὐτοῦ ὠμολογήθη». Τοῦτο δ' ἐτι μᾶλλον ἐκύρωσαν αἱ χιλιάς παραστάσεις αὐτῆς, ἃς ὀλίγιστα καὶ δι' ἄλλους λόγους οὐχὶ τεχνικούς δύναται νὰ παρουσιάσωσιν ἔργα.

Τὸ θέμα διεξάγεται κάλλιστα. Σκηνὴ τῶν λαμπροτάτων ὑπὸ φιλολογικῆν ἐποψίν, διεξαχθεῖσα μετ' ἐμπνεύσεως ἰσχυρᾶς ὑπὸ τοῦ μελοποιοῦ, εἶνε ἐκείνη καθ' ἣν ἡ *Mignon* ἀποκαλύπτει τῷ **Wilhelm** τὰς μόνας παιδικὰς αὐτῆς ἀναμνήσεις, ἃς εἶχεν. Ὅσοι εἶδον τὴν *Mignon* ἐνθυμοῦνται τὴν ὠραίαν ταύτην καὶ παθητικὴν σκηνήν.

MIGNON.

Demain, dis-tu ? Qui sait où nous serons demain ?
L'avenir est à Dieu, le temps est dans sa main.

WILHELM.

Quel est ton nom ?

MIGNON.

Ils m'appellent Mignon
Je n'ai pas d'autre nom.

WILHELM.

Quel âge as-tu ?

MIGNON.

Les bois ont reverdi, les teurs se sont fanées,
Personne n'a pris soin de compter mes années.

Ἡ παθητικὴ δὲ ἐμπνευσις τοῦ **Ary Scheffer**, «*Mignon regrettant sa patrie*» τοὺς ἐξῆς ὠραίους στίχους, θαυμασίως μελοποιηθέντας, ἐνέπνευσε :

MIGNON.

Connais-tu le pays où fleurit l'oranger,
Le pays des fruits d'or et des roses vermeilles,
Où la brise est plus douce et l'oiseau plus léger,
Où dans toute saison butiment les abeilles ?

Où rayonne et sourit comme un bienfait de Dieu
Un éternel printemps sous un ciel toujours bleu ?
Hélas ! que ne puis-je te suivre
Wers ce rivage heureux d'où le sort m'exila !
C'est là que je voudrais vivre,
Aimer et mourir.—C'est là !

Ἄλλὰ καὶ ἡ διωδία :

Légères hirondelles,
Oiseaux bénis de Dieu,
Ouvrez, ouvrez vos ailes,
Envolez-vous ! adieu !

εἶνε χαριέστατον ἐπεισόδιον, οὗ ἡ ἐπιτυχία ἀπὸ τῆς σκηνῆς μετίνεκται εἰς τὰς συναυλίας καὶ ταῖς αἰθούσας. Ἄλλὰ τίς δὲν ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ τὴν μελαγχολικὴν ἐκείνην μελωδίαν τοῦ Wilhelm «*Adieu Mignon ! courage !*»; Τὴν ἐλαφρὰν χάριν τοῦ μελοποιῦ ἐκπροσωπεῖ ἡ ἐπαναλαμβανομένη ποζωναιζα: «*Je suis Titania la blonde*», ᾄδομένη ὑπὸ τῆς Philine. Τὸ ᾄσμα τοῦ Lothario: «*De son coeur j'ai calmé la fièvre*», ἡ romance τοῦ Wilhelm: «*Elle ne croyait pas dans sa candeur naïve*» καὶ τέλος ἡ συμπαθὴς ἐκείνη, ἡ συγκινητικὴ ἐκείνη καὶ ποιητικωτάτη προσευχὴ τῆς Mignon: «*O Vierge Marie*» δὲν ἀποφαίνουσι τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ σχῆμα (rôle) ἐν τῷ δράματι τῶν προσώπων τούτων;

Ἡ Mignon, τὸ ἀτυχὲς ἐγκαταλελειμμένον ἐκεῖνο πλάσμα, ὅπερ εὐσπλαγχνίζεται καὶ ἐξαγοράζει ὁ Wilhelm καὶ ὅπερ συμπαθεῖ πρὸς τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα αὐτῆς καὶ συλλαμβάνει, αἰσθημα, αἰσθημα, ὅπερ λεληθότως κατακυριεύει τὴν ψυχὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ Wilhelm, ἡ Mignon, ὡς ἡ Μούσα τοῦ Goethe ἐν τῷ Οὐίλνελμ φ Μαίιστορι διετύπωσε, καὶ παρ' αὐτῆς ἠρωὶς ἀποδεικνύται, θνήσκουσα μάλιστα ἐνεκα τοῦ ἔρωτος αὐτῆς πρὸς τὸν Wilhelm Meister, οὗ τὸ πρόσωπον παρὰ Goethe συμπιπτει πρὸς τὸ τοῦ Τηλεμάχου ἐν πολλοῖς παρὰ τῷ Fénelon, ἀλλ' ἠρωὶς γλυκυτέρα καθίσταται παρὰ τοῖς Carré καὶ Barbieri.

Ὅσακις ἰκούομεν τὴν Mignon, ὀφείλομεν δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐνταῦθα κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς ἔτη ἐπαιξεν αὐτὴν καλῶς ἡ κ. Sandré-Paccard, πάντοτε συνενκινούμεθα καὶ ἐκ τοῦ ἔπους καὶ ἐκ τοῦ μέλους. Ἡ Mignon εἶνε τῶν ὠραιότατων γαλλικῶν ἔργων καὶ δικαίως συνεπλήρωσε τὰς χιλίας παραστάσεις ἐν Γαλλίᾳ, φρονοῦμεν δὲ ὅτι καὶ ἄλλας χιλιάδας θὰ συμπληρώσῃ. Εἶνε ἔργον θαυμάσιον. Ὅρθῶς δὲ σκεψάμενος ὁ δεξιὸς διευθυντὴς τοῦ Κωμικοῦ-Μελοδράματος τῶν Παρισίων, ἔγνω πανηγυρικὴν νὰ καταστήσῃ τὴν χιλιοστὴν παράστασιν, νὰ συντελέσῃ δὲ εἰς ἀποθέωσιν τοῦ μελοποιῦ, ὅστις εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου αὐτοῦ εὐρισκόμενος εἶδεν ἑαυτὸν δοξαζόμενον καὶ ἐχάρη χαρὰν μεγάλην. Ἡ λεπτεπίλεπτος καὶ γλυκεῖα γαλλικὴ καλλιτεχνία δικαίως ἐναδρύνεται ἐπὶ τῷ Ambroise Thomas.

* *

Voilà, οὕτως ἐπιγράφεται μονόπρακτον ἔργον τοῦ Rodenbach, διδαχθὲν ἄρτι ἐν τῇ ἐν Παρισίοις Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ. Ὁ Ἰωάννης ἀπὸ τίνος χρόνου ἔχων ἀσθενῆ τὴν θείαν αὐτοῦ, προσεκάλεσεν ἀδελφὴν τοῦ

ἐλέους, Gudule ὀνόματι. Αὕτη ἦν ὠραία, ἀλλ' εἶχε τὴν κόμην κεκαλυμμένον ὡστε, αὕτη ἦν ἀόρατος. Ὁ Ἰωάννης μετὰ σεβασμοῦ πολλάκις ἐπεσκόπει τὸ πρόσωπον τῆς Gudule καὶ ἠσθάνετο ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ τὴν κόμην αὐτῆς, ἥτις ἀπεκρύπτετο ἀπ' αὐτοῦ. Ἡμέραν τινὰ γευματίζων μετ' αὐτῆς, ἠρώτησεν αὐτὴν περὶ τοῦ χρώματος τῆς κόμης αὐτῆς, ἀλλ' αὕτη οὐδὲν εἶπεν,

Ἄλλ' ὅτε ποτὲ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιον αὐτῆς ὅπως ἀναπαυθῆ, τῆς ὑπηρετρίας τὴν φροντίδα τῆς ἐπαγρυπνήσεως παρὰ τῇ ἀσθενεῖ ἐχοῦσης, κραυγὴ τῆς ὑπηρετρίας ἠκούσθη, ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους ἐξέρχεται λυσικόμος, μὴ δυνηθεῖσα νὰ περιδέρῃ καὶ περικαλύψῃ τὴν κόμην αὐτῆς, ὁ Ἰωάννης εἶδε τότε τὴν κόμην αὐτῆς, ἦν δέκομην οὐδὲν διαφέρουσα τῆς τῶν ἄλλων γυναικῶν· ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης καθ' ἦν ἐνόησεν ὅτι ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους οὐδὲν ἄλλο ἦν ἢ γυνή, ἀπόλωσε τὸ ἰδανικὸν αὐτοῦ. Ἦγε τοῦ ἀγνώστου, τοῦ μυστηριώδους. Τὸ θέμα τοῦτο πολλοὶ ποιηταὶ ἐπραγματεύσαντο κατὰ διαφόρους τρόπους. Τὸ ἔργον τοῦ Rodenbach, καίτοι τετριμμένην ἔχον τὴν ὑπόθεσιν ὡς παρετηρήθη, εὐνοϊκῶς ὅμως ἐκρίθη ὑπὸ τῶν κριτικῶν καὶ ἐλογίσθη, ἐν τοῖς ἐπιτυχουσίνοι, οἱ δὲ ὑποδυσάμενοι τὰ κύρια πρόσωπα, δεσποινίς Moreno καὶ Paul Mounet, ἔτυχον πολλῶν ἐγκωμίων. Παρὰ προσδοκίαν ὅμως κατὰ τὴν δευτέραν παράστασιν, τῇ τρίτῃ τῶν συνδρομητῶν, τὸ ἔργον ἐσυρίχθη. Τοῦτου ἔνεκα προέκλιθη μέγα ζήτημα ἐν τῷ τύπῳ, ἂν σπνευωρία ὑπῆρχεν ἢ μὴ, ἂν τὸ ἔργον προέκαλεσε τὰ συρίγματα ἢ οἱ δεσποινίς Moreno καὶ τὰ τοιαῦτα, συνεντεύξεις δὲ ἐγένοντο δημοσιογράφων μετ' αὐτῆς καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Γαλλικῆς-κωμῳδίας κ. Claretie καὶ αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως. Ἡ δεσποινίς Moreno οὐδαμῶς ὡς καὶ ὁ κ. Claretie ἀποδέχονται σκευωρίαν, ὁ δὲ συγγραφεὺς διακηρύσσει ὅτι εἶνε τὰ μέγιστα κατὰ χαριστήριον ἐκ τῆς ὑποκρίσεως τῆς δεσποινίδος Moreno. Πῶς λοιπὸν τὸ σύριγμα; Ἄγνωστον. Ὁ Sarcey συνεβούλευσεν ὑπομονὴν μέχρι τῆς παραστάσεως ἐκείνης, καθ' ἦν θὰ παρίσταται τὸ δημοσίον τὸ λαμβάνον τὰ εἰδιτήρια αὐτοῦ ἐπὶ πληρωμῇ ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ θεάτρου.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ἐπανῆλθον εἰς Ἀθήνας πάντες οἱ ἑλληνικοὶ θιάσοι καὶ οἱ ἑλληνες ὑποκριταὶ καὶ καταρτίζουσι τοὺς ἑαυτῶν θιάσους, ὅπως οἱ μὲν ποιήσονται ἔναρξιν τῶν θερινῶν παραστάσεων αὐτῶν περὶ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς τούτου ἐν τοῖς θεάτραις Ἀθηνῶν, οἱ δὲ ἀπέλθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας.

— Τῇ 30)12 μαῖου συνεπληρώθη αἰὼν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τὸ πρῶτον τοῦ περιφήμου Flute enchantée τοῦ Mozart ἐν Βερολίνῳ. Ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ γερμανικὴ ἐφημερὶς εἰδημοσίευσεν πολλὰ περίεργα ἀνέκδοτα περὶ αὐτοῦ.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

Ὁ ἐπεύθυνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέραν Τυποθεσσαφείων ΝΕΟΛΟΓΟΥ